Poštnina plačana v gotovini.
Leto XII., štev. 138
Ljubljana, četrtek 18. junija 1931
Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praha číslo 78.180. Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din, za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon št. 3122 3123 3124 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 8. Telef. št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Nad 500 potopljencev

Število žrtev francoske parniške katastrofe še vedno narašča — Brezuspešno iskanje potopljene ladje — Tragična smrt cele ženitovanjske družbe

Pariz, 17. junija. č. Nedeljska katastrofa na Loiri zavzema čim dalje večji obseg. Čeprav si francoske oblasti kar najbolj prizadevajo, da bi čim prej dognale točno število izletnikov odnosno žrtev, ki jih je zahtevala ta nesreča, še sedaj ni točno znano, koliko je število žrtev. Dočim so sprva zatrjevali, da je našlo smrt pri potopu parnika »Saint Philibert« okrog 440 ljudi ,to število od dne do dne narašča. Dopoldne je uradni komunike, izdan od županstva v Nantesu, zatrjeval, da znaša celokupno število žrtev 503, do večera pa je bilo ugotovljeno, da je utonilo 511 oseb. Oblasti še vedno zaslišujejo svojce pogrešancev. Od prirediteljev izleta ni ostal nihče živ, tako da bo bržkone zelo težko dognati točno število udeležencev.

Polagoma prihajajo na dan tragične podrobnosti. Tako poročajo sedaj, da se je izleta udeležila tudi svatovska družba 14 oseb. Vrnil se ni nihče. Utonili so vsi z ženinom in nevesto vred.

Pomorski strokovnjaki si sedaj prizadevajo, da bi čim prej ugotovili lego potopljenega parnika. Danes so ga ves dan iskali z letali in torpedovkami, pa ga niso mogli najti, ker je voda zaradi deževja in viharja precej motna. Izvršene pa so že vse priprave, da parnik čim prej dvignejo, čim bo točno znana njegova lega.

Morje je včeraj in danes naplavilo na obalo mnogo trupel utopljencev. Doslej so dobili 139 trupel. Identificirali so jih komaj 27, vsi ostali pa bodo bržkone pokopani neidentificirani. Računajo, da je v parniku samem najmanj 300 ljudi, ki so se potopili z njim vred.

Pariz, 17. junija. Danes dopoldne je bila objavljena uradna lista žrtev katastrofe na Loiri. Lista navaja 503 imena, a pripominja, da je po vsej verjetnosti število žrtev še večje, ker še vedno ni bilo mogoče točno ugotoviti, kdo je bil vse na parniku. Doslej so našli vsega samo 139 trupel, tako da se nahaja v trupu potopljene ladje najmanj še 300 trupel. Na obalo je naplavila voda razne predmete, kakor ženske torbice. čevlje, otroške vozičke itd., ki potekajo očividno od te katastrofe.

Potopljeno ladjo bodo morali na vsak način dvigniti, ker po mnenju pomorskih strokovnjakov ogroža plovbo. Na tem mestu je le ozek pas, ki je prehoden tudi za večje parnike, a baš na tem mestu leži potopljeni parnik.

•

Ljubljana, 17. junija. **Povodom katastrofe parnika »Saint Philibert« je poslala Zveza gospodarskih zadrug za Jugoslavijo v Ljubljani Zvezi francoskih konzumnih zadrug kot osrednji zvezi gospodarskih zadrug v Franciji naslednje kondolenčno pismo:**

Zveza gospodarskih zadrug za Jugoslavijo kot osrednja zveza vseh delavskih zadrug v Jugoslaviji vas ob priliki strašne nesreče, ki se je pripetila 14. t. m. na Loiri povodom katastrofe parnika »Saint Philibert« in pri kateri je našlo smrt nad 400 sodrugov, med njimi tudi mnogi delavski zadrugarji, prosi, da izrazite iskreno sožalje vsem prizadetim zadrugam, zadružnikom in delavskim organizacijam. Z zadružnimi pozdravi! Cvetko Kristan, l. r. Fran Kobler, l. r.

Razprava o aferah posl. Stříbernega

Zaključne seje parlamentarnega preiskovalnega odbora Glavni korupcijski očitki proti Stříbernemu

Praga, 17. junija h. Včeraj se je sestal parlamentarni preiskovalni odbor, ki razpravlja o takozvani aferi poslanca Stříbernega. Kakor znano, je poslanec Stransky v javni seji iznesel proti Stříbernemu hude očitke, da je svoj ministrski položaj in svoj poslanski mandat izkoristil za to, da je obogatil svoje sorodnike in da je morda pri tem zasledoval tudi svoje osebne koristi. Ker gre za hud napad na osebno čast, zadeva ni bila izročena imunitetnemu odboru, marveč je poslanska zbornica izvolila poseben preiskovalni odbor, ki naj zadevo preišče in stavi plenumu primerne predloge.

Preiskovalnemu odboru predseduje poslanec Stefanek, rodom Slovak, član agrarne stranke in bivši prosvetni minister. Referent odbora je socialno-demokratski poslanec Koudelka. Poslanec Stransky obtožuje Stříbernega v glavnem naslednjih dejanj:

1. Stříberny je kot prometni minister opravljal svoje dolžnosti tako, da je niegov brat František zaslužil 20 milijonov Kč na provizijah, ki jih je dobival od dobaviteljev državne železnice.

2. Kot prometni minister je l. 1928 sam dobavil državnim železnicam za časa rudarske stavke takozvani zasilni premog in pri tem obogatel.

3. Kot prometni minister je omogočil in prikrival neredn0sti na škodo države pri dobavi tovornih vagonov iz Nemčije.

4. Kot minister pošt je razbil državni avtomobil (to pa se ni moglo ugotoviti).

5. Kot poslanec je sprejemal plačila za svoje intervencije

6. Pri sanaciji banke, katere predsednik je njegov brat, je omogočil na podlagi nepravilne bilance podporo iz državnega sanacijskega fonda in imel od tega materijelne koristi.

7. Svojim sorodnikom in osebnim prijateljem je izdajal tajne sklepe vlade, na podlagi katerih so mogli potem spekulirati in se s tem okoristiti.

8. Kot minister je sistematično oddajal razne dobave svojim sorodnikom, zlasti svojemu bratu in je dobival za to nagrado

Predsednik preiskovalnega odbora je pojasnil način odborovega poslovanja. Odbor je zasedal 22 dni ter je zaslišal 69 prič. Postopal je strogo objektivno. Odločno je vzel v zaščito odborovega referenta poslanca Koudelko, ki ga zadnje dni tisk Stříbernega ostro napada. Ker gre za to, da se češkoslovaško javno življenje temeljito očisti, odbor ne namerava podati nikake svoje sodbe, marveč predlagati zbornici, da izroči vse zbrano gradivo pristojnim oblastem. Po obstoječih zakonih in predpisih je namreč minister odgovoren za vse svoje uradovanje in se lahko zasleduje, če se izreče za to poslanska zbornica z dvetretjinsko večino. Pristojna sodna instanca je v tem primeru senat, ki mora postopati po določbah posebnega zakona o ministrski odgovornosti. Tega zakona pa še ni. Redno sodišče za presojo ni pristojno. V skrajnem primeru bi mogla torej Stříbernega zasledovati finančna prokuratura zaradi neprijavljenih dohodkov. V tem primeru pa mora poročevalec staviti tozadevni predlog.

V poročilu referenta so najvažnejše izpovedi vodilnih uradnikov prometnega ministrstva. Vse te obdolžitve proti Stříbernemu so bile že ponovnokrat objavljene v raznih listih in so se vršili tudi procesi, ki pa so ostali brez rezultata, ker uradniki prometnega ministrstva niso smeli ničesar izpovedati, ker jih je vezala službena tajnost. Sedaj pa je zadeva docela drugačna, ker so morali ti uradniki pred parlamentarnim preiskovalnim odborom povedati vse, kar jim je znano in jih ni vezala uradna tajnost. Kaj so izpovedali, v divji časopisni kampanji ni jasno razvidno. Vsa zadeva se komplicira še po dejstvu, da gre za dolgoletna poslovanja, izvršena skoro že pred desetimi leti, in pa zaradi političnega ozadja cele afere. Stříberny sam zatrjuje, da si on na ta način pridobljenega denarja ni obdržal, marveč je ves ta denar porabil za finansiranje narodno-socialistične stranke. Narodno-socialistična stranka to priznava, naglaša pa, da je takoj, ko je za to zvedela, prelomila s Stříbernim in ga izključila iz stranke.

Ves češkoslovaški tisk se danes obširno bavi s to afero in jo slika kot največjo politično senzacijo.

Preiskovalni odbor je danes dopoldne nadaljeval svoje zasedanje. Na današnji seji je imel poslanec Stříberny poldrugo urni obrambni govor, v katerem je zelo ostro napadal poročevalca in mu med drugim očital tudi neobjektivnost. Dokazoval je zelo izčrpno svoje trditve in izjavil, da mu je v sedanjih političnih prilikah dobro znano, da nima ničesar pričakovati, ker je koalicija pod diktatom. Zato za sebe ne zahteva ozirov, niti milosti. Seja je bila nato odgodena do večera in ob uri še traja.

Popoldne so zborovale koalicijske stranke in zavzele glede te afere stališče.

Spor Vatikana in Litve

Vatikansko mesto, 17. junija. g. Apostolski nuncij iz Kovna Bartoloni, ki so ga izgnali iz Litve, je bil danes sprejet v daljši avdijenci od kardinala Pacellija. Vatikanski tisk ostro napada Litvo in meni, da bi bila morala svoje ugovore proti konkordatu, ki ga je sklenil Voldemaras, uveljaviti na zmernejši način. Očividno so dogodki v Italiji ojunačili litovsko vlado k temu koraku.

Mednarodna pomoč Nemčiji

Newyork, 17. junija g. Odvrnjena vladna kriza v Nemčiji je našla v ameriških finančnih krogih dober odmev in je povzročila, da se pomožna akcija za nemško državno banko nadaljuje. »Federale Reserve Bank« je danes za stabilizacijo marke nakazala nadaljnjih 13 milijonov dolarjev. Danes se tudi oficijelno priznava, da je zlato, ki je bilo nakazano v Nemčijo, v resnici izviralo od francoske banke. Tudi nizozemski kapital se hoče udeležiti pri utrditvi zlatih rezerv nemške državne banke.

Trgovinska pogajanja Madžarske in Nemčije

Budimpešta, 17. junija d. »Pesti Naplo« poroča, da se bodo madžarsko-nemška trgovinska pogajanja nadaljevala 22. junija v Berlinu. Madžarski trgovinski minister je predložil nemškem predloge zastopnikom madžarskih gospodarskih krogov v presojo. Nemška industrija zahteva celo vrsto znižanj carin, oziroma stabilizacijo dosedanjih carin.

Povišanje uvoza žita v Francijo

Pariz, 17. junija AA. Uradni list objavlja nove odredbe o mešanju domače moke s tujo. Po teh določbah se poviša procent dovoljene tuje moke za primešanje s 25 na 30 odstotkov.

AVSTRIJSKA POLITIKA NA USODNEM RAZPOTJU

Za rešitev vladne krize bodo merodajni zunanjepolitični momenti — Klerikalci streme za homogeno manjšinsko vlado krščansko-socialne stranke

Dunaj, 17. junija č. Še nobena vladna kriza avstrijske republike ni bila tako značilna za notranje in zunanje politične odnošaje Avstrije kakor sedanja. Vse kaže na to, da rešitev krize ni v toliki meri odvisna od skrajno nezdravih notranje političnih prilik kakor od zunanje političnih odnošajev. Dr. Schober, ki je že pred dvema letoma, ko je strl strankarsko diktaturo in uvedel v notranje-političnem življenju red, veljal za preudarnega državnika, se je dal od takrat, ko je pri zadnjih volitvah aktivno stopil v politično areno, speljati na led ter je očividno kot neizkušen strankar nasedel Seiplovim političnim intrigam. Njegova popularnost, ki jo je užival kot bivši kancelar in zunanji minister v inozemstvu, pa je na mah splahnila, ko se je dal dr. Schober od Berlina zapeljati k ponesrečeni avstrijsko-nemški carinski uniji. Ta velenemški načrt je dvignil proti njemu ne samo avstrijske gospodarske kroge, zlasti industrijo, temveč tudi inozemstvo. Francozi, Angleži in Američani so postali previdni. Pojavil se je beg inozemskega kapitala in posledica je bil polom Creditanstalt, katere sanacija je dala neposredni povod za izbruh vladne krize.

Glede nadaljnjega razvoja in končne rešitve krize še ni nikake jasnosti. V političnih krogih vlada skoro popolna desorientacija, a odločilni dogodki se odigravajo za kulisami. Rešitev vladne krize je v glavnem odvisna od tega, kdo bo zmagal za kulisami, ali angleško-francoski ali nemški kapital, ki si oba prizadevata zasigurati si v Avstriji odločilen vpliv. Od tega je tudi v glavnem odvisno, ali bo bodoči mož Avstrije dr. Schober ali dr. Seipel. Na vsak način pa bo od rešitve te krize v veliki meri odvisna vsa nadaljnja bodočnost avstrijske republike.

Na zunaj se razvija vladna kriza po običajnih formalnostih. Predsednik republike Miklas je danes pričel s konzultacijami. Prvi je bil sprejet v avdijenco dr. Schober, katerega je predsednik republike konzultiral zlasti glede zunanje političnega pomena in odmeva vladne krize. Dr. Schober je zagovarjal svojo dosedanjo politiko in naglasil, da je finančna transakcija, ki jo je sklenila dr. Enderjeva vlada z angleškimi in ameriškimi upniki Creditanstalt znatno izboljšala finančni položaj Avstrije. S tem je postalo inozemstvo zainteresirano na rešitvi krize in dr. Schober je priporočal iz zunanje političnih ozirov kar največjo previdnost.

Kot drugi je bil v avdijenci predsednik največje parlamentarne skupine socialni demokrat dr. Renner. O svoji avdijenci novinarjem ni hotel dati pojasnil, izjavil je le, da za enkrat še ni bilo govora o sodelovanju socialnih demokratov v vladi. Predsednik krščanske socialne stranke dr. Bureš je bil sprejet skupno z ministrom narodne obrambe Vaugoinom. Nasvetoval je obnovo dosedanje Enderjeve vlade. Nato je bil sprejet v avdijenci še predstavnik Heimwehra, nakar je predsednik republike povabil v avdijenco kancelarja dr. Enderja in mu zopet ponudil mandat za sestavo vlade. Dr. Ender je mandat odklonil z motivacijo, da na obnovo njegove vlade v sedanji situaciji ni misliti. Skrivaj si krščanski socijalci prizadevajo, da bi prišlo do homogene krščansko-socialne vlade, ki bi seveda v parlamentu ne imela večine. V tej vladi bi bil dr. Seipel zunanji minister. Če bi dr. Ender ne hotel načelovati taki vladi, bi prevzel dr. Seipel tudi predsedstvo. Taka rešitev krize bi imela seveda za posledico razpust parlamenta in razpis novih volitev. To pa bi vrgio avstrijsko republiko v nov vrtinec najhujših strankarskih borb, kar bi ji škodovalo tako na znotraj kakor na zunaj.

Sprejem poljskih novinarjev v Zagrebu

Zagrebško prebivalstvo jih je pozdravilo nad vse prisrčno – Intimna svečanost na banski upravi – Sprejem pri mestnem županu

Zagreb, 17. junija. AA. Poljski novinarji so se danes ob 7.25 pripeljali iz Splita v Zagreb. Na postaji se je zbrala velika množica ljudi, med njimi v prvi vrsti seveda zagrebški novinarji, zastopniki banske uprave in poljskega konzulata.

Ko se je vlak na postaji ustavil, je godba 35. polka zaigrala poljsko himno, nakar je v imenu novinarjev in mesta Zagreba pozdravil goste Slavko Jutriša, predsednik zagrebške sekcije Novinarskega udruženja. V imenu banske uprave je želel poljskim novinarjem dobrodošlico banski svetnik Uzorinac. Za pozdrave se je zahvalil v imenu poljskih novinarjev Gilzinski. Nato je vojaška godba zaigrala našo in nato zopet poljsko himno, nakar so novinarji spremili svoje poljske goste v hotel, kjer so se nastanili. Za pol 10. uro je bil določen ogled mesta.

Ob 11. so prišli poljski novinarji v spremstvu svojih zagrebških tovarišev v bansko palačo, kjer jih je sprejel v imenu banske uprave podban dr. Hadži in jih pozdravil. Nato je predal petim poljskim novinarjem odlikovanja sv. Save III., IV. in V. stopnje. Pri predaji odlikovanj je dr. Hadži naglasil, da je to najvišje priznanje jugoslovenske kraljevine poljskim novinarjem. Za odlikovanja se je zahvalil v imenu svojih tovarišev Gilzinski. V svojem govoru je rekel, da ne vedo, s čim so si zasłužili tako odlikovanje jugoslovenskega kralja, vendar se bodo v bodoče s svojim delom za poglobljenje jugoslovensko-poljskih odnošajev potrudili, da bodo zaslužili ta dokaz najvišjega priznanja. Na koncu svojega govora je prosil dr. Hadžija, naj na najvišjem mestu izrazi njihovo zahvalo in njihova iskrena čuvstva za jugoslovenskega kralja Aleksandra. Dr. Hadži je gostom obljubil, da bo sporočil Nj. Vel. kralju zahvalo poljskih novinarjev za visoka odlikovanja.

Nato je poljski konzul Roman Lazarski izročil zagrebškima novinarjema Jutriši in Krznariću odlikovanja, ki jih jima je podelil predsednik poljske republike Mošicki. V kratkem govoru je naglasil, da je g. Jutriši podeljeno odlikovanje v spomin na 25-letnico njegovega novinarskega dela in slovanskega občutja, ki ga je vedno kazal, g. Krznarić pa je prejel odlikovanje kot star prijatelj Poljske. V imenu odlikovancev se je zahvalil g. Jutriša.

Nato je bila gostom prirejena v banski palači zakuska, nato pa so odšli v mestno posvetovalnico, kjer jih je sprejel župan dr. Srkulj.

Ob 13. je priredil župan dr. Srkulj na čast poljskim gostom slavnostno kosilo. Občinski svetovalec Peršić se je v napitnici spominjal zgodovinskih zvez med poljskim in jugoslovenskim narodom in skupnega trpljenja in žrtev za osvoboditev. Napil je predsedniku poljske republike Mošickemu. Vodja poljskih novinarjev Gilzinski je v ognjevitih besedah popisal potovanje poljskih novinarjev po Jugoslaviji in napil Nj. Vel. kralju Aleksandru.

Predsednik novinarskega udruženja Jutriša je orisal sorodnost usode Poljakov in Jugoslovenov pred vojno, med vojno in po vojni. Za njim so še govorili urednik »Gazete Varšavske« Vižinski, predsednik društva hrvatskih književnikov in Kola poljskega dr. Andrić, urednik »Muzike« in podpredsednik Društva poljskih kritikov Glinski, dr. Steinhofer pa v imenu poljsko-jugoslovenskega društva.

Popoldne so si poljski gostje ogledali Zagreb in okolico, jutri zjutraj pa se odpeljejo v Ljubljano in od tam na Bled. Nato se preko Jesenic in Avstrije vrnejo v svojo domovino.

*

V Ljubljano pridejo poljski novinarji danes dopoldne ob 10.52 s splitskim brzovlakom. Ponovno apeliramo na člane kulturnih in narodnih društev, da se udeleže sprejema na glavnem kolodvoru.

Protifašistične demonstracije z bombami

V raznih delih mesta so eksplodirali trije večji peklenski stroji – Razburjenje med fašisti

Turin, 17. junija. sg. V raznih zunanjih delih mesta so danes ponoči eksplodirale tri bombe. Storilci so pri tem imeli očividno samo demonstrativne namene. Ljudje niso bili poškodovani in tudi stvarna škoda je neznatna. Policija je uvedla zasledovanje storilcev, ki bodo najbrž v vrstah protifašistov.

Turin, 17. junija. č. Na sličen način kakor pred 14 dnevi v Bologni so bili tudi v Turinu v pretekli noči izvršeni trije atentati s peklenskimi stroji. Peklenski stroji so bili nameščeni na različnih krajih mesta ter so ponoči eksplodirali s strahovito detonacijo.

Zdi se, da je šlo zgolj za demonstracijo, ker eksplozije niso povzročile večje materijalne škode, niti zahtevale človeških žrtev. Dva peklenska stroja sta eksplodirala na trgih, eden pa v bližini neke vile, na kateri so zaradi eksplozije popokale šipe. O storilcih ni nobenega sledu.

Fašistične oblasti so uvedle strogo preiskavo, ki pa je doslej ostala brez uspeha. Listi dolže teh atentatov katoliške kroge, domnevajoč, da gre za maščevanje zaradi razpusta Katoliške akcije.

Fašistična mladina je priredila danes v Turinu bučne protikatoliške demonstracije. Ker se je bilo bati, da bodo demonstranti napadli škofijsko palačo in druge objekte, v katerih je nastanjena duhovščina, so pustile oblasti vse take objekte strogo zastražiti. Med prebivalstvom vlada zaradi teh dogodkov veliko vznemirjenje.

Demonstracije po deželi

Milan, 17. junija. g. Kakor je zvedela »Libera Stampa«, so se vršili v preteklem tednu v Lombardiji precej veliki kmetski nemiri. Po nekaterih občinah so kmetje odkorakali z rdečimi zastavami pred občinske hiše, kjer so zahtevali odpravo raznih davščin. V neki občini so demonstrantje razobesili celo rdečo zastavo na občinski hiši. Ko so jo pozneje odstranili, so razburjeni kmetje napadli občinski dom in razbili pisarniško opravo. Med vsemi nemiri je bilo aretiranih 80 oseb. Po številnih italijanskih mestih, tako v Benetkah in Neaplju, so se medtem vršile precej burne demonstracije brezposelnih.

Požar na univerzi v Brnu

Brno, 17. junija d. Na prirodoslovni fakulteti tukajšnje Masarykove univerze je včeraj izbruhnil velik požar, bržkone zaradi slabe izolacije električnega voda. Ogenj je nastal v filmskem ateljeju fakultete ter je uničil več dragocenih znanstvenih filmov. Povzročeno škodo cenijo na približno pol milijona kron.

Demanti vesti o atentatu na kralja Zoga

London, 17. junija. AA. **Albansko poslaništvo kategorično demantira vest Reuterjeve agencije o dozdevnem atentatu na kralja Zoga.**

Beograd, 17. junija. M. **Reuterjev urad je včeraj objavil vest, ki se je snoči kot velika senzacija širila tudi po Beogradu, da je bil na albanskega kralja Zoga izvršen atentat in da je bil kralj Zogu pri tem ubit. Tukajšnje poslaništvo je danes objavilo komunike, v katerem to vest odločno zanika.**

Zagrebški proces

Zagreb, 17. junija. n. V procesu proti Hraniloviću in tovarišem sta na današnji razpravi imela svoje obrambne govore dva zagovornika. Vseh je prijavljenih še devet zagovornikov, tako da bodo govori odvetnikov trajali še par dni. Računajo, da bo razprava v soboto definitivno zaključena, sodba pa bo objavljena bržkone šele prve dni julija.

Francoska kolajna za bivše vzhodne bojevnike

Pariz, 17. junija AA. Uradni list prinaša predpise in navodila za osebe, ki imajo pravico na spominsko kolajno za vojaške operacije v svetovni vojni v Dardanelah, Srbiji, Solunu, Albaniji in vseh vzhodnih bojiščih sploh. Pravilnik našteva pogoje, ki veljajo za bivše jugoslovenske in francoske bojevnike, ki so sodelovali v svetovni vojni na teh frontah in ki lahko dobijo omenjeno kolajno.

Neugodna situacija Jorgove vlade

Bukarešta, 17. junija. M. V rumunskem političnem življenju so nastopile zanimive spremembe. Liberalna stranka, ki je šla v volitve skupno z vlado, je sedaj naenkrat prešla v opozicijo. Vodstvo stranke je imelo snoči dolgotrajno sejo, na kateri je sklenilo, da bo vodila stranka najostrejšo opozicijo proti Jorgovi vladi. Posamezni govorniki so naglašali, da je šla stranka pri volitvah skupno z vlado samo zato, da si zagotovi svoje mandate, ker bi bila sicer izšla iz volitev decimirana. Veliko nezadovoljstvo v liberalni stranki je izzval prestolni govor ob otvoritvi parlamenta, zlasti oni del, ki govori o »rumunskih narodih«. Liberalna stranka je mnenja, da je to v popolnem nasprotju z zgodovinskim razvojem Rumunije in da znači taka izjava, za katero smatra stranka odgovorno vlado, priznanje separatizma.

Zdi pa se, da tudi v liberalni stranki sami ni sloge. To se more sklepati zlasti iz dejstva, da je bilo na seji parlamentarnega kluba sklenjeno, da mora vsak poslanec liberalne stranke dati vsak svoj govor, ki ga hoče imeti na kakem javnem zborovanju, prej cenzurirati vodstvu stranke. To dokazuje, da vodstvo nima zaupanja do vseh poslancev in da v stranki ni vse zdravo.

Bukarešta, 17. junija. p. Minister brez portfelja Hacegianu je podal ostavko. Opozicijski listi zatrjujejo, da je prišlo med njim in ministrskim predsednikom Jorgo do nesoglasja zaradi tega, ker pri rekonstrukciji vlade po končanih volitvah ni dobil nobenega resora, kakor mu je bilo obljubljeno pred volitvami.

Mellon v Angliji

London, 17. junija. d. Državni zakladni tajnik Mellon je včeraj dospel v Southampton. Pri odhodu s parnika je izjavil zastopnikom tiska, da nima rešiti nobenih važnih zadev. V Angliji hoče ostati en ali dva tedna, da se udeleži promocije svojega sina na univerzi v Cambridgeu. Kakih izjav o političnih vprašanjih Mellon ni hotel dati.

London. 17. junija AA. Ameriški zakladni tajnik Mellon, ki je danes prispel v London, je posetil ministrskega predsednika Macdonalda v spodnji zbornici.

Poljski gostje med nami

Ljubljana, 17. junija.

V presledku kakih štirih dni bomo imeli v Ljubljani dve skupini uglednih gostov iz Poljske: Jutri prispe v naše mesto delegacija poljskih novinarjev, v ponedeljek pa bo koncert enega najslavnejših pevskih zborov Poljske, krakovskega »Echa«. V teh posetih iz daljne severovzhodne slovanske države vidimo nov razveseljiv znak smotrnega, organiziranega dela za zbliževanje Poljakov in Jugoslovenov, kakor ga je pred tedni posebno slovesno napovedal kongres poljsko - jugoslovenskih društev v Poznanju, Varšavi in Krakovu. Vsaka poljska skupina, ki prispe k nam, nam je znanilka nove, trdnejše zveze med obema narodoma in državama, med Poljsko in Jugoslavijo. Zato v hipu, ko iskreno pozdravljamo v naši sredini poljske tovariše, predstavitelje mogočno razvitega in odličnega poljskega tiska, poudarjamo predvsem načelno stran tega obiska: spoznavanje naših krajev in razmer v duhu novega, idealnega in praktičnega slovanstva!

V naši preporodni dobi in skoraj do svetovne vojne je bilo slovanstvo po večini literarni pojem, ki se je včasi prav realno prenašal na politično življenje. Šele vseslovanski kongresi v zadnjem desetletju pred svetovno vojno so nekoliko razbistrili pojme, vendar je tudi tu bilo mnogo specialistov za slovanske zadeve, amaterjev, navdušenih pristašev, ki so se v teoriji še precej ujemali, v konkretnih situacijah pa bi težko prišli do sporazuma, kakor se je pokazalo baš za časa vojne, ko so se jeli križati medsebojni interesi.

Po vojni so nastale nove slovanske države. V rdeči megli ruske revolucije je zatonil nerealni slavjanofilski sen o veliki Rusiji kot voditeljici političnoj zedinjenih Slovanov. Zdaj je ostalo prav malo mož, ki bi mogli in hoteli zagovarjati staro, vseskozi idealistično koncepcijo slovanstva. Slovanstvo smatramo poslej za konkretno vprašanje, ki ga skušamo reševati v etapah, stopnjema, praktično, organizatorično in, kolikor le moči, v konkretnih situacijah.

Tako se je v svetovni vojni izborno obneslo sodelovanje med Čehoslovaki in Jugosloveni ter je obrodilo za oba naroda dobre sadove. To sodelovanje, ki se je že dolgo pred tem pokazalo v kulturnem življenju in v Sokolstvu, je po vojni dobilo celo vrsto konkretnih oblik od državnopolitične zveze preko Češkoslovaško-jugoslovenskih lig do trgovinske pogodbe. Tako je nastala cela mreža naprav, ki na obeh straneh delujejo po vnaprejšnjih načrtih za čim tesnejše zbližanje obeh narodov in držav. Iz takega dela se počasi izločuje frazerstvo in nadomešča s praktičnim gledanjem na stvar; proučujejo se problemi in se metodično odstranjujejo ovire. Takšna metoda slovanskega zbliževanja ne zanikuje idealov in ne zametuje navdušenja, toda izogiblje se nevarnosti, da bi zidala na pesku in pretvarjala realne življenske vrednote v setimentalnosti, ali da bi segala po utopijah. Sedanje delo zbliževanja s Čehoslovaki se bo pri nas slej ko prej nadaljevalo.

Nova faza tega, da rečemo z Masarykom, realističnega slovanskega dela so jugoslovensko-poljski stiki. Interesni stiki med Poljaki in Jugosloveni so bili pred vojno dokaj redki, saj se je prav v tem primeru pokazala vsa koruptnost vodilnega načela Habsburgov: divide et impera! Šele med vojno, ko je nastala za vse Slovane, osobito tudi za Poljake, nova situacija, so bili storjeni važnejši koraki za medsebojno politično sodelovanje. Po osvobojenju in zedinjenju Poljske so šle razmere tam in pri nas svojo naravno pot. Danes, ko se na evropskem obzorju zopet pojavlja pangermanska nevarnost, vsi osvobojeni Slovani vprav instinktivno čutimo, da smo si vendarle bliže nego se vidi s stališča trenutnih političnih interesov. Ne trdimo, da je to edini vzrok, da se je tečaj slovanske misli v zadnjih letih znatneje dvignil, mislimo pa, da je v sedanji zamračeni Evropi vendarle precej realnih in psiholoških pogojev za neko — ne utopično, marveč kar moči solidarno slovansko politiko.

Tako politiko, ki črpa svojo moč tudi iz čustev, iz srca, ne samo iz razuma in pretehtanih interesov, morajo najprej voditi narodi sami; državni interesi se zapletajo počasneje. In dejansko res vidimo, da se med Poljsko in Jugoslavijo plete nova mreža skupnih obvez in interesov, da se navezujejo ožji stiki in poglablja korito skupnega čuvstvovanja. Poljaki so zgradili na našem Jadranu svoj prvi poljski dom; drugi domovi še pridejo na vrsto. Dotok poljskih državljanov vidno raste v statistiki našega tujskega prometa. Na Poljskem se je dela za medsebojne stike oprijelo mnogo sposobnih, agilnih mož. Tam in pri nas se snujejo društva za medsebojno zbliževanje in za izmenjavo kulturnih in ekonomskih produktov. Udeleženci nedavnega poljsko-jugoslovenskega kongresa so imeli dovolj prilike, preveriti se na lastne oči, da tudi poljsko gospodarstvo, poljska turistika itd. lahko Jugoslovenom marsikaj nudijo in da so dani mnogi pogoji ne le za ožje nacionalne in kulturne vezi, marveč tudi za večjo izmeno gospodarskih dobrin. Zaradi tega sloni zbliževanje s Poljsko res na čvrsti, realni osnovi.

Poljski novinarji bodo pri nas zaključili svojo turnejo. Videli so dobršen kos Jugoslavije; spoznali so našo domovino v slikovitosti njene prirode in v bogati kulturni nijansiranosti njenega prebivalstva; preverili so se na lastne oči, da smo dežela napredka, ki ima v svoji zemlji in svojem prebivalstvu neizčrpen vir obnove in razvoja. Upamo, da bo kratko bivanje v slovenskem delu Jugoslavije te vtise samo potrdilo in morda še ojačilo. Tako bodo lahko poslej še bolj objektivno poročali o naši državi in delali z močjo svojega vplivnega peresa za utrditev medsebojnih stikov, za večje spoznavanje, za uresničenje zdrave slovanske ideje. V tem duhu kličemo poljskim novinarjem kar najiskreneje:

Dobro nam došli!

Pridite v čim večjem številu na glavni kolodvor k sprejemu poljskih novinarjev. Naj vidijo in čutijo, kako dobrodošli so nam v Ljubljani predstavniki poljskega javnega mnenja. Pripeljejo se s splitskim brzovlakom ob 10.52.

Zakaj je bil vatikanski protest tako oster

Odgovor vatikanskega glasila na fašistične očitke glede dvojne mere v presoji položaja cerkve v Italiji in Španiji

Rim, 17. junija. s. »Osservatore Romano« odgovarja danes na očitke nekaterih fašističnih listov, ki označujejo različna stališča Vatikana napram protiverskim dogodkom v Španiji, Franciji, Italiji kot nerazumljiva. Ti listi so tudi naglašali, da je bil protest Vatikana proti Italiji mnogo osornejši in ostrejši kot proti Španiji.

Vatikansko glasilo odgovarja, da so španski in francoski katoličani z enodušno solidarnostjo protestirali proti kršitvi svojih právic in verske svobode. Italija je življenjsko središče katoliške cerkve in Rim je škofovski sedež papeža. Celo konkordat priznava Rim za središče katoličanstva in tudi Mussolini je priznal, da je edina univerzalna ideja danes v Rimu, kjer jo reprezentira Vatikan. List zaključuje, da so dogodki v drugih državah zadeli samo člane cerkve, incidenti v Italiji pa so zadeli glavarja cerkve kar je dvignilo viharnejši protest Vatikana, posebno še zaradi tega, ker so oči milijonov vernikov obrenjene ob takih prilikah na Italijo in na Vatikan.

Hitlerjevci groze, da bodo padale glave

Burni prizori v bavarskem deželnem zboru — Izzivajoč govor hitlerjevskega voditelja -- Pretep med poslanci

München, 17. junija č. Na današnji seji bavarskega deželnega zbora je prišlo do zelo viharnih prizorov zaradi izzivajočega nastopa narodnih socijalistov.

Bavarski voditelj narodnih socijalistov Helmuth je imel izzivajoč govor, ki je izzval odločne proteste na levici in zmerni desnici. Ko je svoj govor zaključil z besedami: Čeprav bo morda trajalo par tednov dalje, kakor se misli, da bo prišel Hitler na krmilo, že danes povem, da bodo padale glave v pesek, ko bomo dobili oblast v roke«, je nastal v zbornici strahovit hrup.

Poslanci vseh strank so ogorčeno protestirali in zahtevali takojšnjo izključitev Helmutha. Predsednik zbornice ga je res pozval, naj se odstrani iz dvorane. Ko se Helmuth temu pozivu ni hotel pokoriti, ga je pustil predsednik s silo odstraniti.

Helmuth in njegovi pristaši so se nato dejansko spopadli s svojimi političnimi nasprotniki, naposled pa je parlamentarna straža Helmutha vrgla iz dvorane. Seja je bila seveda prekinjena.

Mussolini arditom

Rim, 17. junija. AA. Mussolini je poslal predsedniku zbora arditov, ki je bil prejšnjo nedeljo v Rimu naslednji odgovor:

Odgovarjam na pozdrav, ki ste mi ga poslali v imenu arditov Italije, z vzklikom arditskih in fašističnih bitk preteklosti in bodočnosti: Mi!

Sestanek prekooceanskih letalcev

Bukarešta, 17. junija AA. Na konferenci mednarodne federacije za letalstvo so sklenili, da bo prihodnje leto v maju sestanek vseh pilotov, ki so preleteli Atlantski ocean. Sestanek bo v Rimu.

Veliko neurje pri Nišu

Beograd, 17. junija. AA. Snoči je divjalo nad Nišem in okolico hudo neurje. Okoli 23. ure je udarila strela v električno centralo, tako da je bil Niš dalje časa brez luči. Ob 2. zjutraj je vnovič udarila strela v stebre električne napeljave in tri podrla. Škoda je precejšnja, tudi na polju. Neurje je zlasti prizadelo vinograde in sadovnjake.

Silna vročina v Hercegovini

Mostar, 17. junija n. Tu je bila danes zabeležena največja vročina v letošnjem letu. V senci je bilo danes 38 stopinj C.

Smrtonosna vročina

Rim, 17. junija. AA. V Italiji je zavladala silna vročina. Bolnice so prenapolnjene od bolnikov, ki imajo solnčarico. V Foggiji je bilo 39 stop. C v senci.

Rim, 17. junija. sg. V Italiji vlada že nekaj dni tropična vročina. V Rimu so merili že v prvih jutranjih urah 28, v teku dneva pa do 36 in celo 38 stopinj Celzija v senci. Vročina je zahtevala tudi mnogo žrtev za solnčarico. V Toscani je pri kopanju utonilo šest oseb. Po raznih provincah so divjale hude nevihte s točo. V Alpah se zaradi visoke temperature zelo naglo tali sneg, zaradi česar so narastli hudourniki, ki povzročajo v dolinah velika opustošenja. V južni Italiji so zaradi prelomov oblakov zelo narastle reke, prestopile bregove in povzročile mnogo škode. Tudi okoli jezera Como so nevihte povzročile mnogo škode.

Lizbona, 17. junija. AA. V pokrajini Alentejo je zaradi vročine umrlo pet poljskih delavcev. Število smrtnih primerov bo najbrže še večje, ker se več ljudi, zadetih od solnčarice, bori v bolnici s smrtjo.

Sklicanje razorožitvene konference

Ženeva, 17. junija. č. Generalni tajnik Društva narodov sir Erik Drummond je v smislu sklepa sveta Društva narodov razposlal povabila k splošni razorožitveni konferenci. Konferenca je sklicana za 2. februarja 1932 v Ženevo. Poziv k udeležbi na tej konferenci je bil poslan vsem državam članicam Društva narodov, izmed nečlanic pa pa so povabljene na konferenco sovjetska Rusija, ameriške Zedinjene države, Mehika, Brazilija, Equador, Turčija, Egipt in Afganistan. Obenem s povabilom so prejele vse te vlade poziv, naj čimprej imenujejo svoje delegacije za to konferenco.

Nizozemska kraljica na pariški kolonialni razstavi

Pariz, 17. junija AA. Nizozemska kraljica je prispela v Pariz. Kraljico spremljata njen soprog princ Henrik in prestolonaslednica Julijana. Kraljica si bo incognito ogledala kolonialno razstavo. Visoki nizozemski gosti so se nastanili v vili pariške okolice. Nizozemska kraljica se bo udeležila le dveh oficielnih prireditev; zajtrka pri predsedniku srancoske republike Doumerju in večerje pri maršalu Lyauteyju.

Redukcija generalov v Španiji

Madrid, 17. junija AA. Vladna odredba ukinja v španski vojski položaj generalnega kapitana in generalnega poročnika. Najnižji generalski čin v španski vojski je sedaj čin divizijskega generala.

Resolucije agrarnega kongresa v Pragi

Mednarodni agrarni kongres v Pragi je končal 8. junija svoje delo s plenarno sejo; na njej so prečitali resolucije, ki so jih izdelale poedine sekcije kongresa. Sedem sekcij je predložilo skupaj 20 resolucij.

Prva sekcija, ki je pretresala možnost, kako zaščititi rentabilnost žitnih cen, je dognala, da morejo voditi do uspeha tri pota: 1. začasna omejitev pridelovanja, 2. povečanje uporabe in 3. organizacija žitne trgovine. Prvi dve poti te resolucije se označujeta za precej težki in je treba zaradi tega posvetiti največjo pažnjo najboljšim načinom pri prodaji. V to svrho se namerava ustanoviti slična mednarodna organizacija pridelovalcev žita, kakor jo imajo sladkorne tovarne in pridelovalci sladkorne pese, da bi tako v vsaki deželi zagotovili rentabilne cene. Prva sekcija mednarodnega agrarnega kongresa v Pragi izraža prizadetim faktorjem željo, da se nadaljujejo razgovori, ki so jih v tem pravcu začeli v Ženevi, Parizu in Rimu, da bi se ustanovila splošna prodajna organizacija za svetovni žitni pridelek. Kot drugo željo navaja resolucija, da naj evropske uvozne države ukrenejo vse potrebno za sporazum z izvoznimi državami v posebnih ugodnostih, na primer naj uvedejo preferenčni sistem. Carinska zaščita uvoznih držav na žito naj se omeji na tako mero, da bo zagotovljeno prodajnim organizacijam izvozniških držav, da se bo trgovina vršila po rentabilnih cenah.

Druga sekcija se je bavila s kmetsko prosveto in propagando ter je predložila članom kongresa na plenarni seji dve resoluciji, v katerih je predložila prosvetne težnje kmetijstva. Predlagala je posebna predavanja po radiju, v katerih naj se gleda, da se dovolj zgodaj naznanijo preteče vremenske izpremembe, in osnovanje kmečkih muzejev za propagando in pouk.

Tretja sekcija za kmetijsko zadružništvo je priporočala uvedbo rednih revizij zadrug in izmenjavo raznih praktičnih izkustev med zadrugami.

Četrta sekcija je pretresala vprašanje pridelovanja rastlin; predložila je nič manj kakor šest resolucij. V njih priporoča zaščito novosti v rastlinski produkciji, zelenjavi, povrtnini in drugih plemenitih rastlinskih vrstah ter širjenje teh novosti kakor pravih iznajdb, za kar je treba izdelati predlog za mednarodni zakon o zaščiti novih rastlinskih vrst. Dalje je priporočala ustanavljanje vinorejskih postaj za zdravljenje trte.

Sekcija za živinoreje je predložila 3 resolucije, v katerih priporoča izpopolnitev v gojenju plemenske živine in daje o tem tudi navodila. Potem priporoča večjo propagando za ribarstvo, ki lahko koristi kmetu več kakor se danes splošno misli.

Sekcija za kmetijsko industrijo je izdelala resolucijo za racionalizacijo pridelovanja. Med drugim priporoča, da naj se špirit kot odlično pogonsko sredstvo meša z bencinom. Tako se da zelo povečati uporaba špirita in pospešiti pridelovanje krompirja.

Zadnja, sedma sekcija se je bavila z ženskim vprašanjem na kmetih in si je stavila nalogo, da določi smernice, kako naj se prepreči beg delavcev z dežele v mesto. Ta sekcija je predložila dve resoluciji, v katerih zahteva izboljšanje socialnih in obratnih prilik na kmetih.

Plenarna seja je odobrila vseh teh 20 resoluciz, ki bodo služile za smernice delu delegatov v njihovih domovinah. S tem je mednarodni agrarni kongres v Pragi končal svoje tehnično delo. Predsednik markiz de Vogue iz Pariza je v kratkem govoru zajel vso odlično organizacijo kongresa in je bilo na njegov predlog sklenjeno, da se bo bodoči agrarni kongres vršil leta 1932. v Budimpešti.

Neuspeh frankovskega emisarja v Sofiji

Pavelićev in Perčecev odposlanec je v Sofiji povsod naletel na zaprta vrata

Zagreb, 17. junija. M. Kakor poročajo iz Sofije, je te dni prispel tjakaj z Dunaja kot »odposlanec hrvatskega naroda« neki Gruber z nalogo, da v Bolgariji »zastopa hrvatske interese«. To je najnovejši agent Gustava Perčeca in Ante Paveliča, ki skušata po znani blamaži z »atentatorskim procesom« na Dunaju započeti zopet novo akcijo, da bi svojim maloštevilnim pristašem, še bolj pa svojem podpornikom dokazala potrebo svoje žalostne eksistence. Ta »hrvatski zastopnik« je najprej stopil v stike z makedonstvujuščimi ter jih prosil za izdatnejšo finančno, moralno in dejansko podporo. Paveliću in Perčecu se je očividno zopet zahotelo atentatov in krvi, zdi se pa, da je njun odposlanec slabo naletel. Makedonstvujuščі polagoma uvidevajo, da so taki zavezniki kakor sta Perčec in Pavelić s svojim habsburškim priveskom zanje ne samo brezpomembni, marveč jim le še škodujejo. Zatrjuje se, da so makedonstvujuščі odklonili vsake nadaljnje stike s frankovskimi emigranti. Gruber je skušal priti v stike tudi z raznimi oficijelnimi krogi v Sofiji, pa tud tam ni imel mnogo sreče. Zdi se, da polagoma tudi v onem inozemstvu, kjer je imel Pavelić doslej največjo oporo, uvidevajo brezplodnost njegovega početja in se ga otresajo. Prej ali slej ga bo zadela usoda vseh izdajic in ni več daleč čas, ko bodo Perčec, Pavelić in tovariši pozabljeni izginili s površja, na katerem se vzdržujejo sedaj samo še s podporo naših najbolj neizprosnih sovražnikov.

Al Capone pred sodiščem

Sloviti ameriški tihotapec se zaradi gospodarske krize umika za nekaj let v ječo

New York, 17. junija, č. Danes se je vršila v Chicagu razprava proti slovitemu tihotapskemu glavarju Al Caponu. Razprava je bila zelo kratka in je trajala komaj pet minut. Al Capone je priznal razna tihotapstva, kršitve prohibicijskega zakona in utajo davkov. Sodba bo objavljena 30. junija.

V Al Caponovi okolici zatrjujejo, da je ves proces le poslovni trik tihotapskega glavarja. Zaradi splošne gospodarske krize, ki se vedno bolj občuti tudi v Ameriki, so tudi tihotapski posli zelo slabi. Al Capone mora plačevati za vzdrževanje svojega aparata težke tisočake. Ker so v zadnjem času, zlasti, odkar je postal chicaški župan Čeh Čermak, oblasti nanj zelo pozorne, je moral skoro popolnoma prekiniti svoje posle, tako da je ostal brez dohodkov. Zato mislijo, da se bo pustil prav rad zapreti za kaki dve ali tri leta. S tem si bo mnogo prihranil na režijskih stroških in kakor se bo medtem gospodarska kriza omilila in bo morda tudi ukinjen prohibicijski zakon, tako da bo mogel pozneje sedanjo izgubo dvakrat nadomestiti.

Chicaški listi obširno pišejo o tem procesu in naglašajo, da so oblasti nastopile tako odločno proti Al Caponu na izrecno zahtevo predsednika Hoovra. Prav danes je Hoover izdal posebno pohvalo vsem uradnikom v Chicagu, ki se niso pustili podkupiti in ki so vestno vršili svojo službo pri zasledovanju tihotapcev.

Nova ekspedicija v Grönlandijo

Kopenhagen, 17. junija. AA. Od tu je odpotovala pod vodstvom danskega polarnega raziskovalca Lange-Kocha, doslej največja ekspedicija v Grönlandijo. Vodja ekspedicije je bil dolgo let prijatelj pokojnega nemškega raziskovalca prof. Wegenerja, čegar tragična smrt med grönlandskimi ledeniki je javnosti v živem spominu. Ekspedicija je napolnila dva parnika. Obstoji iz 66 oseb s 54 psi in 8 motornimi čolni. Od udeležencev ekspedicije je 13 Dancev, ostali so Nemci in Švedi. Ekspedicija ostane na vzhodni grönlandski obali tri leta, kjer bo znanstveno proučevala tamošnje razmere. Od časa do časa se bo spustila v notranjost dežele.

Vlaki s propelerjem

Berlin, 17. junija č. V soboto ponoči se bodo vršili na 300 km dolgi progi Altona-Berlin ponovno poizkusi z novim železniškim vozilom Zeppelinovega tipa, z motornim vozom v obliki zrakoplova s propelerjem. Pri prvih poizkusih, ki so se vršili na ravni progi, je doseglo to vozilo naravnost bajno hitrost. Sedaj bodo preizkusili vozilo na daljši progi, da ugotove, s kako brzino lahko vozi na ovinkih in s kako brzino lahko pasira krętnice na postajah. Strokovnjaki računajo, da bo vozilo rabilo za 300 km dolgo progo eno in tričetrt ure. Če se bodo poizkusi dobro obnesli, nameravajo v Nemčiji uvesti taka vozila za daljše proge kot posebne brzovlake.

Izgubljeno življenje ameriške milijonarke

Newyork, 17. junija. s. Pred dnevi so našli na Long Islandu strašno razmesarjeno truplo mlade deklice, v kateri so sedaj spoznali hčerko znanega ameriškega milijonarja. Pri truplu so našli tudi dnevnik umorjene, v kateri opisuje grozne podrobnosti iz svojega življenja. Deklico so že v mladosti zapeljali in pozneje se je vdajala mamilom. Doživela je vse senzacije, ki jih more človek doživeti. Živela je v razmerjih z raznimi znanimi osebnostmi in tudi neki znani avtomobilski industrijec ter neki angleški pomorski častnik sta zapletena v afero. O umoru samem dnevnik nima nobenih podatkov.

Miss Universum

Galwestown, 17. junija s. Za svetovno lepotno kraljico »Miss Universum« je bila izvoljena belgijska kandidatinja. Nova lepotna kraljica je brinetka in nosi dolge lase.

Novo jeseniško olepševalno društvo

Jesenice, 17. junija.

Ob lepi udeležbi se je vršil v nedeljo v Tancarjevi restavraciji ustanovni občni zbor Olepševalnega društva. Pred zborom je bila poslana vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Aleksandru. Zborovanje je vodil šolski upravitelj in predsednik pripravljalnega odbora g. Pibrovec, ki je zborovalcem pojasnil namen društva glede na jeseniške prilike. Alojzij Poženel je poročal o pripravah in uspehih pripravljalnega odbora, g. Tancar pa o gmotnem stanju, ki je jako zadovoljivo.

Po določitvi višine letnih in mesečnih prispevkov je prišlo do volitev prve društvene uprave. Na predlog medicinca g. Bogataja je bil izvoljen za predsednika šolski upravitelj g. Leon Pibrovec, kot podpredsednica ga Marčičeva, soproga zdravnika, tajnik je g. Lojze Poženel, blagajnik g. Tancar Martin, gospodar g. Janko Černut, odborniki pa: Rabič Alojzij, Marković Ivan in Bertoncelj Franc, namestniki gg.: Križman Andrej, Svete Henrik, Javorski Jože, Sorgo Friderik, gdč. Žerjav Marija in Hrast Kristina, člani nadzorstva pa: duhovni svetnik g. Anton Kastelic, Torkar Franc, posestnik in ga Berta Rabičeva, mestna učiteljica. Želimo društvu mnogo uspeha! Dela je dosti, saj manika Jesenicam mnogo nege, da bodo ugajale vsakemu tujcu.

Kamniški gasilci imajo svoj kino

Kamnik, 17. junija

Naši gasilci so v svojem domu uredili lepo dvorano za kino. Stremijo že dolgo za tem, da si nabavijo reševalni avto in opremijo snitetno kolono, vendar jim primanjkuje denarja. Skrb za varnost in hitro pomoč v nezgodi jih je privedla do tega, da so si skupno z Rdečim križem omislili kino, ki bo, ker je edini v Kamniku in če bo imel dobre filme, lahko kar uspeval.

V torek zvečer je bila nekaka glavna preizkušnja aparature, ki jo je dobavila tvrdka Kinetik iz Zagreba. Predvajali so gasilski film, ki nam je pokazal veličastne kongresne dneve in lepe nastope gasilcev na igrišču Ilirije v Ljubljani.

Lep pogled je nudilo vrvenje na Kongresnem trgu, kjer je bila zbrana vsa gasilska armada. Posnetki na Iliriji pa so znatno boljši kakor oni iz sprevoda in zbora. Videli smo tribuno s častnimi gosti, dalje lep nastop samaritancev in samaritank. »Požarni alarm« ljubljanskih prostovoljnih in poklicnih gasilcev je bil prav dobro posnet, prav tako tudi vožnja po mestu.

Skratka: gasilski film je sijajno uspel in bo dobro pripomogel k propagandi gasilstva. Umestno bi bilo, da bi ga predvajali po naših mestih in vaseh.

Otvoritev gasilskega kina v Kamniku se je zaradi tehničnih ovir zakasnila in bo izvršena šele v nedeljo z novim filmom.

Junak noža

Dol. Toplice, 17. junija.

V nedeljo se je vračal iz svojega vinograda na Riglju pri Toplicah na Dolenjskem posestnik Primic v precej vinjenem stanju. Prišedši do domače vasi Sela pri Toplicah je zapazil na vasi nekaj domačih fantov v medsebojnem razgovoru, veselem razpoloženju in prepevanju. Trdeč, da so se fantje njemu smejali, je potegnil nož ter začel napadati nič hudega sluteče in mirne fante. Brata Šenica je zadal več ran, starejšemu celo tri smrtno nevarne. Nato je pričel groziti, da mora tretjega fanta, sina tesarja Žefrana ubiti s sekiro. Temu se je posrečilo, da je pobesnelemu napadalcu ušel v domačo hišo, ki so jo hitro zaklenili.

Oba ranjena brata so odpeljali k zdravniku v Toplice. Mlajšemu, ki je bil par dni prej potrjen k vojakom, je zdravnik zašil in obvezal precej veliko, a ne nevarno rano, za starejšega brata pa je odredil takojšnji prevoz v bolnico v Novem mestu.

Janez Primic je znan vročekrvnež, ki je bil radi tepežev že večkrat kaznovan. V treznem stanju je sicer priden delavec in dober gospodar, vinjen pa postane ves divji in nevaren. Bil je več let v Kanadi, od koder se je vrnil pred par meseci.

ČSR v evropskem finalu za Davisov pokal

Kodanj, 17. junija g. V boju za Davisov pokal proti Danski je danes Češkoslovaška z zmago v dvoje osvojila tretjo točko ter si s tem priborila dostop v finale v evropskem pasu, ki ga bo morala odigrati z Anglijo. Češkoslovaška se že pogaja, da bi se ta boj odigral v Pragi. Rezultat doublea je bil naslednji: Menzel-Maršalek : Ulrich-Worm 9:7, 1:6, 6:3, 6:3. S to zmago stopa češkoslovaška prvič v finale za Davisov pokal.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Vedro, stalno toplo vreme, s porastom temperatura. — **Situacija včerajšnjega dne:** Severni del kontinenta še vedno pokriva relativno nižji pritisk, v južnem delu pa prevladuje višji pritisk z vedrim nebom in visoko temperaturo. V Primorju je barometerski pritisk neznatno narasel, v ostalih pokrajinah naše države pa je padel za 1 do 4 mm. Temperature so v Primorju padle za 1 do 3 stopinje, v ostalih pokrajinah pa so prav toliko narasle.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Jasno in toplo vreme bodo motile krajevne nevihte; pozneje morda hladni zapadni vetrovi.

Naši kraji in ljudje

Tragedija mladega sokolskega življenja

Rimske toplice, 16. junija.

V ponedeljek dopoldne je po dolgi in mučni bolezni, zvesto vdan v usodo, zatisnil svoje blage oči br. Vinko Supanič. Kdo bi bil mogel verjeti, da ga bo kruta usoda ugrabila v najlepši moški dobi! Toda on je čakal pripravljen na to. Kako težko mu je moralo biti zadnje slovo, ko je ob poslednjih utripih še pri polni zavesti videl ob svoji strani svojo ubogo soprogo in komaj 7-letnega ljubljenčka Slavka!

Pokojnik se je rodil 3. januarja 1898 v Frankovcih pri Ormožu. Novembra 1921 je vstopil v železniško službo in se priselil v Rimske toplice. Poln mladeniških sil se je hotel uveljaviti v vseh področjih. Kot globoko zaveden narodnjak se je vrgel v politično življenje in je kaj pogosto našel ozke zveze s pokojnim dr. Žerjavom, ki je visoko cenil njegovo delavnost, preudarnost in propagatorske sposobnosti. Marsikaka beseda je padla v tistih dneh na račun njegove osebe, marsikaka beseda je padla še tudi danes na račun njegove globoke narodne zavesti s strani onih, ki niso znali ceniti dela in ideale, ki jih je gojil pokojnik med nami z živo vero in trdnim prepričanjem, da dela le dobro. Bil je vedno zvest in marljiv dopisnik »Jutra« in »Domovine«, pri slednji je prevzel tudi poverjeništvo za nabiranje novih članov! V letu 1927 je z majhnim številom bratov in sester začel snovati Sokola. Pozneje se je pričel z vsemi silami udejstvovati v društvu; prevzel je tajniško mesto, katero je zvesto, z vzorno požrtvovalnostjo vodil vse do svoje bolezni, ki ga je v decembru lani priklenila na posteljo. Še je takrat upal, da bo okreval. In niti sam ni trakrat slutil, da je bil baš oni dan, kakor je sam pripovedoval, tako usodepoln za njegovo mlado življenje, ko je ves moker od deževja po naporni železniški službi prenočil skupno z ostalimi železničarji in je naslednjega dne s popolnoma premočeno obleko nadaljeval službo. V njegovem telesu je začela kljuvati neizprosna morilka — jetika...

V ponedeljek, ko je usahnilo mlado srce, je zatisnil svoje oči mož Sokol in borec v najlepši dobi življenja. Končal si, dragi brat Vinko, svojo življensko pot. Bridko je bilo slovo ob poslednjih urah, ko sem presedel ob postelji pri Tebi, ki bi še lahko poln življenskih sil živel in delal med nami. Saj takšnih ljudi, takšnih delavcev, kakršen si bil Ti, bi potrebovali še mnogo. Tvoja neumorno delavnost bodi vzor nam vsem, ki smo Te poznali in ki smo znali ceniti ideale, ki si jih navdušeno gojil v naših vrstah. Vinko, dragi prijatelj, brat Sokol, organizator in poln mož — sladko spi in čuj nad nami! V naših sokolskih srcih Ti bo ohranjen časten in hvaležen spomin!

Lev Tičar

Tretjič v Pariz!

Ljubljana, 17. junija.

Tretje »Jutrovo« potovanje v Pariz na kolonijalno razstavo bo v dneh od 11. do 21. julija, ako se do 4. julija priglasi za tako skupinsko potovanje zadostno število udeležencev. Program potovanja bo obsegal približno vse one točke, kakor jih je imel že znani program I. in II. našega potovanja. Posebna zanimivost tega potovanja pa bo okolnost, da pade v čas pariškega bivanja največji francoski narodni praznik 15. julija (quinze juillet), ki se posebno v Parizu obhaja nad vse veličastno z velikimi prireditvami, vojaškimi paradami in razsvetljavami.

Tudi pogoji bodo za tretje potovanje isti kakor doslej. Potovanje stane pavšalno vsoto 3300 Din, v kateri so obseženi vsi stroški za vožnjo III. razreda Ljubljana—Pariz in nazaj do Ljubljane (doplačilo za II. razred znaša za vso vožnjo 710 dinarjev), stanovanje in prehrana v prvovrstnem, modernem hotelu, avtokari za oglede in prevoze, vodniki, vstopnine za prireditve, obsežene v programu, napitnine itd. Kakor doslej, se bo vršilo tudi to potovanje pod spretnim vodstvom osebe, ki dobro pozna pariške razmere. Aranžma pariškega bivanja pa je v rokah dobro znane pariške potne agenture.

V prihodnjih dneh bomo objavili natančni program tretjega potovanja in podrobne pogoje. Vsi interesenti, ki bi se nameravali udeležiti tega na užitku in vtisih bogatega potovanja, naj se blagovolijo nujno čimprej priglasiti ustmeno ali pismeno v tajništvu našega uredništva Ljubljana, Knafljeva ulica 5, ki daje tudi radevolje vsa potrebna pojasnila. Kakor sta prvi dve potovanji v svetovno metropolo uspeli nad vse zadovoljivo in v zadoščenje vseh udeležencev, tako smo prepričani, da bo tudi nameravani tretji izlet v Pariz poln najpestrejših vtisov in da bodo tudi sedaj vsi udeleženci odnesli najbolj zadovoljive spomine.

Iz ljubezni skupno v smrt

Tragedija hrvatske književnice in ruskega zdravnika

Beograd, 17. junija.

Danes je došla pretresljiva vest o samomoru znane književnice iz Zagreba ge. Olge Morovićeve in znanega ruskega zdravnika, ki je živel dolgo časa med ruskimi emigranti v Jugoslaviji, g. dr. Nikole Sapeška. Morovićeva in dr. Sapeško sta se iz Jugoslavije izselila v Besarabijo in sta sedaj v Kišinjevu sporazumno zaključila svoje življenje.

Spoznala sta se v ruskem zdravilišču na Vurberku pri Ptuju. Oba sa bila bolna na pljučih in sta se zatekla k znanemu ruskemu zdravniku dr. Okolu-Kulaku, ki vodi vurberški sanatorij. Enaka usoda ju je združila tudi v ljubezni, pretrgala sta vse prejšnje vezi ter se združila za življenje. Kakor vsi jetični, sta bila tudi ta dva polna nad in sta bila prepričana, da bosta v skupnem življenju lažje premagala zavratno bolezen. V Besarabiji sta se nastanila v početku l. 1929 in se je dr. Sapeško tedaj počutil še precej dobro. Lani je začel zopet hirati in je bil sedaj že v zadnjem stadiju zavratne bolezni. Kdaj sta sklenila skupno smrt, bo ostala njuna skrivnost, izvršila pa sta svoj sklep v noči na 14. t. m.

Ob 3. zjutraj je zbudilo njunega slugo trikratno zvonenje. Ko je potrkal na vrata spalnice, se ni nihče odzval, slišal pa je iz sobe ječanje. Pozval je službujočega strežnika in ko so vrata vlomili, se jim je nudil strašen prizor. Na eni postelji je ležala Olga Morovičeva s prestreljenimi prsi že mrtva, na drugi postelji pa je ležal dr. Sapeško, ki je imel tudi strel skozi prsa, a je bil še živ. Še preden so poklicali reševalni avto, da bi ga odpeljali v bolnišnico, pa je izdihnil. Pod zglavjem postelje je nesrečna dvojica zapustila svoj denar, razne dragocenosti in več poslovilnih pisem.

Oproščen zaradi sinove smrti

Zaključek strašne družinske tragedije pred senatom

Maribor, 17. junija

Danes je stal pred malim senatom mariborskega sodišča 69-letni posestnik Miha Jurgec iz Zgornje Pristave pri Ptuju, obtožen, da je 6. aprila zaklal svojega sina Ivana. V skromni kmečki hiši se je odigrala ena tistih tragedij, ki privede prej ali slej do nasilne smrti tega ali onega družinskega člana.

Usodnega dne je grozil sin Ivan v silni jezi svojim staršem. Tako je pretepel svojo lastno mater, da se je onesvestila. V hipu, ko se je nesrečna mati zgrudila pod udarci težke sinove roke, je stopil v sobo oče Miha. V rokah je imel nož, s katerim je prej rezal kruh, stopil je k sinu in ga je resno posvaril zaradi postopanja z bedno materjo. Mladenič pa je namesto opravičila dvignil roko tudi na očeta in ga dvakrat udaril s pestjo prav močno po obrazu, da se je stari mož zgrudil na tla.

Svak podivjanega sina, Simon Gabrovec, je stopil nato med na tleh ležeče starše in sina ter ga skušal pomiriti, ta ga je pa zavrnil z dvema udarcema s pestmi. Medtem se je oče dvignil od tal, ko pa je vstajal, je skočil sin znova proti njemu, da bi ga zopet udaril. Do tega pa ni prišlo, kajti v naslednjem hipu se je sam zgrudil na tla. Oče ga je dvakrat sunil z nožem v trebuh. Poškodbe so bile tako hude, da je Ivan čez tri dni podlegel.

Pri razpravi, ki jo je vodil deželno-sodni svetnik Zemljič, je starček zagotavljal, da se ne more spominjati, kako se je izvršilo krvavo dejanje. Po sirovem sinovem nastopu je izgubil vso prisebnost ter je dejanje izvršil brez prave zavesti. Zagovornik dr. Štor je s toplo občutenim govorom zagovarjal obtoženca ter predlagal njegovo oprostitev. Sodni dvor je po kratki seji res izrekel **oprostilno sodbo**, nakar se je Jurgec s solzami v očeh poslovil.

Milijonska škoda po nevihti

V posameznih občinah je popolnoma uničen ves pridelek — Komisijski ogledi škode — Nove podrobnosti

V dveh občinah za 7 milijonov Din škode

Celje, 17. junija.

Ponedeljkovo neurje je v celjskem srezu najhuje zadelo občini Dramlje in Šmartno v Rožni dolini. V obeh občinah je med silnim nalivom in viharjem, ki je odkrival strehe, padala celih 17 minut za kurje jajce debela toča. Zbila je v tla in uničila vse pridelke.

Zoreči ječmen in pšenica sta tako zbita, da se niti ne vidi ne, kaj je raslo na njivah. Travniki so potlačeni, da jih bo le težko pokositi. Vinogradi in sadno drevje so za več let poškodovani, deloma celo uničeni strehe kažejo rebra, pod kapi so pa celi kupi zdrobljene opeke. V Šmartnem so se prijeli zadnja leta poleg že starega sadjarstva v večji meri vrtnarstva in so posebno tamošnje jagodne kulture spravili do splošnega slovesa. Grozna katastrofa pa je uničila to cvetoče vrtnarstvo in bo tudi celjski trg občutil letos to nesrečo.

Uradna komisija celjskega sreskega načelstva je ocenila škodo v teh dveh občinah na 7 milijonov dinarjev. Ljudstvo joka in obupuje: »Kje bomo vzeli denar, da pokrijemo strehe, kje živež za celo leto, ko ne bo mogoče ničesar prodati! Zadnji rep bo moral iz hleva. Kaj pa potem, S čem bomo gnojili, s čem orali?«

Sreski poglavar g. dr. Hubad je obljubil hudo prizadetim občinam, da bo storil vse, kar je v njegovih močeh, da bodo oblastva priskočila hitro na pomoč bednim nesrečnežem in jim dobavila dovoljno množino ajde za setev, da bodo vsaj še nekaj žita pridelali.

Črno popoldne za mozirsko pokrajino

Mozirje, 17. junija.

Po tropični vročini prejšnjih dni so se začele 15. t. m. okrog 14. zbirati temne megle nad mozirsko planino. Zgostile so se v kratkih trenutkih v pogubonosen oblak, iz katerega se je usula kakor oreh debela toča s strašno ploho. Utrgal se je nad planino oblak in Trnava je hipoma narastla v vseuničujoč hudournik. Kakor velik zid se je zagnalo razljučeno vodovje v dolino, prebivalstvo pa je zrlo brez moči, kako mu ruši besni element plod truda.

Ob 16. uri se je stemnilo kakor da je že večno luč odzvonilo. Vse je hitelo, da bi najbolj prizadetim pomagalo rešiti, kar se rešiti da. Povsod je bilo videti na čelu g. župana in naše vrle gasilce. Neurje je posebno v katastralnih občinah Šmihelu in Radigundi povzročilo velikansko škodo, kjer je »suha« toča pokončala vse pridelke. Kamor je udaril bič iz zrn ledenih zvit, so uničene vse nade pridnih gospodarjev.

Edina uteha je, da bodo oblastva in država storili vse, da se po cenilni komisiji ugotovljene rane vsaj deloma zacelijo. To naj tolaži tudi one obrtnike in posestnike v trgu Mozirju, katerim je povodenj poplavila in poškodovala vse pritlične prostore, obratovalnice, kleti itd., uničila jim premičnine, orodje, blago in drugo. Zaradi pomanjkanja prostora ne moremo vseh prizadetih po imenu našteti, naglašamo samo, da imajo gostilničarji Strenčan, Dolšek in Skrubec ogromno škodo. Odneslo jim je več sodov vina, trgovcu Maroltu je uničeno razno blago in trgovinska oprema, klobučarju Lekšetu je povodenj pokvarila nad 200 klobukov. Najbolj prizadet pa je menda mizar Sovec, ki mu je pokočano vse novo pohištvo. Hudo oškodovan je tudi v isti hiši stanujoči sedlar Čop.

Ko je zadnji grom daleč za Sv. Križem odjeknil, so prevzeli gasilci stražo ob obeh mostovih, ki sta bila porušena in je bil tako ves promet z Gornjim gradom nemogoč. Na županovo brzojavko je kmalu prispel g. sreski načelnik. Našim gasilcem so prišli na pomoč tovariši iz Nazarij in Rečice, za kar jim bodi izrečena topla zahvala. V kratkih orsticah smo mogli podati le površno sliko velike nezgode, ki je zadela trg in okolico. Naša kronika ne beleži slične, razen požarov v prejšnjih stoletjih. Naš Sokol je dal prvi svoj prispevek 1000 Din, nadejamo se pa, da mu bodo sledili drugi v požrtvovalni akciji in vpisali svoj obolus v nabiralno polo.

Pri glavobolu, omotici, šumenju v ušesih, porušenem spanju, slabovoljnosti, razdraženosti sezite takoj po staropreizkušeni **»Franz Josefovi« grenčici!** Poročila višjih zdravnikov v zdraviliščih za želodčne in črevesne bolezni poudarjajo, da je **»Franz Josefova« voda** izborno učinkujoče naravno odvajalno sredstvo. **»Franz Josefova« voda** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Rojaki iz Amerike na izletu v domovino

Želja po stari domovini se je letos vzbudila pri mnogih naših rojakih v Ameriki. Drugega izleta po francoski liniji s parnikom »Ile de France«, ki je 5. t. m. odplul iz New Yorka ter po 5 in poldnevni vožnji pristal v francoskem pristanišču Le Havreu, se je udeležilo okrog 120 Jugoslovenov, od katerih je 70 rojakov v nedeljo 14. t. m. z jutranjim brzim vlakom preko Jesenic prispelo v Ljubljano. Naši rojaki so potovali pod osebnim vodstvom francoske linije v New Yorku g. Johna Voleka, ki je med vožnjo za nje tako skrbel, da so bili vsi zelo zadovoljni. Preskrbel jim je tudi direktni vagon od Pariza do Ljubljane. V Parizu pa je dala Cie. Gle. Transatlantique izletnikom na razpolago več avtomobilov, da so se vozili po Parizu ter si lahko ogledali vse znamenitosti.

Izletniki niso mogli prehvaliti divne in hitre vožnje s francoskim brzim parnikom »Ile de France«. Zabavna, prijetna vožnja, okusna domača hrana ter izborna postrežba jim bo ostala v trajnem spominu. Rojakom želimo mnogo zabave in razvedrila v domačih krajih!

Ravnatelj g. Volek se bo vrnil v Ameriko z brzim parnikom »Ile de France«, ki odpluje iz Le Havrea 2. julija. S tem brzim parnikom se bo vračala večja skupina ameriških Slovencev pod vodstvom agencije francoske linije v Ljubljani, katero zastopa g. Ivan Kraker v Kolodvorski ulici št. 35.

Skupina ameriških Slovencev na brzoparniku »Ile de France«

BAJAZO ZA MOTOCIKLISTE,

dežne plašče za dame in gospode, pomladanske površnike, trenchcoate prodaja po neverjetno nizkih cenah tvrdka

Drago Schwab, Ljubljana

Majdica že zna to.

Mala Majdica gre posebno rada sama nakupovati. Nedavno ji je hotel dati trgovec mesto Schichtovega Radiona nekaj bajé „prav tako dobrega". Ali Majdica s tem ni zadovoljna, ker se ona že spozna v tej stvari. „Jaz in moja mamica jemljeva samo Schichtov Radion; nekaj boljšega sploh ne morebiti", odvrne ona trgovcu in vse žene v trgovini ji smehljajoč pritrdijo.

SCHICHTOV RADION PERE SAM!

SCHICHTOV RADION PERE SAM IN VARUJE PERILO ZAJAMČENO BREZ KLORA

Žito — za klajo živini

Litija, 17. junija.

Po poročilu iz Javorja ne bo gori letos nikakega žitnega pridelka. Kar je ostalo po neurju v ponedeljek popoldne, bodo nokosili za klajo živini. Tako žalostno sliko kaže tudi jablanska dolina. Posebno je bila prizadeta Spodnja Jablanica. Kakor bi se odprle vse nebeške zatvornice, s tako silo se je usula voda z bregov nad Spodnjo Jablanico. Kalni vodni tok se je usmeril po občinski cesti, ki vodi nad Hauptmanovo kmetijo. Tik nad naseljem pa se je valovje razlilo po bregu navzdol, voda je vdrla v shrambe in hleve. Živina je bila nenadoma obdana od vode. Ob najhujšem nalivu so hiteli domačini reševat preplašeno, mukajočo goved.

Med spodnjejablanškimi hišicami, kjer se vije potoček, ki ima le za prgišče vode, se je pojavilo narastlo vodovje. Pesek in blato je zamašilo obcestni požiralnik, voda pa se je vsula v hišo pod Hauptmanovo domačijo. Valovje se je zlilo skozi vežo in je odtekalo pri zadnjih vratih na dvorišče, od tam pa na njivo. Sredi najhujšega neurja so hiteli kmetje branit svoje njive, da bi z deskami preprečili poškodovanje pridelka in speljali vodni tok v drugo smer. Pa je bilo ob nastopu toče zaman vse prizadevanje.

V razburjenju zaradi poplave je domala prišlo v Spodnji Jablanci med kmeti do osebnega obračuna. Eni so menili, da je kriv poplave sosed, ki ni dovolil položiti po svoji zemlji odvajalnih cevi. Razburjeni kmetje so se pričeli zbirati pred hišo domnevnega krivca. Da ni prišlo do neljubega dogodka, se je zahvaliti zgolj posredovanju uvidevnejših posestnikov in cestnih funkcijonarjev, ti so pomirili ljudi in odredili, da se položе v Spodnji Jablanci cevi, ki naj v bodoče preprečijo slične nesreče.

Smrt priljubljenega župnika v hudi vročini

Stari trg ob Kolpi, 17. junija.

V ponedeljek je bila tudi pri nas strašna vročina in je kazal toplomer na solncu 47 stopinj Celzija. Ob tej vročini okrog poldneva se je vračal peš iz Črnomlja na Plemenitaš po hribovitem potu tamošnji župnik g. Leopold Černe. G. župnika so nekateri na poti srečali, popoldne pa so ga našli neki cigani na vrhu gore poleg ceste mrtvega. Včeraj so truplo pokojnega župnika pripeljali v naše župnišče in položili na mrtvaški oder.

Pravi vzrok še ni znan, splošno pa se domneva, da je g. župnika v hudi vročini zadela srčna kap. Pokojnik je bil vzoren dušni pastir ter se je zlasti mnogo prizadeval za popravila farne cerkve na Plemenitašu. Vsa fara žaluje za njim in vsi ga bodo ohranili v blagem spominu. Po rodu je bil iz D. M. v Polju in star 52 let. V mašnika je bil posvečen 18. julija 1903.

V dolenjskih vinogradih

Dol. Toplice, 17. junija.

V ponedeljek je Toplicam in bližnji okolici zopet grozila nevihta. Že v predpoldanskih urah se je pričelo oblačiti in votlo grmeti. Kmalu se je usula ploha, ki pa je kmalu prenehala. Popoldne okoli 15. so se pričeli ponovno kopičiti oblaki in je padel debel dež, pomešan s točo, ki pa ni napravila posebne škode. Občutno pa so prizadete bližnje kočevske Poljane. Zlasti je razsajala toča po kočevskem hribovju, posebno v Rogu. Po dežju se je soparno ozračje nekoliko ohladilo.

Poljski pridelki kažejo v splošnem precej dobro. Tudi vinogradi obetajo lep pridelek. Glavno sedanje delo je škropljenje z galico, ki pa je v splošnem primanjkuje in mnogi vinogradniki ne bodo mogli svojih vinogradov poškropiti, če pravočasno ne prispejo nove zaloge. Posestniki samoraslih trt in šmarnice so se slednjič vendar odločili za precepljenje, h kateremu zlasti vleče banovinska nagrada in podarjeni gumi za precepljevanje. V tem času se vrši zeleno precepljenje trt v splošnem.

Danes premiera — **Predstave ob: 4., ½ 8. in ¼ 10.**

prvega in najlepšega francoskega govorečega velefilma

Pod pariškimi krovi

Sous les toits de Paris

Pariško življenje bohemov. Petje, ljubezen Montmartre, Pariz mesto 1000 zabav in veselja!

Albert Préjean
Polla Illery
Gaston Modot

Elitni kino Matica
Telefon 2124.

Nastop Sokola II. na Prulah

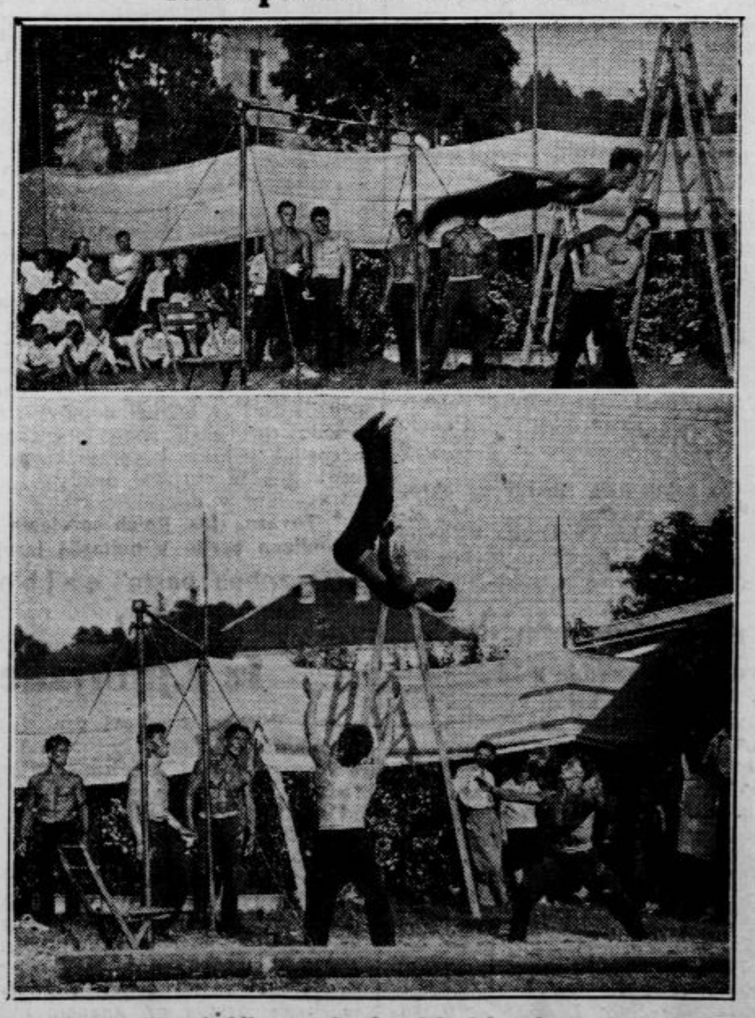

Lepa sokolska prireditev je bila v nedeljo tudi na Prulah, ko je Sokol II. nastopil na letnem telovadišču in pokazal uspeh svojega letošnjega delovanja. Nastopili so vsi oddelki in pokazali telovadbo, kakor se v resnici vrši v telovadnici. Številni gledalci so imeli priliko spoznati, kakšen je potek telovadne ure, za kar so bili nastopi nad vse poučni. Znano je, da ima Sokol II. vedno dobre orodne telovadce, ki so se tudi to pot izkazali z vzornimi vajami. Na zgornjih slikah je videti dva lepa salta kot zaključek vaje na drogu.

Še 3 dni

traja prodaja srečk. V soboto se bo vršilo že prvo žrebanje. Torej zadnji čas za nakup srečk. Srečke morete kupiti v podružnicah „Jutra“ v Mariboru, Celju, Novem mestu, v Trbovljah in na Jesenicah ter v podpisani hranilnici.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Domače vesti

* **Sožalje slovenskih delavskih zadružnikov francoskim tovarišem.** Zveza gospodarskih zadrug v Jugoslaviji v Ljubljani je poslala v torek Zvezi francoskih zadrug kot centrumu francoskih delavskih zadrug sožalno pismo zaradi strašne nesreče parnika »St. Philbert«, kjer je izgubilo življenje nad 400 ljudi, večinoma delavskih zadrugarjev.

* **Pogreb uglednega idrijskega trgovca.** V sanatoriju v Trstu je dne 5. t. m. preminul ugleden idrijski meščan, trgovec in posestnik g. Ludvik Goli v najlepši dobi. Ni še dopolnil 40 let. Pogreb se je vršil 8. t. m. v Idriji in se ga je udeležilo ogromno število meščanov in njegovih trgovskih prijateljev iz bližnje in daljne okolice. Impozantna žalna povorka je bila najboljši dokaz, v kaki časti in priljubljenosti so pokojnika imeli meščani ter njegovi trgovski prijatelji iz mesta samega, iz okolice, Gorice, Trsta itd. Nemila smrt ga je dohitela sredi najintenzivnejšega dela ter ga ugrabila neutolažljivi soprogi, materi in trojici mladoletnih otrok.

* **Druga »Jutrova« ekskurzija v Parizu.** Druga »Jutrova« skupina, ki je odpotovala v ponedeljek zvečer v Pariz na kolonijalno razstavo, je glasom brzojavnega poročila dospela srečno po programu v Pariz. Družba ložira, kakor smo že javili, v modernem hotelu Charleston, 55 Boulevard Rochechouart, kamor lahko svojci udeležencev naslovijo pošto za udeležence. Družba je prestala 26urno vožnjo Ljubljana - Pariz dobro. Vsi udeleženci so, kakor poudarja brzojavno poročilo, v prav dobrem razpoloženju.

* **Ponos naše civilne avijacije.** Kakor smo že poročali, je bil v torek otvorjen redni zračni potniški promet na progi Beograd - Sarajevo - Split - Zagreb. Na tej progi, ki znaša dobrih 1000 km, je nastopil službo naš prvi tromotorni avijon »Farman 301«, ki je obenem naš največji potniški avijon in pravi ponos naše civilne avijacije. Društvo za zračni promet je nabavilo ta avijon v Franciji za 780.000 Din. Je popolnoma nov, ima na za seboj za poskušnjo že 1000 km leta.

* **Učiteljstvu in javnosti** sporočamo, da se bo cerkljanska šolska proslava in razstava vršila za šolo in učiteljstvo v četrtek 25. t. m. ob priliki skupnega zborovanja kranjskega in kamniškega učiteljskega društva. Javna šolska proslava (razvitje prapora, razstava) pa bo na Vidovo nedeljo 28. t. m. od 9. do 11. ure, popoldne pa po odkritju spominskih plošč Davorinu Jenku in Ignacu Borštniku s šolsko prireditvijo v Društvenem domu v Cerkljah. Vsi, ki reflektirajo na vožnjo (avto) in obed, naj se takoj priglase z navedbo dneva udeležbe.

* **Maturantinjam goriškega učiteljišča iz leta 1906.** Petindvajset let je minilo, odkar smo zapustile šolske klopi. Ker bo letos skunščina UJU v Ljubljani 3. in 4. julija, predlagam, da se sestanemo 4. julija ob 16. na vrtu restavracije Zvezda v Ljubljani. Oglasite se vse, ki se mislite udeležiti sestanka. — **Dora Mervič, Ptuj, Volkmerjeva 5.**

* **Esperantisti za naša letovišča.** Glasilo balkanskih esperantistov »Balkana Konkordo«, ki izhaja v Sofiji, je posvetilo svojo najnovejšo (5.—6.) številko tujskemu prometu na Balkanu. V obilni in lepo ilustrirani številki, ki so jo razposlali po vsem svetu, kjerkoli obstoje esperantske organizacije, se vrstijo številni članki o znamenitih letoviščih na Balkanu. Po zaslugi Esperantskega kluba v Ljubljani je posebno lepo zastopana Slovenija. V daljšem članku s slikami Ljubljane, Bleda, Bohinja, Rogaške Slatine in Kranjske gore se omenjajo lepote naše pokrajine in mikave udobnosti naših glavnih letovišč. Tudi iz Dalmacije je objavljenih več markantnih slik. Na prvem mestu te prikupne številke je izšel Franja Modrijana prevod Aškerčeve pesmi »Čaša nesmrtnosti« (Pokalo de l' senmorteco) z biografskimi podatki o nje avtorju.

* **Ribarstvo zakupnega ribarskega okraja 21 Cerklje,** obsegajoče Reko od izvira do Janezov. mlina v Gradu, Všico od Šmartno, se bo vsled naročila kr. banske uprave dravske banovine v Ljubljani oddalo na javni dražbi v zakup pri sreskem načelstvu v Kranju **dne 13. julija 1931 ob 9. dop.** za dobo deset let, t. j. od 1. avgusta 1931 do 31. julija 1941. Zakupni in dražbeni pogoji so med uradnimi urami na vpogled pri sreskem načelstvu v Kranju.

* **Prenos zgodovinskega spomenika.** V Krušanečkem logu na področju občine Čakovac je stal tik ob levi obali Drave zgodovinski spomenik Nikole Zrinskega. Bil je v veliki nevarnosti, da razpade ali pa da ga odnese Drava. Sedaj se je čakovska občina pogodila z upravo muzeja v Varaždinu, da bo ta zgodovinski spomenik prenešen v muzej in tako rešen propasti.

* **Stric je najboljše plačal.** V vasi Pečincih blizu Sremske Mitrovice je prišlo do krvi zaradi nekega travnika. Kmet Pavle Savić je hotel bujno travo na svojem travniku prodati ter je iskal dobrega kupca. Poleg sosedov se je interesiral za travo tudi njegov stric Dušan Savić, ki je ponovno prosil nečaka, naj trave nikomur drugemu ne proda, ker jo bo on najboljše plačal. Pavle pa je le prodal travo nekemu sosedu in ko je ta prišel z njim na travnik, da jo pokosi, je pritekel tja tudi stric Dušan, oborožen z dvocevko. Najprej je nečaka ozmerjal, da je prelomil besedo potem pa je pomeril nanj puško ter sprožil. Pavle je bil zadet v nogo ter se je zgrudil od strahu in bolečine. Tedaj je stric dejal: »Vidiš, da stric najboljše plača!« Ko se mu je jeza ohladila, je ponujal nečaku 10.000 Din za bolečine. Ker so nečaka odpremili v bolnišnico, je bila zadeva prijavljena oblastvu in bo sedaj sodišče razpravljalo o stričevem plačilu.

* **Novi grobovi.** V Mariboru je umrl 39 letni železniški uradnik Leopold Mulec. Pogreb se bo vršil danes ob pol 17. iz mrtvašnice na Magdalensko pokopališče. V mariborski bolnici pa je preminil 71 letni upokojeni poštni poduradnik Juri Šprajc. Pogreb bo danes ob 17. — Pokojnima blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* **Tragična smrt otroka.** V Vinkovcih so na stavbišču Bohnove pekarne globoki jarki, polni vode. Ker v bližini ni vode za kopanje, so se mnogi, zlasti pa otroci v sedanji hudi vročini kopali v teh jarkih, dasi je vodstvo pekarne dostop zabranilo. Včeraj pa se je v teh jarkih kopalo zopet nekaj otrok, med katerimi je bil tudi petletni Mihajlo Janković. Starejši otroci se za malega tovariša niso brigali in šele, ko so se odpravljali domov, so ga začeli iskati. Končno so klicali na pomoč odrasle, ki so brez uspeha preiskali ves jarek. Nesrečni otrok je utonil in bo treba najbrž jarek izprazniti, da se najde trupelce.

* **Vse Ciril - Metodove podružnice** opozarjamo, da se bliža predvečer godu slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda, 4. julij, ko se prižigajo kresovi po vsej Sloveniji. CMD prosi vse svoje podružnice, da potrebno ukrenejo, da se zažgo kresovi na gorah in vrhovih, da ž njimi ožarjena domovina utrdi bratom onstran meja vsenaokrog up in nado v boljšo bodočnost. Kresovi naj bodo vidni znak naše ljubezni. Morebitne zbirke v korist naši obrambeni družbi bodo dobrodošle.

* **Požar.** V noči od 15. na 16. je izbruhnil požar v Podobu pri Konjicah. Posestniku Simonu Rozmanu je upepelil gospodarsko poslopje. Živino so domači pravočasno rešili. Vzrok požara še ni pojasnjen.

* **Gad ugrizel kosca.** Iz Ribč pri Litiji nam poročajo: Letos je, kakor vse kaže, pravo kačje leto. Ne mine dan da ne bi naši šolarji in pastirji v Zasavju pobili po nekaj strupenih kač. 18letni Smrekar je šel na travnik kosit. Fanta so žulili čevlji, zato se je sezul. Zaverovan v svoj posel, pa Smrekar ni opazil, da se mu je zvil pod noge gad. Mladenič je stopil na kačo, ki mu je vsa divja zasadila svoj strupeni zob v noge. Smrekarja je ugriz zaskelel, ko pa je opazil kačo, se je domala onesvestil. Brž je odhitel domov, kjer so mu močno prevezali nogo in ga neutegoma prepeljali v Litijo k zdravniku dr. Vidmarju ki mu je vbrizgal protistrup. Zdaj se zdravi fant v domači oskrbi.

* **Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izvršitev.**

ITO zobna pasta najboljša!

* **Mnogo prihranite,** ako nosite PAN - ovratnik.

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblačnost 1—10, 7 vrsta padavin, padavine v mm. — Temperatura prve številke najvišjo druge najnižjo.

17. junija.

Ljubljana 7. 765.2, 18.8, 81, tiho, 10, —, —; Maribor 7. 764.0, 18.7, 85, tiho, 0, —, —; Zagreb 7. 764.3, 21. 7. 70, SI, 0, —, —; Beograd 7. 764.1, 22.6, 71, tiho, 1, —, —; Sarajevo 7. 763.8, 22.7, 70, tiho, 1, —, —; Skoplje, ni depeše: Kumbor 7. 762.2, 25.1, 73, E1, 0, —, —; Split 7. 762.8, 25.0, 86, SW2, 0, —, —; Rab 7. 764.7, 24.6, 83, tiho, 0, —, —.

Temperatura: v Ljubljani 29.9, 16.2; Mariboru 24.3, 13.4; Zagrebu 28.6, 19.4, Beogradu 29.4, 18.2; Sarajevu 29.4, 17.2; Kumbor 33.6, 21.2; Split 33.4, 21.2; Rab 33.0, 20.8.

Solnce vzhaja ob 4.12, zahaja ob 19.49.
Luna vzhaja ob 4.32, zahaja ob 22.1.

Iz Ljubljane

u— **V operi** se drevi ponovi za red D melodijozna Kalmanova opereta »Vijolica z Montmartra« z go. Ribičevo v naslovni partiji. V vlogi Raoula nastopi g. Ivelja, kot Florimond g. Peček, ostala zasedba kakor pri premijeri. To je poslednja predstava v sezoni.

u— **V spomin Antonu Bajcu.** Beležili smo, da je na Tržaški cesti št. 34 na svojem domu v torek umrl po krajši bolezni vešči in ugledni ljubljanski vrtnar - trgovec g. Anton Bajec, rodom iz Doba pri Domžalah. Star je bil 65 let. V mladosti se je izučil vrtnarstva pri znanem ljubljanskem vrtnarju Ermakoli. Mnogo je potoval po svetu in je bil več let na Predarlskem. Leta 1902. se je osamosvojil in ustanovil lastno vrtnarsko obrt in trgovino s cvetjem. Pokojnik je bil mirnega značaja, z vnemo se je zanimal za napredek vrtnarstva, bil je vedno naprednjak in narodnjak. Pogreb se bo vršil danes ob 16. izpred hiše žalosti k Sv. Križu. Pokojnik je bil več let predsednik pokrajinske zadruge trgovskih vrtnarjev, ki bodo pokojnika v polnem številu spremili na zadnji poti. Bodi vrlemu vrtnarju ohranjen blag spomin, žalujoči rodbini naše iskreno sožalje!

u— **Grafičarjem na pot.** »Grafika«, moški pevski zbor v Ljubljani, odpotuje danes na turnejo v Prago, Lazne Podebrade in na Dunaj. Turneja bo obenem nudila članom »Grafike« vpogled v razna tiskarska velepodjetja, ki jim bodo pričala o naglem razvoju tiskarske obrti izven naših meja. — »Grafiko«, ki šteje 25 pevcev, vodi g. prof A. Gröbming. Program koncertov ima namen pokazati bratskemu čsl. narodu, kaj in kako se poje pri nas: je izbor dobrih skladb iz naše glasbene literature in obsega v prvi vrsti narodne pesmi in skladbe, ki so z njimi v zvezi, v drugi vrsti pa umetne pesmi, med drugimi tudi balado češkega rojaka Försterja, ki je vse svoje življenje in vse svoje bogate zmožnosti daroval Slovencem in tako ojačil tesne vezi, ki spajajo Slovence z velikim narodom Čehoslovakov. »Grafiki« želimo na poti mnogo uspehov!

u— **Ljubljanski in okoliški pevci** naj se v obilnem številu udeleže koncerta poljskega pevskega zbora »Echo« iz Krakovega, v ponedeljek ob 20. v Filharmonični dvorani. Zainteresirajmo za ta koncert znamenitega zbora tudi svoje znance in ljubitelje petja, da z razprodano dvorano pokažemo pozornost bratskim poljskim pevcem. Prihod gostov sporočimo naknadno. Vsa pevska društva vabimo nadalje, da se udeleže z vsem zborom ali vsaj po zastopstvu proslave odkritja spominske plošče Davorinu Jenku na Vidov dan ob pol 15. v Cerkljah pri Kranju, o prihodu in eventuelnem sodelovanju naj društva pravočasno obveste upravo Hubadove župe JPS.

Proti poletni utrujenosti

se varujemo na ta način, da skrbimo, da ne postane naša odporna moč manjša. Zato je potrebna lahka pijača, ki ne samo, da telo momentano osveži, temveč tudi poveča njegovo odporno moč.

Po vročini utrujeno telo osveži in okrepi 7214

Hladna OVOMALTINE

u— **Razstava naše likovne umetnosti** na ljubljanskem velesejmu, paviljon »K«, bo otvorjena samo še danes od 10. do 18. ure. Oglejte si razstavo in se odločite za nakup katere izmed razstavljenih umetnin! Od kulturnega človeka, ki so mu sredstva dana, pač smemo pričakovati, da ne bo »okinčal« svojega doma z ničvrednimi reprodukcijami, marveč — če že ne z dražjimi olji, vsaj z originalnimi grafikami in akvareli. Nakup umetnine, ki nosi vse znake kvalitete, pomenja dragoceno in plodonosno investicijo, ki v tem pogledu daleč prekaša kapital, naložen v perzijance. Poleg lastne koristi pa ima kupec še zavest, da je podprl naše umetnike, ki se žal morajo boriti s skrito in zatajevano, a zato tem krutejšo bedo.

u— **Omladinski klub Jugoslovenska iskra** bo imel redni članski sestanek v soboto ob 20. v svojih prostorih v hotelu Tivoli, II. nadstropje. Dnevni red: Društvene zadeve in nameravana proslava Vidovega dne. Za člane prisotnost obvezna. Vabimo pa vse prijatelje in somišljenike, ki jim je močna in enotna Jugoslavija pri srcu, da stopijo v naš omladinski krog. — **Odbor.**

u— **VII. javna produkcija gojencev drž. konservatorija** bo jutri in nastopijo v Filharmonični dvorani gojenci instrumentalnega in solopevskega oddelka. Nastopi čelist Bajde, pianisti Kančeva, Lipovšek in Menardijeva, dalje violinista Marin in Pianecki ter pevci: Bernot-Golobova, Laharnarjeva, Sokova in Švigelj. Program je skrbno izbran in izredno zanimiv. Začetek produkcije točno ob 20, sedeži od 8 Din navzdol so v predprodaji v Matični knjigarni. Prav tam se dobi tudi natančni program produkcije. Naslednje produkcije bodo: v torek orkestralna v Unionu, v sredo instrumentalna in solopevska v Filharmoniji in v petek absolutorijska absolventa visoke šole konservatorija g. Pavla Šivica v Filharmonični dvorani.

Pohištvo ŽELEZNO MEDENO
NAJSOLIDNEJŠE in NAJCENEJŠE
PRI
ZAGREB BARONA JELAČIĆA 2 **Zmaj** d. d.

u— **Poročni oklic.** Civilno se nameravata na mestnem magistratu poročiti g. Cvetko Kristan, sin pokojnega ministra Antona in tajnik Zveze gospodarskih zadrug za Jugoslavijo v Ljubljani, ter gdč. Hermina Potisek, okrožna knjigovodkinja Konsumnega društva za Slovenijo.

u— **V poročilu o zaključenem štetju prebivalstva** je bilo pomotoma izpuščenih nekaj imen gospodov, ki so bili istotako v odboru banskega popisnega odbora, in to gg. Knez Aleksander, veletrgovec, dr. Pipenbacher J., gimnazijski ravnatelj v p., dr. Rupnik Ivan, delegat fin. min. v p., in Wester Josip, v. šolski nadzornik v p., vsi bivajoči v Ljubljani.

u— **Počitniška kolonija krajevnega odbora Rdečega križa v Ljubljani** bo letos v Polhovem gradcu. Priprave so končane. V prihodnjih dneh dobe v kolonijo sprejeti nakaznice, v katerih bo tudi označen čas odhoda. Krajevni šolski odbor v Polhovem gradcu je dal na razpolago šolske prostore za meseca julij ter avgust in tamkajšnji krajevni odbor Rdečega križa je z vso ljubeznijo pomagal pri pripravah, za kar jima gre najiskrenejša zahvala. Kakor vse kaže, se obeta našim kolonistom med prijaznim polhograjskim prebivalstvom prav udobno in prijetno letovanje.

u— **Vsa uradniška društva in organizacije** opozarja policijska uprava, da poteče 30. junija rok za prilagoditev društev določilom člena 345 urad. zakona. Pozivajo se vsa društva, da prilagodijo svoja pravila predpisom člena 76 in 345 in naj zato

GAZELA

TERPENTINOVO MILO

idealno in hitro očisti Vaše perilo!

8141

čimprej skličejo izredne občne zbore, na katerih se naj sklepa o spremembi pravil in se naj občni zbori izjavijo o nadaljnjem obstoju društva ali njega likvidaciji. V primeru, da društva ne bodo upoštevala roka za prijavo spremenjenih pravil, bodo pač morala nositi zakonite posledice.

u— **Pevski zbor Glasbene Matice.** Drevi ob 20. obvezna vaja vsega zbora.

u— **Na trgu.** Pet kmetic je včeraj prineslo na trg prve borovnice. Sprva so zahtevale po 6 Din za liter, a pozneje so se zadovoljile s 4 in 5 Din. Tržno nadzorstvo uradno še ni določilo cen borovnicam. — Včeraj je bil velikanski dovoz češenj na trg. Tudi domačih češenj iz dobrunjske okolice in z Orl je vedno več. Na trg je bilo pripeljanih nad 12.000 kg češenj. Bosanci so lepe češnje prodajali po 3 in celo 2 Din kg. Domačinke - kmetice pa so zahtevale za manj zreli sad kar 6 Din in so se branile prodajati češnje po uradni ceni 4 Din.

u— **Tatvina kolesa.** Na Celovški cesti stanujočemu ključavničarskemu pomočniku Francetu Novaku je bilo izpred gostilne Lasan v Zgornji Šiški ukradeno 1000 Din vredno kolo, znamke »Waffenrad«.

u— **Aretirani sta bili** neka babica, stanujoča v Šiški, in neka natakarica zaradi odpravljanja plodu. Natakarica je bila šele novembra noseča že sedmi mesec. Na nasvet neke prijateljice se je zatekla k šišenski babici, ki je izvršila gotovo operacijo. Natakarica je nato porodila dete, ki je bilo živelo pol ure. Še nerazviti plod je natakarica nato vrgla v stranišče. Babica in natakarica sta bili začasno pridržani v zaporu. Policija je informirana, da tudi nekatere druge ženske izvršujejo odprave za nagrade po 1000 do 1500 Din.

u— **Nezgoda pri delu.** V torek zjutraj se je ponesrečil pri regulaciji Ljubljanice zaposleni delavec Bosanec Franjo Šaka. Zlomil si je desno nogo. Delal je pri regulaciji Ljubljanice na Vrazovem trgu. Zdravi se v bolnici.

u— **Nesreče otrok.** Erna Oberškova, 4letna hčerka sprevodnika državnih železnic, ki stanuje v Mostah v Predovičevi ulici 7, je včeraj pri zajtrku tako nesrečno padla s stola, da si je zlomila desnico. Nekoliko se je na stolu zagugala in omahnila, ker je izgubila ravnotežje. — Posestnik Kržič v Borovnici je včeraj popoldne peljal s travnika mrvo domov. Njegov petletni sinček Francek se je zadaj obesil na žrd ter se gugal. Pa je omahnil in priletel pod voz. Dobil je težje poškodbe na levi nogi. Oba otroka se zdravita v ljubljanski bolnici.

u— **Modras na ljubljanski ulici.** Na Mestnem trgu je včeraj zjutraj nekdo opazil ob podboju veže Skabernetove veletrgovine kakih 30 cm dolgo kačo, zvito v klopčič. Prav nič se ni brigala za okolico. Ljudje so se začeli zbirati in študirati, kakšen plazilec naj bi bila živalica. Nekateri so kratko in odločno zatrjevali: »Belouška! Ne napravi nič zlega!«... Prišli pa so zraven tudi pravi strokovnjaki in ti so kategorično zatrdili: »Mlad modras je!« Ah, koliko je to bilo strahu! Mnogi so jo odkurili. Sovražniki gadje zalege pa so sklenili, da modraska brez pardona ubijejo. In sluga Skabernetove trgovine je potolkel pritepenca, ki je prilezel Bog ve odkod.

u— **Prepoved zahajanja v gostilne.** V Ljubljano pristojnemu, 24letnemu samskemu delavcu Francetu Žagarju, je deželno sodišče v Ljubljani prepovedalo za dobo enega leta zahajanje v gostilne. Prepoved je v veljavi od 10. aprila letos.

u— **Ples v hotelu Tivoli** bo danes 18. t. m., nadalje pa vsako soboto, nedeljo in četrtek. Cene običajne. Jazz kapela. Pridite vsi še danes!

Iz Maribora

a— **Župan dr. Juvan** se povrne z dopusta v ponedeljek 22. t. m. in bo takoj zopet prevzel svoje posle.

a— **Višji tečajni izpit je položil v ponedeljek** na tukajšnji realni gimnaziji s prav dobrim uspehom zasebni uradnik Julij Gorup, ki se bo — kakor čujemo — podal na novinarsko visoko šolo v Pragi. Čestitamo!

a— **Sprejem gojencev v artiljerijsko podoficirsko šolo v Čupriji.** Komanda artiljerijske podoficirske šole v Čupriji razglaša, da sprejema v tekočem letu 150 gojencev iz meščanstva v starosti od 17 do 21 let. Natančnejši tozadevni podatki so interesentom na vpogled med uradnimi urami v mestnem vojaškem uradu, Slomškov trg št. 11. v Mariboru.

a— **Zaključek glasbene sezone v gledališču** bo v soboto 20. t. m. opera »Evangeljnik«, ki se je občinstvu izredno priljubila ter žela vsestransko priznanje. Sodelujejo kot gostje ga. Zamejič-Kovičeva in gg. Jarc ter Neralić. Opozarjamo na to poslednjo predstavo, ki bo za ab. B ter za one C abonente, ki so prejeli izkaznice za predstavi v ab. B.

a— **Podiranje opekarniškega dimnika.** Danes med 17. in 18. uro bodo na Glaserjevi opekarni nad Meljskim dvorom, blizu glavne carinarnice, z dinamitom podirali opekarniški dimnik, visok 50 m.

a— **Če človek zaspi sredi ulice,** lahko doživi neprijeten dogodek, kakor ga je snoči posestnik M. Anton iz Cerknice, ki je prišel o polnoči precej dobre volje iz nekega lokala na Koroški cesti. Ubral jo je proti Splavarski ulici, kjer pa ga je premagal spanec. Ko se je prebudil, je žalostno ugotovil, da mu je odnesla neka nočna ptičica iz listnice v notranjem žepu 740 Din.

a— **Vlom v viničarijo.** Ko je danes zjutraj prišel v svojo viničarijo v Košakih št. 135 posestnik Pöltzl Ivan, je ugotovil, da je imel ponoči nepozvane goste, ki so vlomili v hram ter odnesli iz njega več kosov obleke, nekaj parov čevljev in razne jestvine.

a— **Kinopredstave.** Grajski kino od četrtka dalje: 100% govoreči in zvočni nemški velefilm »V službi cesarja«. — Unionkino do vključno četrtka: nemški govoreči in zvočni velefilm »Atlantik«.

a— **Nezgoda male medvedarke.** Najmlajši član znane medvedarske družine, ki je nastopala s svojim medvedom tudi v ljubljanski okolici, 3-letna Mileva Vučkovićeva, je tako nesrečno padla, da si je zlomila desno roko. Prepeljali so jo v bolnico.

Iz Celja

c— **Planinsko kresovanje na Peci.** Mežiška podružnica SPD bo priredila letos ob svoji petletnici Ciril-Metodov kres na Peci. Na predvečer bodo goreli velikanski kresovi na vrhu Pece, obenem pa se bo vršil tudi krasen ognjemet. V nedeljo 5. julija bo ob 9. dopoldne opravil mašo član Aljaževega kluba iz Maribora. Sodelovala bo polnoštevilna rudniška godba iz Mežice. Po maši bo koncert godbe na prostem. Za prenočišča bo v polni meri preskrbljeno. Savinjska podružnica SPD v Celju se namerava udeležiti prireditve. Če se bo priglasilo vsaj 10 udeležencev, bo mogoče dobiti polovično vožnjo. Prijave sprejemata g. Krajnc v Kmetski posojilnici in g. Vrtovec v drogeriji »Central«. Zadnji dan za priglasitev je 23. junij.

c— **Veliko zanimanje vzbuja med vsemi krogi** tukajšnjega prebivalstva, kakor tudi med številnimi tujcizletoviščarji, veliki koncert, ki ga bo priredilo jutri zvečer ob pol 21. in v nedeljo popoldne ob 17. v veliki dvorani Celjskega doma Celjsko pevsko društvo. Spored je skrbno izbran in bo nudil tudi najrazvajenejšim poslušalcem izreden užitek.

c— **Gasilna produkcija** bo drevi ob pol 19. na dvorišču mestnega magistrata. Demonstrirali bo se bo gašenje z najnovejšimi gasilnimi napravami.

c— **Dobava ledu v klavnici.** V renovirani mestni klavnici se izdeluje zdaj tudi umetni led z najmodernejšimi aparati in pripomočki. Led je izdelan iz čiste in zdrave vode, ki jo črpa klavnica iz lastnega vodovoda pri cerkvi sv. Maksimilijana. Led prodaja klavnica dnevno od 6. do 8. zjutraj in od 16. do 17., ob nedeljah in praznikih pa samo od 6. do 8. zjutraj. V celjskem okolišu pa se led dostavlja strankam na željo tudi na dom, kakor je to uvedeno v drugih naprednih mestih.

c— **Nesreča na cirkularki.** Včeraj dopoldne se je pripetila na Sodinovi žagi ob Mariborski cesti 64 letnemu delavcu Ivanu Gabru iz Trnovelj nesreča. Cirkularka, pri kateri je bil Gaber zaposlen, mu je odrezala palec leve roke v prvem sklepu. Gaber se zdravi v bolnici.

c— **Še danes si nabavite srečke drž. razredne loterije** v celjski podružnici »Jutra«, ker boste sicer prepozni. Žrebanje I. razreda 22. kola bo že v soboto 20. t. m.

Iz Kamnika

ka— *Razstreljevanje.* V torek so pred Galerijami razstreljevali skalovje za cesto v Kamniško Bistrico. Kakor je videti pridejo te dni galerije na vrsto, odstrelili bodo več ko polovico, ker bo šla cesta nekako sredi sedanjih Galerij. Razstreljevanje vodijo domači strokovnjaki.

ka— *Zadnja dela na kopališču* se vrše z veliko naglico, kajti vročina pritiska in dan otvoritve je blizu. V nedeljo je bilo mnogo kopalcev ter je bila voda izredno topla. Dobro bi pa bilo, če bi kopališče že obratovalo pred oficijelno otvoritvijo, kajti sedaj manjka še marsikaj, zaradi česar se mnogi ne hodijo kopat, posebno ne mala deca, ki dobi svoj otroški bazen. Dobili pa smo že tudi letoviščarje.

Iz Novega mesta

n— **Nesreča ne počiva.** Poljski delavec Cvet Franc iz Stelčic pri Škocjanu je bil na dnini pri sosedu, kjer so sušili seno. Po napornem delu in veliki vročini se je podal z domačim sinom k bližnjemu potočku, da si v njem vsaj nekoliko znebi potne nesnage. Ker je bila voda premajhna, sta fanta ozko strugo potoka zajezila z blatom, kamenjem in vejevjem, da sta tako prišla do zadostne količine vode. Zaradi tega pa se je nižje stoječe mlinsko kolo ustavilo. Mlinar je ves v strahu šel iskat vzrok temu pojavu in našel oba kopalca v umetno narejenem jezercu. Pričel jih je preganjati. Kopalca sta urnih krač pobegnila iz vode, a Cvet se je spotaknil in priletel s kolenom leve noge na oster kamen, ki mu je prizadel hudo poškodbo. Fant se zdravi v kandijski bolnici, kamor so morali pripeljati tudi Martinčiča Jakoba iz Hrvaškega Broda pri Raki, ki je zlezel na domačo češnjo. Veja se je ulomila in fant si je pri padcu zlomil nogo. Na sličen način se je ponesrečil Kovačič Srečko, sin graščinskega oskrbnika v Bajnofu, ki je splezal na jablano. Pri padcu si je zlomil desno nogo nad kolenom. Gregorič Mihael iz Dolenje vasi pri Šmarjeti pa je dobil od konja hud udarec po glavi. Jeruc Leopold, sin kočarja iz Stopnega pri Škocjanu, pa se je zopet ponesrečil pri češnjah. Pri padcu z drevesa si je zlomil desno roko nad zapestjem.

Iz življenja na deželi

LITIJA. V sredo so se pričeli vojaški nabori v Sokolskem domu. Komisiji predseduje komandant celjskega vojnega okrožja polkovnik Purić. Rezervni oficirji iz litijskega okraja se javijo g. komandantu v petek 19. t. m. dopoldne. Uniforma z ešarpo! — Šolska mladina bo razstavila v nedeljo svoje risarske in ročne izdelke. Razstava, prva te vrste v našem kraju, bo odprta od 7. do 19. ure. — Litijska okolica je znana na obilnem črešnjevem blagoslovu. Iz Kresnic in zlasti po češnjah znane Štange zalagajo tudi ljubljanski sadni trg. Te dni so se pojavili pa že tudi prvi češnjarji iz Moravške gore pri Sv. Križu. Prodajali so zvrhan liter zgodnjih »vipavk« po 2 Din.

GORNJI GRAD. V petek, na predvečer godu prevzvišenega nadškofa g. Antona Jegliča je priredilo naše mesto njemu v čast razsvetljavo in gasilci so odigrali pod njegovim stanovanjem podoknico, za kar se je prevzvišeni prišel sam z drugega nadstropja zahvalit. Želimo g. nadškofu še mnogo srečnih in zadovoljnih godovanj! — V naši flosarski prestolnici smo že dolgo pogrešali zanimanje za ustanovitev društva za tujski promet. Vendar imamo v naši sredini g. nadoficijala Fluksa, ki je v vedni brigi za procvit našega mesta in vsega kraja. Na njegovo pobudo se je vršil v soboto

zvečer sestanek pripravljalnega odbora, na katerem se je v prvi vrsti razpravljalo o gradbi kopališča, kakor ga že imajo tudi manjša ali večja letovišča, ne tako lepa in tudi ne v tako lepih planinah, kakor leži Gornji grad.

Sport

Concordia (Zagreb) : Ilirija

V nedeljo odigra Ilirija svojo peto ligino tekmo, in sicer proti državnemu prvaku Concordiji iz Zagreba, ki se je tudi v vseh dosedanjih tekmah krepko afirmirala ter vodi v prvenstvu prve grupe z 9 točkami pred drugimi klubi. Izgubila ni še nobene tekme, edino s Haškom je remizirala. Concordia ima seveda najlepše izglede, da tudi v Ljubljani odpravi Ilirijo, ki je zadnje čase v zelo nestalni formi. Za nedeljo bo Ilirija moštvo reorganizirala in upa, da ji bo uspelo častneje zastopati naš sport, kakor v prejšnjih dveh tekmah, zlasti ker bo menda lahko postavila več igračev, ki so bili bolni in blesirani.

Tekma se bo vršila v nedeljo ob 17.30 na igrišču Ilirije, sodil pa bo mariborski sodnik g. dr. Planinšek. Prva tekma med Concordio in Ilirijo v Zagrebu je končala s 3 : 2 za Concordijo.

•

Poleg tekme Concordija : Ilirija se bodo v nedeljo vršile še naslednje državnoprvenstvene tekme:

V Beogradu: BSK : **Sašk, sodi g. Kujundžić.**

V Zagrebu ali Splitu: Hajduk : Gradjanski. Tekma je bila prvotno določena za Split, toda Hajduk je prosil JNS, naj se vrši prva tekma Hajduk : Gradjanski zaradi naraščajskega zleta v Zagrebu, a druga v Splitu. Gradjanski se je odločno izjavil proti temu predlogu. JNS dosedaj še ni rešil tega vprašanja. Tekmo bo sodil g. Joksić.

V Šabcu: Mačva : Slavija, sodi g. Padjen.

V Osijeku: Gradjanski : Vojvodina, sodi g. Willer.

V Velikem Bečkereku: Obilić : Bačka, sodi g. Avramović.

V Subotici: Sand : PSK, sodi g. Podhraški.

Propozicije za žensko prvenstvo Jugoslavije. JLAS priredi 4. julija ob 16. in 5. julija ob 9. prvenstvo Jugoslavije za ženske z naslednjim sporedom: **4. julija:** 1. predteki 60 m, 2. skok v višino z zaletom (tudi za troboj), 3. finale 60 m, 4. met kopja (tudi za troboj), 5. predteki 100 metrov (tudi za troboj, 6. met krogle, 7. finale 100 m. **5. julija:** 1. tek 80 m z zaprekami, 2. tek 800 m, 3. skok v daljavo, 4. finale 200 m, 5. met diska, 6. stafeta 4 krat 100 m. 2. Tekmovanje se vrši na igrišču PSKa v Pančevu na tekališču, dolgem 390 m, ki ima štiri zavoje. Tekališče je pokrito z lešem. — 3. Nagrade dobe v vsaki točki najboljše tri tekmovalke oziroma moštva. Zmagovalka v vsaki disciplini si pribori naslov »Prvakinja Jugoslavije«. 4. Zadnji rok prijav je 30. junij ob 12. uri. Prijave je poslati na naslov saveznega tajnika, Zdravka Frančića, Zagreb, Jurišićeva ulica 8/II. Prijavnina po osebi in točki je 15 Din, za moštva 30 Din (izven Pančeva); za moštva iz Pančeva 60 Din. 5. Tekmovanje se vrši po pravilih JLASa. Tajnik I. Frančič.

Službeno iz LHP. Seja u. o. bo danes ob 18.15 v damskem salonu kavarne Emona.

ASK Primorje. Danes ob 20.30 **seja centralnega odbora** v restavraciji Miklič. Vljudno vabljeni vsi odborniki in načelniki sekcij. Obenem sklicujem sestanek vsega članstva **plavalne sekcije** danes ob 18. v restavracijski sobi gostilne Kolezija. Udeležba vsega verificiranega članstva obvezna. — Ivo Sancin, t. č. predsednik.

Iz SK Ilirije. Plenarna izredna seja upravnega odbora bo danes ob 20.30 v kavarni »Emona«. — Sestanek I. nogometnega moštva bo jutri ob 20. »Pri levu«. Važno! — Seja načelstva plavalne sekcije bo ob 18.30 v klubski sobi kavarne Evrope.

SK Grafika poziva vse igralce, ki posedujejo klubovo opremo, da jo vrnejo sigurno v društvenem lokalu navzočemu odborniku. Oprema se sprejema danes in jutri do 20. ure. Proti zamudnikom se bo strogo postopalo. Torej vsi in sigurno!

Smučarska koča Draga. Smučarski klub »Begunje« na Gorenjskem, ki obstoja šele dve leti, je zgradil v vznožju Begunjščice v romtantični dolini Draga deloma zidano, deloma leseno lično kočo. Stoji ob cesti na Begunjščico, ki jo v zadnjem času lahko uporabljajo tudi avtomobili. Koča ima lep razgled na naše vrhove in na znano razvalino »Kamen«. Koča ob nudila posetnikom vsak čas okrepčila in prenočišča za turiste, ki obiskujejo na planinski flori oblagodarjeno Begunjščico. Klub se trudi z vso naglico, da bo koča še ta mesec popolnoma opremljena in slovesno otvorjena 5. julija t. l. — Žal da smo zaradi raznih zaprek zamudili čas modrega svišča, dišečega volčina in avriklja. Prihodnje leto bo mogoče poleg koče občudovati vso našo raznovrstno planinsko floro. — Program otvoritve bo pravočasno objavljen. SK Begunje se nadalje obilne udeležbe posebno iz smučarskih vrst.

GOSPODARSTVO

Zagotovitev pomoči Zadrugi za prodajo hmelja

Pred dnevi se je mudila v Beogradu deputacija glavnega odbora Hmeljarskega društva iz Žalca in Zadruge za prodajo hmelja, ki jo je vodil podpredsednik društva in predsednik zadruge g. *Alojz Mihelčič*. Deputacija je obrazložila na pristojnih mestih obupen položaj naših hmeljarjev, ki so bili v dobrih letih krepek steber državnih dohodkov, danes pa grozi najlepšim in najnaprednejšim posestvom propast. Le hitra državna pomoč po vzgledu drugih hmeljarskih držav more rešiti dobršen del Savinjske doline pred neizogibnim zlom.

Obenem se je zahvalila deputacija za moder ukrep vlade, ki je izpolnila dolgoletno željo hmeljarjev, da jih je zaščitila pred največjim zlom zadnjih let, pred škodljivo prodajo v naprej.

Vsa pristojna mesta so obljubila pomoč in vso podporo Zadrugi za prodajo hmelja, da bo že letos, ko se obeta pri nas in v vseh inozemskih okoliših pička letina, mogla v polni meri ščititi hmeljarje in jim pomagati, da v redu vnovčijo svoj pridelek.

= **Nov glavni ravnatelj Strojnih tovarn in livarn v Ljubljani.** Kakor nam poročajo, so Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani dobile novega glavnega ravnatelja v osebi g. Juraša Stjepana, dosedanjega dolgoletnega ravnatelja Osiješke livnice železa in tovarne strojev. G. Juraš je znan strokovnjak v metalurgični stroki.

= *Stanje hmeljnikov v Savinjski dolini.* Hmeljarsko društvo za Slovenijo v Žalcu nam je poslalo naslednje poročilo o stanju 15. t. m.: Dasi je bilo od našega zadnjega poročila zelo ugodno vreme, se stanje hmeljskih nasadov ni izenačilo. Rastlina se je nadalje lepo razvijala in je v posameznih legah dorasla že čez tričetrt visokosti drogov. O škodljivcih ni kaj slišati. V novejšem času so se vnovič zmanjševale zaloge letnika 1930. Skoro vse lepo zeleno blago je razprodano.

= *Obrtno izposojanje kotlov za kuhanje žganja.* Oddelek za davke v finančnem ministrstvu je izdal razpis o načinu obdavčevanja kotlov za kuhanje žganja, ki se izposojajo. Razpis posebno naglaša, da se mora izposojanje smatrati samo tedaj za obrt, podvrženo davku, če se res vrši zaradi obrtnega zaslužka in ne samo od primera do primera. To se bo presojalo po tem, ali ima lastnik kotla sam dosti češpelj za žganjekuho. Če jih ima, tedaj se posojanje kotla po normalnih lokalnih prilikah ne smatra za obrt, če pa nima surovin ali če vrši izposojanje v večjem obsegu, tedaj se bo to smatralo za obrt.

= **Naš izvoz v maju je dosegel po podatkih** Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine količino 169.226 ton in 61.693 komadov proti 221.189 tonam in 393.384 komadom meseca maja 1930. Ti podatki nam seveda ne dado prave slike, ker še ni znana vrednost našega izvoženega blaga. Napačno je štetje po komadih, ker število živine in število železniških pragov gotovo ne spadata skupaj. Med glavnejšimi izvoznimi predmeti beležijo napram lanskemu maju padec po količini: gradbeni les, turščica, pšenica, železniški pragovi in drugi. Povečal se je izvoz svinj, goved in nekaterega drugega blaga. Izvozilo se je v omenjenem mesecu več vina kakor v istem času lani.

= **Izvoz turščice in cenitev žetve.** Po vojvodinskih listih povzemamo, da se v zadnjem času izvažajo velike količine turščice v Madžarsko. Nekaj pa se je izvozilo turščice tudi preko Špilja in Jesenic. Zaloge pšenice niso več velike. Posevki dobro kažejo povsod razen v nekaterih krajih Srema. Sodi se, da bomo imeli dobro žetev in da bo previšek pšenice za izvoz dosegel 30.000 vagonov.

= **Trgovinska informacijska služba in kreditna zaščita.** V Milanu bo letos drugi svetovni kongres informacijskih uradov, zavodov za zaščito kredita in pisarn za izterjevanje. Da izvede postopno sklepe prvega kongresa, se bo bavil drugi kongres z vsemi aktualnimi nalogami na polju trgovinsko-informacijske službe, s problemi kreditiranja in zaščite kredita, z organiziranjem izterjevalnega postopanja, s tozadevnimi državnimi zakoni in mednarodnimi konvencijami, z ustvaritvijo likvidacijskega središnjega urada (Chambre de compensation) informacijske stroke in s sličnimi vprašanji. Člani te stalne kongresne delegacije so odlični strokovnjaki najrazličnejših dežel. Priprave za kongres so vzbudile živahno zanimanje velikanskega števila trgovskih avtoritet, informacijskih organizacij, državnikov, Zveze narodov in mednarodnega urada dela. Vsak interesent more dobiti pojasnila v vseh narodnih jezikih in v esperantu pri tajništvu (Sekretariat Aki-Kongress, Mariahilferstrasse 71, Wien VI).

= **Konkurz** je razglašen o imovini Rudolfa Smoleja, trgovca v Mariboru, Ruška cesta 2 (upravnik mase dr. Danilo Komavli, odvetnik v Mariboru; prvi zbor upnikov pri okrajnem sodišču v Mariboru 22. t. m.; oglasitveni rok do 28. julija, ugotovitveni narok 30. julija).

= **Oddaja zakupa restavracije na postaji Maribor glavni kolodvor** bo po licitaciji 11. julija pri direkciji državnih železnic v Ljubljani. Oglas na vpogled v Zbornici za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjeni direkciji.

= **Dobave.** Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 22. t. m. ponudbe glede dobave 10 plošč rebraste pločevine, 2 svetilnih armatur, 22 čopičev, zidarskih ometačev, zidarskih ponvic, vodnih vag, barve, žagic, pil, svedrov, 2100 kg okroglega **železa za betoniranje** in glede dobave raznega lekarniškega materijala (lizol, jodova tinktura, hidrofilne obveze, obliž). — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 9. julija ponudbe glede dobave 1700 kg bakrene gole žice; do 16. julija glede dobave gumijevih cevi, 10 sodov masti za jamske vozičke, 6 sodov cilinderskega olja in glede dobave 500 kg matic in 200 kg podložnih plošč. Dne 16. julija bo pri direkciji državnih železnic v Zagrebu ofertna licitacija glede dobave materijala za gornji ustroj (vijaki, groverjevi obroči, tračniki itd. Oglasi v Zbornici za TOI v Ljubljani na vpogled.

Borze

17. junija.

Promet na ljubljanski devizni borzi je bil danes velik. Največ se je trgovalo z devizami na Curih, London, Berlin in Prago. V tečajih ni bilo posebnih izprememb. Dunaj in Pariz sta se malo okrepila.

Vojna škoda se je na zagrebškem efektnem tržišču ponovno popravila in se je trgovala za aranžma po 408 — 410, za julij po 409 — 411, za december po 410. Od drugih državnih papirjev so zabeležili zaključke: investicijsok po 87 in 87.5, 7% Blair po 81.5 in 7% Državna hipotekarna po 81.5 in 82. V bančnih vrednotah so bili naslednji zaključki: Union po 165, Jugo po 67 in 67.5 in Praštediona po 945 — 950; v industrijskih pa: Slavonija po 200, Narodna mlinska po 10 in Trbovlje po 240. Trbovlje so bile čvrste.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 22.745, Berlin 13.39 — 13.42 (13.405), Bruselj 7.8669, Budimpešta 9.874, Curih 1095.3 — 1098.3 (1096.8), Dunaj 7.9226 — 7.9526 (7.92376), London 274.38 — 275.18 (274.78), Newyork 56.28 — 56.48 (56.38), Pariz 220.26—222.26 (221.26), Praga 166.87 — 167.67 (167.27), Trst 295.61 — 295.76.

Zagreb. Amsterdam 22.7450 blago, Dunaj 791.26—794.26, Berlin 13.39—13.42, Bruselj 786.79 blago, Budimpešta 987.40 blago, London 274.38—276.38, Milan 294.748—296.748, Newyork ček 56.28—56.48, Pariz 220.26—222.26, Praga 166.87—167.67, Curih 1095.30—1098.30.

Curih. Zagreb 9.12, Pariz 20.1750, London 25.05125, Newyork 515, Bruselj 71.725, Milan 26.9650, Madrid 51.90, Amsterdam 207.3750, Berlin 122.25, Dunaj 72.38, Sofija 3.7350, Praga 15.2550, Varšava 57.70, Budimpešta 90.0250, Bukarešta 3.0650.

Efekti.

Ljubljana. 8% Blair 91 bl., 7% Blair 81 bl., Celjska 150 den., Ljubljanska kreditna 120 den., Praštediona 950 den., Kreditni zavod 195 den., Vevče 120 den., Stavbna 40 den., Ruše 220 den.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžma 410 — 410.5, kasa 409 — 411, za junij 408 den., za julij 410 — 411, za avgust 410 — 412, za december 410 — 411.5, investicijsko 87 — 87.5, agrarne 48.25 do 49.5, begluške 64.5 — 65, 8% Blair 90.75 do 91, 7% Blair 80.5 — 81, 7% Drž. hipotek. banka 81 — 82; bančne vrednote: Hrvatska 50 — 60, Poljo 53 — 55, Kreditna Zagreb 119 — 124, Union 165 — 166, Jugo 67 — 68, Ljubljanska kreditna 120 den., Medjunarodna 68 den., Obrtna 36 den., Praštediona 945 — 947.5, Zemaljska 117 — 121; industrijske vrednote: Narodna šumska 25 den., Gutmann 118 — 122, Slavonija 200 — 205, Danica 70 — 80, Drava 235 — 236, Šećerana Osijek 240 — 255, Narodna mlinska 10 do 14, Brod vagon 62 bl., Union 60 den., Vevče 120 den., Isis 47 bl., Dubrovačka 300 den., Jadranska 480 — 520, Oceania 190 den., Trbovlje 235 — 229

Blagovna tržišča

JAJCA

+ **Tržišče jajc** (17. t. m.). **Blaga je na** tržišču dovolj. Jajca iz Jugoslavije se prodajajo v precejšnji meri v Italiji, kjer so cene celo porasle za malenkost. V Švici in Nemčiji je zanimanje za naše blago zaenkrat manjše. Zadnje dni so se trgovala jugoslovenska jajca po 320 do 325 lir pariteta Postojna.

LES

+ **Ljubljanska borza** (17. t. m.) Tendenca za les neizpremenjena. Brez zaključkov.

ŽITO

+ **Ljubljanska borza** (17. t. m.) Tendenca za žito stalna. Zaključen je bil 1 v. pšenice. Nudi se (fco slov. postaja, mlevska voznina, plačljivo v 30 dneh): **pšenica:** potiska, 80 kg po 267.50—270, srbobranska, 80 kg po 265—267.50, okolica Subotica, 79/80 po 262.50—265, okolica Sombor, 79 kg po 252.50—255, baranjska, 79 kg po 242.50—245; **koruza:** baška, rešetana po 155—157.5 (pri navadni voznini po 160—162.5); **oves:** baranjski po 225 — 230; **moka:** banatska »0« po 375 — 380, baška »0« po 360 — 365

+ **Novosadska blagovna borza** (17. t. m.). Tendenca neizpremenjena. Promet: pšenice 2 vagona, turščice 9 vagonov, moke 1 vagon in otrobov 4 vagone. Pšenica: srednjebaška, 79/80 kg 180—185; okolica Novi Sad 79/80 kg 180—185; okolica Sombor, 79/80 kg 165—170; baška potiska, 79/80 kg 190—195; gornjebaška, 79/80 kg 190—195; sremska, 78 kg 162.5 — 167.5; okolica Indjija, 78 kg 167.5 — 172.5. Turščica: baška, Dunav, Sava 101—102; okolica Sombor 100—102. **Moka:** baška »0« in »00« 260—280, »2« 250—260; »5« 240—250; »6« 225—230; »8« 120—130. — **Otrobi:** baški, sremski in banatski 110 — 115.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (17. t. m.). Tendenca slabša. Promet omejen. Pšenica: za junij 14.76—14.78. Turščica: za julij 13.57—13.60; za avgust 13.62—13.63, za maj 1932 11.55—11.57.

ŽIVINA

+ **Ljubljanski živinski sejem** (17. t. m.) Dogon: 113 konj, 38 volov, 38 krav, 20 telet in 163 prascev za rejo. Prodanih je bilo: 20 konj, 21 volov, 16 krav, 7 telet in 105 prascev. Cene neizpremenjene, le teleta so se pocenila za 1 do 2 Din. Trgovali so se za kilogram žive teže: voli I. 7.50, II. 6.50, III. 6, krave debele 4.50 — 6, krave klobasarice 2.50 — 4, teleta 7 — 8 Din. Konji so se trgovali tudi neizpremenjeno, dočim so se prasci malo podražili, in sicer na 120 do 150 Din za komad. Obisk je bil spričo košnje slab in se zato tudi kupčija ni razvijala.

Iz službenih objav

Trška občina Muta pri Dravogradu razpisuje prvo pismeno ponudbeno licitacijo za **oddajo vodovodnih del v Muti pri Dravogradu.** Proračun znaša 323.000 Din.

Županstvo mesta Brežice razpisuje javno pismeno ponudbena licitacijo za **oddajo del pri zgradbi uradnega poslopja za sresko načelstvo v Brežicah** na 30. t. m. ob 11. v mestni posvetovalnici v Brežicah. Proračun znaša 903.506 Din.

Uprava javne ženske bolnice v Novem Sresko načelstvo v Celju razpisuje prvo javno pismeno ponudbeno licitacijo **za oddajo izvršitve kanalizacije v javni bolnici v Celju** na dan 2. julija ob 11.

»Akcijska družba za kemično industrijo na Dunaju« bo imela v soboto 20. t. m. ob 12. v poslovnih prostorih družbe na Dunaju I., Schottenring 17, svoj 28. redni občni zbor delničarjev.

Delniška trgovska in industrijska družba Hartner v Murski Soboti bo imela 26. t. m. ob 17. v prostorih Prekmurske banke d. d. v Murski Soboti svoj redni občni zbor.

Banska uprava je odredila razpoložitev razlastilnega predloga Kranjskih deželnih elektrarn v Ljubljani glede na uvedbo razlastilnega postopanja zoper posestnika zemljišč parcelne številke 784, 776-3, 776-5, 606-5, 606-2, 609-1, 610 in 829 k. o. Črnuče, last g. Jerka Franceta, posestnika v Podborštu št. 10 pri Črnučah, ker se namerava pri teh zemljiščih ustanoviti služnostna pravica in izvršiti delna razlastitev privatne lastnine zaradi postavitve drogov ter napeljave in vzdrževanja elektrovodov. Ta predlog je z načrti vred razpoložen od 8. do 22. t. m pri županstvu občine Črnuče.

V **trgovinski register** je vpisana nanovo tvrdka Semenič Stanko, trgovina z govejo živino in drobnico.

V **zadružni register** sta vpisani nanovo: Strojna zadruga v Stojncih r. z. z o. z. ter Hranilnica in posojilnica v Kupšincih r. z. z n. z.

Prometna banka d. d. v Ljubljani bo imela 30. t. m. ob 15. Pred škofijo št. 1-I. svoj redni občni zbor.

Delničarji Greinitz industrije železa d. d. železarne Muta v Mariboru bodo imeli 30. t. m. ob 16. v pisarni notarja Šorlija v Mariboru 9. redni občni zbor.

Beseda meščanskim gospodinjam

Ljubljana, 17. junija.

Na trgu je sedaj mnogo jagod, posebno gozdnih. Kmetice jih prodajajo po 4 do 5 dinarjev, malokdaj po 6 Din. Gospodinje jih ogledujejo, sprašujejo, »zglihajo«. Čim več košar vidijo, tem cenejše hočejo. To je seveda vse prav po pravilih trgovine. Toda rada bi povedala našim gospodinjam, naj bodo pri nakupovanju malo bolj ženske, bolj uvidevne in socijalne.

Kmetom se godi jako slabo. Cena poljskim pridelkom, živini in lesu je zelo padla. Vse se le težko spravi v denar. Koliko pa dobi gospodinja za mleko, jajca, maslo? Posebno tista, ki stanuje daleč od večjega kraja! Kar pa sama kupuje v trgovini, mora plačati tako drago kakor prej, ko so njeni pridelki imeli visoko ceno. Nam, meščanskim gospodinjam, seveda tudi ni dobro. Ali bolje le v toliko, da dobivamo živila vsaj na trgu ceneje kakor pred leti.

Kako težko čakajo kmetice sezone jagod! Vsa družina čaka na ta zaslužek. Za izkupiček si kupijo v mestu blago za predpasnik in borno obleko, sladkorja, kave in drugo. Ali mislite, da je to lahek zaslužek? Res, da nima prej nič dela z jagodami, ali koliko pretrpi tiste dni, ko jih mora nabirati! Jagode rasto po posekanih krajih na najbolj vročem solncu, med robidovjem in skalami, kjer gnezdijo kače. Po cele dneve se sklanja, križ jo boli, glava jo peče, žeja jo in jesti ne more. Doma je delo v neredu. Pa vožnja po železnici! Tiste, ki hodite na letovišče in imate v bližini jagode ali borovnice, jih raje kupujete nabrane od kmetic, kakor da bi jih šle same nabirat. Dobro veste, koliko trpite, koliko obleke lahko strgate in se obodete, predno naberete en liter jagod.

Bodimo torej pravične in sočutne ter vsaj pri tej priliki pokažimo kmetskim ženam, da smo tudi me ženske in da razumemo kmetski trud!

Gospodinja.

Celjsko ribarsko gospodarstvo

Celje, 17. junija

Sinoči se je vršil v restavracijskih prostorih hotela »Hubertusa« občni zbor Ribarskega društva pod predsedstvom gosp. dvor. svetnika dr. Josipa Kotnika. Navzoči so se spomnili umrlih članov, tajnika g. Toneta Zdolška in g. Rafka Salmiča, nakar je podal obširno poročilo društveni gospodar g. viš. pisarniški predstojnik Anton Zorko:

»V preteklem letu nam je bil dostavljen na vpogled osnutek novega ribarskega zakona z vabilom, da stavimo eventualne spreminjevalne predloge, kar smo tudi storili in jih v sporazumu z odborom poslali poljedelskemu ministrstvu. Naši predlogi so bili zelo dobri in jih je komisija tudi vpoštevala, član te komisije univ. prof. g. dr. Rössler v Beogradu pa nam je k izborni sestavi celo čestital. Prvi del zakona, ki govori o ribolovu v sladkih vodah, je že popolnoma gotov, dočim so se pojavila pri drugem delu, ki obravnava ribolov v morju, razna nesoglasja in nasprotja. Zahteva ribarskih organizacij je, da se izda zakon o ribarstvu v sladkih vodah posebej, da ne bomo primorani po nepotrebnem čakati na izdelavo zakona o morskem ribolovu.

Najtežje poglavje je bila borba proti Westnovi tovarni zaradi onesnaženja in zastrupljanja Voglajne in Savinje s strupenimi odpadnimi vodami in okuženja zraka s plini in neznosnim smradom. Po neštetih intervencijah je tovarna napravila električno čistilno napravo za sežiganje plinov, ki pa ni bila narejena pravilno, tako da se smrad še vedno razširja med hišami v Zavodni in Gaberju. Odpadne vode pa še vedno tečejo v Voglajno, dasi se je tovarna zavezala, da bo zgradila 3 ponikovalnice, v katere bo odvajala odpadne vode v zaprtih ceveh. Vršila se bo ponovna komisija v ponedeljek 15. t. m. Zaradi onesnaženja Voglajne in po njej tudi Savinje v toku pod Celjem je poginilo v dobrem poldrugem letu na milijone rib in zaroda. Ljudje v okolici Voglajne že obupujejo. Posestniki ponujajo svoje hiše na prodaj, toda ni najti kupcev, ker so poslopja zaradi smradu skoro neuporabna za človeško bivanje.

Društvo je sodelovalo tudi pri izdelavi pravilnika o pobiranju banovinskega davka na ribarske karte. Kakor znano, so ribiči v bivši ljubljanski oblasti plačevali še lani od vsake karte 300 Din banovinske takse. Nam je s pomočjo bratskega društva v Mariboru uspelo prepričati merodajne faktorje pri banski upravi, da bi ta davek pri nas naenkrat uničil vsa ribarska društva. Naše članstvo se rekrutira večinoma iz finančno šibkejših slojev prebivalstva in bi tega davka nikakor ne zmoglo. Država bi izgubila na državnih taksah tri četrtine dohodkov, članstvo pa bi se rekrutiralo le iz imovitejših slojev. Uspelo nam je, da je bila ta taksa znižana za ribiče na bele ribe na 50 Din, za ostale ribiče pa na 120 Din, torej na ono višino, kakor jo imajo lovske karte.

Naša dolgotrajna želja po ribnjaku-mladičnjaku se bo menda v kratkem uresničila. Tak ribnik bo napravljen v Stranicah. V našem vališču v Pečovniku smo imeli letos precej sreče. Vse naprave so se obnesle prav zadovoljivo. Banska uprava ima v Bohinjski Bistrici velikanski ribogojni zavod, kjer bo letno vzgojila do 40.000 kg postrvi za javni trg. Nasvetovalo se nam je, da ustvarimo tudi v Celju ribji trg s paviljonom, ki naj bi bil tedensko 2krat odprt. Naše društvo naj bi zalagalo letovišča Dobrno, Laško, Rimske Toplice in Rogaško Slatino z živimi postrvmi. Ribe pa bi bile tamkaj precej drage zaradi znatnih stroškov. Prišle bi postrvi na 50 Din kg. Siromašnejši sloji si jih pač ne bodo mogli privoščiti, a je v Celju in okolici dovolj ljudi, ki bodo zmogli to ceno. Pač pa bi se prodajale zelo poceni razne bele ribe, ki bi bile cenejše od govedine. Postavitev ribjega paviljona v Celju je zelo nujna in je upati, da bo rešena v najkrajšem času.«

Blagajniško poročilo je podal g. Fran Turnšek in mu je bil soglasno odobren absolutorij. Vodni nadzornik g. Tramscheg je podal naslednje poročilo: »V našem vališču smo imeli letos 160.000 iker potočne postrvi, od katerih se je izvalilo 142.0000, torej skoraj 90%. Sulčja drst je bila letos slaba. Dočim se je prejšnja leta drstilo pri nas 40 do 50 parov sulcev, se jih je letos komaj 10 parov. Kljub temu pa se nam je posrečilo dobiti 32.000 sulčjih iker, od katerih se je izvalilo 29.000 sulčkov. Od teh smo jih oddali 15.000 v Maribor, 10.000 v Nemško Avstrijo, 4.000 pa smo jih vsadili v Savino. Glavni vzrok nazadovanja leži v onesnaženju Voglajne. Če se razmere ne bodo izboljšale, bo sulec pri nas kmalu nepoznana riba. Naše vode nad izlivom Voglajne v Savinjo so prav dobro zasedene. Lipan si je v gornjem toku Savinje prav lepo opomogel. Sulcev je bilo ujetih letos samo 14. Ribji tatovi so pridno na delu. Njihovo podjetnost bi mogle omejiti le najstrožje kazni. Kdor izmed naših ribičev ima pri ribolovu poseben blagor, naj ribe, ki jih ne potrebuje, odda pri meni za krmljenje postrvjih ikernic v vališču.«

Tajniško poročilo je podal v odbor kooptirani g. Zdolšek Bogomir, ki pa je navedel, ker je šele kratek čas v odboru, le statistiko sej in članstva. Društvo šteje 160 rednih članov. Volitve se niso vršile, ker je bil odbor izvoljen lani v smislu pravil za dobo 2 let.

Lepa sokolska manifestacija v Žireh

Preteklo nedeljo je bil zlet ljubljanskega Sokola v našo obmejno postojanko in trdnjavo Žiri ob državni meji. V dopoldanskih urah se je zbralo celokupno članstvo z deco in naraščajem ter s svojimi funkcijonarji na čelu, da dostojno in Sokolstvu primerno sprejme v svojo sredo svoje brate in sestre, ki so prihiteli k nam na mejo, da nam in našim bratom tam preko dajo novega poguma in moči v borbi za dosego narodnih idealov

V pričakovanju na bratska društva je bilo v našem domu vse živahno in nestrpno. Ko se je na obzorju vzdignil val prahu in se pokazali prvi avtomobili, je navdušenje prikipelo do vrhunca in povsod je donelo: »So že tu.« Hitro so se vsi postrojili v vrste in odkorakali pred dom. Izstopila je godba Sokola I. iz Ljubljane. Ni se še navdušenje poleglo, ko so v ozračju zaorili novi bratski pozdravi. Prikorakali so člani, članice ter moški in ženski naraščaj ljubljanskih sokolskih društev. Navdušenja ni bilo ne konca ne kraja. Na zvoke godbe so nato odkorakali vsi na letno telovadišče poleg Sokolskega doma k skušnjam.

Ob 14. je na telovadišču zopet završalo. Godba je zaigrala strumno koračnico; sprevod zbranega Sokolstva je s konjenico in narodnimi nošami na čelu odkorakal skozi vas, ki je bila vsa v državnih trobojnicah. Ob 16. se je začel javni nastop. Nastopili so: domača moška in ženska deca, moški in ženski naraščaj, člani in članice; člani in moški naraščaj je nastopil tudi z vajami na orodju. Na drogu in krogih so navzoče zadivile vaje bratov: Sumija, Gregorke, Forteja in Antosijeviča. Sploh pa je bil ves program izborno izvajan in jako pester. Ta nastop nam bo ostal dolgo v spominu.

Po izvedbi vseh telovadnih točk je nagovoril zbrano članstvo br. podstarosta in učitelj osnovne šole Justin Ciril, ki je v izbranih in jedrnatih stavkih izrekel vsem došlim bratom in sestram dobrodošlico. V imenu občine je pozdravil navzoče župan. Za izrečene besede se je govornikoma zahvalil v imenu ljubljanskih sokolskih društev br. starosta Kajzelj. — Po kratkotrajni zabavi, ki jo je povzdignil ruski zbor balalajk s simpatičnim nastopom pevca Demakeja, so nas bratje Sokoli iz Ljubljane zapustili, od vseh burno pozdravljeni.

Prišli bodo zopet, ko pride čas in bo domovina rabila junakov.

Še enkrat o odpustu delavstva v Kamniku

G. Tone Knaflič, usnjar v Kamniku, nam pošilja glede na dvoje člankov pod zgornjim naslovom, oziroma na popravek davčne uprave Kamnik v nedeljskem »Jutru« tole pojasnilo:

Res je, da sem zaradi previsoke davčne podlage, ki predvideva za davčno leto 1931 124.800 Din moral odpovedati svojim delavcem in bom omejil svoj obrat na skrajni minimum. Ako bo ta davčna podlaga obveljala, tedaj bom moral plačati od tega zneska 124.800 Din z avtonomnimi dokladami in drugimi davščinami vred vsega skupaj na davkih nad 60.000 Din.

Tročlanska deputacija mojega delavstva se je res oglasila pri davčni upravi, želeč govoriti s šefom davčne uprave g. Ivanom Tomcem, pa jo je neki uradnik napotil na sresko načelstvo, kjer je vladni svetnik g. dr. Ogrin, uvidevajoč kritični položaj delavstva, obljubil svoje posredovanje.

Ti moji podatki kakor tudi informacije kamniškega dopisnika »Jutra«, ki je o tej zadevi priobčil prvo poročilo, posetivši me osebno, ustrezajo torej povsem dejstvom in so neizpodbitni.

Kamnik, 15. junija 1931.

Tone Knaflič.

Preklic

Naznanjamo, da ne priznamo nikakršnih zneskov, ki bi jih dobavil gospod Jožko Müller, dosedanji naš zastopnik.

Srečko Potnik & drug, Ljubljana

Iz življenja in sveta

Predsednik Paul Doumer se pelje na pariški magistrat

Običaj zahteva, da mora vsakokratni državni predsednik Francoske Republike posetiti pariški magistrat. G. Doumer se je peljal tja v spremstvu ministrskega predsednika Lavala

Piccardovi problemi

Kozmično žarenje v naraščajoči višini — Temperatura v gondoli in izven nje — Stratosfera in toplota zemeljske oble

Vremenoslovec dr. Friedrich Lauscher takole resumira znanstveni pomen Piccardovega poleta v stratosfero:

Ta polet je seznanil najširšo javnost z enim najzanimivejših problemov ozračnega raziskovanja, namreč s kozmičnimi žarki in tudi znanost pričakuje z nestrpnostjo Piccardovih sporočil o njegovih zadevnih merjenjih.

Predvsem gre za definitivno ugotovitev, da-li postaja kozmično žarenje z naraščajočo višino res večje, kakor so kazala prejšnja merjenja. Ta pojav so raziskovali že dolgo prej, in sicer do višine 9 km, z baloni brez posadke, s tako zvanimi registrirnimi baloni pa še celo višje. Piccard nikakor ni odkril kozmičnega žarenja, kakor je menil marsikdo ob njegovem poletu, temveč ga je ugotovil že leta 1911. tedanji asistent dunajskega radijskega zavoda dr. Hess, ki se je dvignil z balonom v zrak. Dr. Hess pa takrrat še ni vedel, da izvira to žarenje iz svetovnega prostora.

Prof. Piccard je povedal, da je bil v višini 16 km pogled na Alpe prekrasen. Dejansko se da v tej višini pregledati vsa veriga Alp od Apeninov do Dunaja. Seveda pa ovirajo ta razgled večinoma saje ali pa oblačno morje. Meteorologe je presenetila izjava, da je vladala v Piccardovi gondoli vročina 40 stopinj, dočim je merila zunanja temperatura 60 stopinj pod ničlo. Da meri temperatura v stratosferi dejansko 60 stopinj pod ničlo vemo tudi že kakšnih 25 let, ko so jo merili prvič z registrirnimi baloni. Najvišje se je vzpel neki registrirni balon pri Uccleju v Belgiji. Dosegel je višino 38 km, tedaj več ngo 2-krat toliko kakor Piccardov balon in celo več nego izstrelki nemških 42-centimeterskih možnarjev v svetovni vojni, ki so dosegli višino 32 km.

Stratosfero karakterizira popolno pomanjkanje navpičnih zračnih tokov in oblakov, zato bi bila zelo primerna za letalske in zrakoplovne zveze med celinami, ki jih danes že projektirajo. Seveda bodo morali zaradi silne razredčenosti tamošnjega zraka uporabljati hermetsko zaprta zračna vozila po primeru Piccardove gondole. Stratosfero je odkril Teisserenc de Bort, ki ji je dal tudi ime. Spodnja meja ji leži v višini kakšnih 12 km, kjer so od segrete zemeljske površine dvigajoči se zračni toki že prešibki za nadaljnje dviganje. Stratosfera zato ne občuti več zemeljske toplote, temveč jo »ogrevajo« samo neznatne količine selnčne toplote, ki jih lahko absorbira stratosferni zrak sam.

Raketa za polet v višino 60 km

Neki italijanski list poroča po virih ameriškega profesorja Darwina Lyona, da je ta skonstruiral novo raketo, ki jo bo spustil v zrak v tripolitanski puščavi in ki bo po njegovih računih dosegla višino 60 km. Opremljena bo z aparati, ki bodo registrirali ozračne razmere v višini, ki je štirikrat tolikšna kakor višina, ki jo je dosegel balon prof. Piccarda. Lyon je izumil eksplozivno snov, ki bo gnala to raketo, a jo drži zase. V višni 60 km bo samo od sebe odpadlo padalo, ki bo nosilo merilne instrumente. K temu bi bilo pripomniti, da prof. Lyon že ves čas nekaj obljubuje glede svojih raket — izpolnil pa ni doslej še nič ali pa s precej klavrnim uspehom.

Učitelj in vaščani

V vasi Kelze pri Kasslu se je te dni odigrala žalostna drama, čije račun bi bil kmalu plačal 28 letni učitelj Teschke s svojim življenjem.

Učitelj je pred časom na vasi opomnil, da je mladina zelo posurovela. To je zadostovalo, da so se vaščani postavili proti njemu. Ko so ljudje pozneje videli, da nakupuje Teschke svoje potrebščine v Kasslu, ne pa pri vaških kramarjih, so začeli še bolj podpihovati sovaščane. Posledice so se kmalu pokazale. Učitelja so večkrat napadli iz zasede, k sreči pa vselej brez večje škode. Ogorčeni nad dejstvom, da mu ne morejo do živega, so se surovine znesle nad učiteljevim nedolžnim dveletnim sinčkom, ki so ga občutno ranili s kamnom na glavi.

Prošlo nedeljo je bila v vasi strelska slavnost. Po slavnosti se je napotilo pred šolsko poslopje sedem mladeničev, ki so začeli razbijati šipe učiteljevega stanovanja s kamenjem. Teschke je odprl vrata, da bi napadalce pregnal. To priliko so suroveži porabili, da so se vrgli na učitelja s silo. Tolklj so ga s kamni po glavi. Teschke, videč, da je v smrtni nevarnosti, je pograbil pištolo in začel slepo streljati v napadalce, ki so klečali na njem in mu grozili s smrtjo. Tri je težko ranil, ostali pa so se ustrašili in umaknili. Iz tega spopada s posurovelimi fanti pa je tudi učitelj odnesel težko poškodbo. Na levo oko bo zaradi močnih udarcev najbrže oslepel. Krivci pridejo pred sodišče.

300.000 gasilcev na Češkoslovaškem

Statistični pregled češkoslovaškega gasilstva za l. 1930 kaže, da so imela lani češkoslovaška gasilska društva 291.298 članov in članic. Slednjih je 7700, naraščajnikov pa 1653. Pri samaritanskih postajah je vpisanih skoro 30.000 oseb. Prostovoljne gasilske orgaizacije razpolagajo s 14 tisoč 111 ročnimi in 1696 motornimi brizgalnami ter s 3159 km gasilskih cevi.

Letalska katastrofa v Saarbrückenu

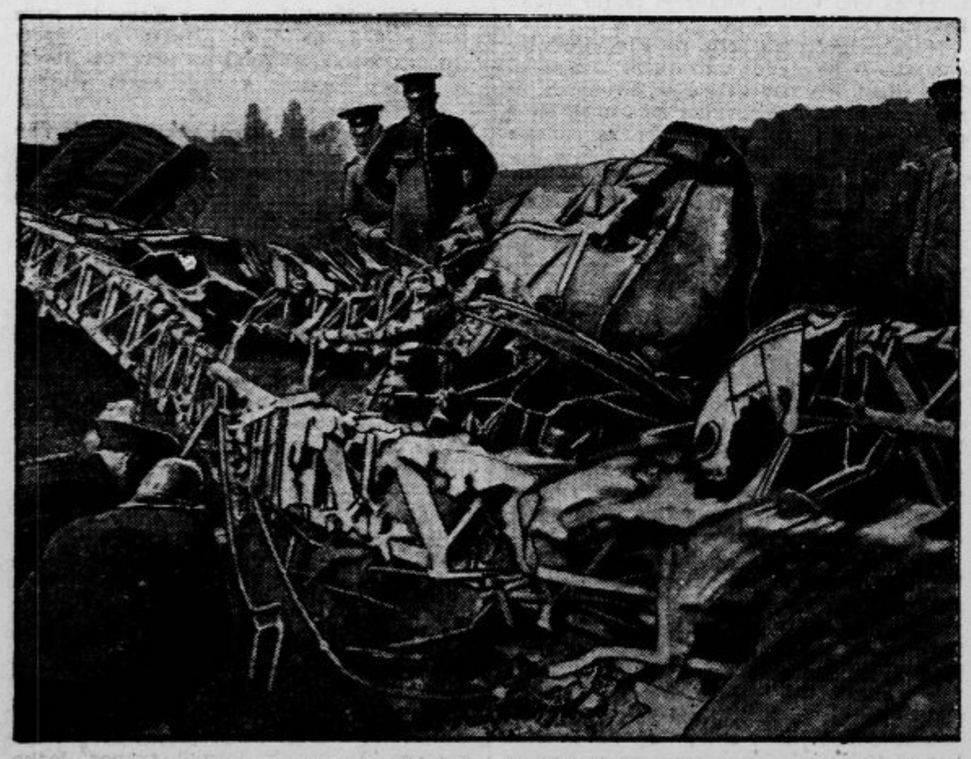

Gasilci in policija na prostoru, kjer je letalo »Merkur« pokopalo pod seboj pilota, radiotelegrafista in dva potnika.

Miss Stair Faithfull,

ameriška lepotica in milijonarska hči, ki so jo našli umorjeno v bližini Long Islanda. Storilce še iščejo.

Ladja smrti

K strašni katastrofi francoskega izletniškega parnika »St. Philibert« poročajo še naslednje podrobnosti:

Katastrofe po dosedanjih ugotovitvah ni zakrivila samo zla usoda. »St. Philibert« sploh ni bil določen za promet proti otokom pred normandijsko in bretonjsko obalo. Bil je premajhen in se je zadovoljeval z nenevarnimi vožnjami na mirni Loiri med Nantesom in St. Nazaiorm. Le ob posebno lepih nedeljah se je upal tudi na morje, a te vožnje so bile za posadko vedno tvegana dogodivščina.

Zdi se, da so k usodni vožnji pripustili tudi preveč potnikov. »St. Philibert«, ki so ga zgradili l. 1923., jih je baje lahko sprejel do 500, a zadnje vesti vedo poročati, da je bilo poleg 467 odraslih potnikov na krovu tudi do 150 otrok, ki jih sploh niso vpisali v pasažirsko knjigo.

Čudno je, da sta se komaj dva tucata izletnikov ustrašila nevarne vožnje po razburkanem morju nazaj in ostala na otoku Noirmoutieru. Med temi izletniki so bile nekatere dijakinje, ki so ljudem prigovarjale, naj se ne podajajo v nevarnost, toda prigovarjanje je naletelo na ironične opazke, češ, da se dekleta boje malo morske bolezni. Mnogi izmed nesrečnikov niso hoteli menda izgubiti že plačane voznine za povratek.

Čuvaj na svetilniku St. Gildas je opazoval s skrbjo na svoje samotni skali parnik, ki je s težavo plul proti kopnemu. Hipoma je videl, kako se je ladja prekucnila, potem je vse izginilo. Zdelo se mu je, da ga moti halucinacija. Obrisal je daljnogled in iskal dalje, a ni našel niti sledu za njim. S svetilnika ni bilo opaziti v morju absolutno nobenega ostanka za potopljeno ladjo.

Ko so vprašali rešenega potnika Bertyja, ali bi naj vest o njegovi rešitvi sporočili njegovi družini, je odgovoril jokaje: »To ni več potrebno, moja družina počiva na dnu morja.« Izgubil je pri nesreči mater, ženo in hčerko.

Predsednik Doumer pred pariško mestno hišo

Novi francoski državni predsednik Paul Doumer na obisku pred pariško mestno hišo. Poleg njega na levi novi predsednik senata Lebrun, na desni predsednik parlamenta Buisson. Med Doumerjem in Lebrunom ministrski predsednik Laval, spredaj pred stopnicami vojaški in drugi dostojanstveniki.

Ženska z večno mladostjo

V New Yorku živi 62-letna miss Edna Wallace-Hopper, ki ji zdravniki ne prisodijo nad 16 let

Ena najpopularnejših žensk v ameriških Zedinjenih državah, gotovo pa v New Yorku, je miss Edna Wallace - Hopper. Dami je 62 let in tega tudi ne taji. Vsi, ki jo vidijo prvič, pa jo smatrajo za mladostno dekletce. Miss Hopper se je torej posrečilo najti skrivnost večne mladosti, o kateri razpravlja zdaj z njenim dovoljenjem vsa Amerika.

Miss Hopper se je dala preiskati od komisije, sestoječe iz zdravnikov in fiziologov. Komisija je svojo preiskavo zaključila in napisala dolgo poročilo, ki bo zdaj predloženo newyorškemu Zdravniškemu društvu, katerega zanima ta slučaj. Že zdaj je znano, da je komisija overila sledeče ugotovitve:

Edna Wallace - Hopper ima telo 16letne deklice, njena koža je rožnata, mišice so bujne in močne, obraz je brez gub in brazd. Tudi vrat je prožen in ne kaže niti najmanjšega sledu gubic. Dama ne čuti nobenih starostnih tegob. Navzlic svojim 62 letom je elastična in navdušena privrženka sporta. Zelo rada pleše, na tenišču in kot plavalka pa je bila že večkrat odlikovana.

Ta ženska z večno mladostjo nič ne prikriva, da se je pred nekaj leti podvrgla Steinachovi pomlajevalni operaciji — a kakor pravi sama, ne iz potrebe, ker te zahteve ni čutila, ampak iz gole radovednosti. Operacija ji ni ne škodila, ne koristila. Miss Hopper pravi, da ni nikoli živela dietetično in se ni prav nič trudila za ohranitev svoje mladosti. Zdravniki, ki so jo preiskovali kot fenonem, so bili ponovno zadivljeni nad njeno mladostnostjo, ki si jo še danes ne morejo pojasniti. V fiziološkem pogledu je miss Hopper tako mladeniška, da so mladi ameriški dijaki še danes zaljubljeni vanjo. Sama pravi, da si ne ume razložiti te večne mladosti, je pa prepričana, da more to doseči vsakdo, če živi zmerno in pametno vse življenje.

Desnica je odsekala levico

Proces proti koburškemu mehaniku Schadtu ki je v sumljivih okoliščinah izgubil levo roko in zdaj zahteva odškodnino od zavarovalnice

Pred porotnim sodiščem v Koburgu se je v ponedeljek začel proces proti posestniku in mehaniku Alfredu Schadtu, ki mu obtožnica očita poskus zavarovalne goljufije. Naval občinstva k razpravi je velikanski.

Obtoženec, ki je na svobodi, nosi namestu leve roke protezo. Manjkajoča levica — to je tisto, za kar gre v obravnavi. Porota naj razčisti vprašanje, če si je Schadt sam odsekal levo roko ali če so to storili drugi.

Obtožnica se opira na indicije. Pravi, da je Schadtovo avtomobilsko ključavničarstvo slabo uspevalo. On in njegova družina so živeli v bedi. Zato se je mož zatekel k sredstvu, ki mu je obetalo prej ali slej nekaj uspeha: k zavarovalnini. Zavaroval se je za vse mogoče primere, proti ognju, proti nesreči z vozilom, proti nezgodam. Nekoč se mu je že posrečilo dobiti nekaj denarja na ta način. Zaletel se je bil z avtomobilom v drevo in pogorel mu je bil skedenj; zavarovalnica mu je morala plačati za oboje 7000 mark odškodnine. Podoba je, da ga je to podžgalo za nadaljnje poskuse v tej smeri.

Lani na Silvestrovo pa se je zgodilo tisto, zaradi česar stoji zdaj pred sodiščem. Vedno se je bal vlomov. V novoletni noči se mu je zdelo, da sliši ropot v avtomobilski delavnici in v kokošnjaku poleg nje. Vstal je, planil iz sobe in stekel na dvorišče, kjer ga je prestregel tuj oborožen moški. Naravno je skušal vlomilce prepoditi, toda v tem je že padel oster predmet po njegovi levici ter mu odsekal roko.

Važno besedo bo imel v tem procesu kemik, ki je preiskal krvave madeže v kokošnjaku in avtomobilski delavnici. Njegova izjava bo tem tehtnejša, ker sodišču še zdaj ni jasno, če je bila kri, ki trdi obtoženec, da je odtekla njemu, človeška kri ali kri kokoši in piščancev, ki so bili zaklani na dvorišču. Schadt namreč pravi, da so mu vlomilci v novoletni noči ukradli tudi tri kokoši.

Vzrokov, da je državni pravdnik obtožil Schadta zavarovalne goljufije, je več. Predvsem je dokazano, da si je Schadt nekaj dni pred Silvestrovim pri nekem znancu izposodil browning. Rekel je, da sluti, da se bo nekaj zgodilo... Zavarovan je bil za zelo velike vsote, ki jih je komaj zmagoval v zavorovalnih dajatvah. Zoper nezgode je bil zavarovan za 36.000 mark (skoro pol milijona Din). Pri neki frankfurtski zavarovalnici je bil zavarovan za primer invalidnosti za nadaljnjih 20.000 mark. Dokazano je tudi, da je bil prezadolžen. Očitno je torej, da je špekuliral z zavarovalnino, ker je prejel za požarno škodo v skednju in za poškodbo avtomobila 7000 mark. Mislil je, da pojde ta metoda po sreči tudi naprej. Za primer, da bi izgubil roko ali nogo, je pogodba določala, da mu mora zavarovalna družba plačati 60 odstotkov zavarovane vsote.

V nizu nemških zavarovalnih procesov in zločinov v zvezi z njimi je ta obravnava nova zanimiva epizoda, čeprav ni bila stvar tako rafinirano pripravljena in izvedena kakor pri dunajskem inženerju Mareku, ki si je bil pred leti s sekiro odsekal nogo in je nato zahteval od zavarovalnice pripadajočo odškodnino.

Grob „St. Philiberta“

Zgoraj: Ameriški spomenik pri St. Nazaireu s peščino. — Spodaj: Tipičen primer francoske strme obale ob izlivu reke Loire v morje.

Čitajte ilustrovano revijo »ŽIVLJENJE IN SVET«

Elastično zrcalo

Laborantu v nekem kemičnem zavodu v Kaliforniji se je posrečilo izumiti zrcalo, ki se da zviti kakor papir. V električni peči je stvoril z vročino 2000 stopinj lahko, elastično maso. To je prevlekel s tenko amalgansko plastjo. Tako je nastalo zrcalo, ki se ne raztrešči, ki je lahko in se da zložiti kakor žepni robec.

Nadprodukcija profesorjev

Kakor poročajo iz Brna, je na Češkem ostalo letos 347 profesorjev brez službe. Krivda je v tem, ker preveč mladih ljudi študira za profesorsko službo.

Vsak dan ena

»Kako? Vi imate papigo in goloba pismonošo skupaj v kletki?«

»Da, hočem poskusiti s križanjem, veste — rad bi imel goloba, ki bi tudi govoril.«

P. Rosenhayn:

Vagabund v fraku

Roman

Mac Coy je ustavil pred hišo.

Redarja sta stopila vsak na svojo stran vhoda; državni pravdnik je segel v žep, potegnil iz njega browning in planil noter.

V istem trenutku je krenil Cascapol po kletnih stopnicah nizdol. Ko je zaklenil vrata za seboj in si iskal poti po temi, je slišal državnega pravdnika, kako se je vzpenjal po stopnicah.

Klet je segala po newyorškem načinu še pod cesto; tam je skozi rešetke navpično padala svetloba v cementirani prostor. A ta svetloba je bila slabotnejša, nego je bilo pričakovati po obsegu rešetk.

To je bilo zato, ker je stal na vsaki izmed rešetk obakraj vhoda, po en redar. V tisti zvesti pozabi samega sebe, ki je zmerom odlikovala newyorško policijo.

Cascapol je pobral izmed šare ob svojem vznožju vrv ter jo neslišno zadrgnil okoli nog nad svojo glavo in okoli palic rešetke, na kateri so stale noge. Nato je šel k drugi rešetki in storil takisto.

Državni pravdnik Mac Coy je bil med tem splezal na streho. Z neskončnim naporom je bil vzdignil enega izmed poklopcev. Na strehi si je štel v dolžnost, da se »razgleda po sovražnem ozemlju«. Spretno je smukal okoli vsega, kar je utegnilo služiti beguncu v skrivališče: okoli slemen, dimnikov in napuščev.

A Cascapola ni bilo nikjer.

Državni pravdnik je stopil na ploščad, nad katero je visel mali žerjav škripca za premog, in pogledal dol.

Spodaj sta nepremično stala redarja.

Ne — kaj nepremično! Šele zdaj je videl: eden izmed njiju je čudno cepetal na svojem mestu — nato je drugemu nekaj zaklical — in glej, že je jel tudi ta poskakovati in cepetati!

Iz višave je bilo videti, kakor da bi se redarja kratkočasila z novim modnim plesom; čudno je bilo samo to, da se nista premaknila z mesta.

A zdaj se je zgodilo tisto, kar je bilo najbolj čudno: iz hiše je prišel Cascapol. Prosto in brez strahu je stopil venkaj, kakor človek, ki ima najboljšo vest na svetu in se upa vsakomur odkrito pogledati v oči.

Kaj je bilo to? Ali je bilo vse človeštvo ponorelo? Redarja, ki sta oba okrenila glavi proti njemu, se niti zdaj nista ganila z mesta.

Mac Coy je izdrl svoj browning in ustrelil v zrak.

Redarja sta gledala proti njemu in kimala; a ganila se nista niti zdaj. Cascapol je prijazno pozdravil v višavo.

Mac Coy je zletel po stopnicah.

Ko je prišel na cesto, se mu je ponudila tale slika:

O Cascapolu ni bilo ne duha ne sluha. A redarja sta skakala po pločniku; vsakemu je bila privezana na noge velikanska železna rešetka. Tako ju je bilo gledati kakor otroke, ki skačejo v vrečah.

»Kje je Cascapol?« je Mac Coy nahrulil redarja.

Malodušno sta mu pokazala za vozom, ki je bil pravkar odpeljal:

»Tamle je!«

* * *

Popoldne tistega dne se je oglasil v pisarni državnega pravdnika Mac Coya gospod eksotičnega lica. Imel je temno šiljasto brado in črne obrvi. Bil je policijski prefekt iz Teherana.

»Nekemu Cascapolu sem na sledi. Ali mi hočete pomagati, da ga ujamem?«

Državni pravdnik mu je ves srečen segel v roko.

Peljal je zanimivega gosta po prostorih svojega uradnega poslopja in ga seznanil z visokimi starejšinami. Vsi so se strinjali, da je teheranski policijski prefekt najsijajnejši kolega, ki si ga je moči misliti. Angleščino je govoril s komaj opaznim perzijskim naglasom.

Seveda pripomnimo, da ni bil še nihče izmed njih slišal govoriti po perzijsko.

Ljubeznivost teheranskega gospoda si je dala duška v prisrčnem smehu, ko so mu dali spise o Cascapolu, da bi se iz njih poučil, kako in kaj. Vsem se je zdelo lep dokaz njegove vneme, da se je z njimi takoj umaknil v svoj hotel, češ da se mora seznaniti z vsemi podrobnostmi in zlasti tudi z najnovejšimi policijskimi ukrepi zoper tega Cascapola.

»Stanujem v hotelu ‚Waldorf-Astoria' pod imenom ‚markiz Rivala'. Ako mi hočete drevi izkazati čast, da večerjate z menoj, me bo zelo veselilo.«

Mac Coy je obljubil. — — —

Markiz Rivalo je od dolgočasja postopal po veži svojega hotela in z očmi obletaval lepake varijetejev in gledališč. »Ali vam smem nekaj priporočiti, gospod marki?« je vsiljivo vprašal vratar. »Pojdite v ‚Bonbonijero'. Tam nastopa mlada, lepa plesalka, ves New York govori o njej. Ne samo o njej, ampak posebno še o njenih briljantih. Baje so pravi; darilo nekega indijskega naboba.«

Markiz je pokimal; stvar ga je očividno zanimala. »Dobodite mi izvoščka.«

Markiz Rivalo je imel srečo. Ko je stopil v svojo malo ložo v na pol zatemnjenem krogu gledališča, se je pravkar šumé razdelilo zrcalo in S i r i L a n a je nastopila.

Prosveta

Naše kulturno delo v Južni Srbiji

Izšlo je novo, veliko delo o Južni Srbiji. Francoski pisatelj Jaques Ancel si je bil zastavil nalogo, dognati, kako se razvija Južna Srbija v kulturnem in gospodarskem oziru. Hotel je dobiti odgovor, ali je način, kako so južnosrbsko vprašanje rešili na mirovni konferenci, bil dober ali ne? Za francoskega avtorja je vse vprašanje v tem, ali se prebivalstvo onih delov nekdanje Makedonije, ki so po vojni pripadli Jugoslaviji, Bolgariji in Grčiji, kulturno in gospodarsko razvija na boljše ali ne? Pisatelj ima kar največ pogojev za to, da se resno in izčrpno poglobi v to vprašanje. Med svetovno vojno je bil ataše generalnega štaba francoske vojske na Vzhodu; nekaj časa je bil tudi na bolgarski fronti, nato pa ga je maršal Franchet d' Esperey postavil za načelnika politične sekcije generalnega štaba. Tako je imel dovolj prilike spoznati razmere na Jugu in je mogel dobiti gradiva, ki drugim ni dostopno. Po vojni se je neprestano bavil s tem vprašanjem. Njegova velika knjiga je plod 15-letnega intenzivnega dela.

Pisca ne zanima politika. Takoj v uvodu pravi, da vidi politiko v razvoju socijalnih in kulturnih razmer: če se te razmere razvijajo na boljše, tedaj bodo rešena tudi vsa politična vprašanja. Če prebivalstvo sedaj bolje živi, bolj napreduje in se vidnejše razvija, tedaj bo zadovoljno tudi v političnem pogledu. Za svoje delo je pisec uporabil ogromen nenatisnjen, po večini tudi težko dostopen material, kakor n. pr. poročila raznih mednarodnih komisij in institucij. Znaten del njegovega spisa sloni na avtopsiji. Prepotoval je vse kraje in vsa sela, o katerih piše in to ne kot turist, marveč kot znanstvenik, učenjak, ki se intenzivno zanima za vsako malenkost in vse primerja s podatki, ki jih ima v rokah. Pripovedovanje pri njem nič ne velja: poglavitna reč so mu dejstva in številke.

Ob koncu svoje knjige je pisec prišel do zaključka, ki je za nas prav pohvalen: Veliko kolonizacijsko delo onih delov, ki jih je dobila Grčija, je bilo izvršeno pod vodstvom mednarodne komisije in tudi z mednarodnim kapitalom. Bolgarija je takisto dobila veliko mednarodno denarno pomoč za naseljevanje beguncev. Pisec pa je opazil, da se v Bolgariji delo ni vršilo dovolj sistematski in intenzivno; politični oziri so bili jačji, zbog česar prebivalstvo ni moglo takoj priti do potrebnega miru. Z zadovoljstvom ugotavlja, da vpliv takozvane »makedonske organizacije« pada in je sedaj že neznaten, kar je samo v korist mirnemu razvoju teh krajev. Jugoslavija za svoje ogromno delo ni dobila nobene mednarodne pomoči. Vse je morala izvršiti sama s svojimi sredstvi, ki so bila prav skromna, in s svojimi strokovnjaki, katerih ni bilo dovolj. Rezultati tega kulturnega in gospodarskega dela pa so prav v Jugoslaviji najlepši.

Pisec ponovno poudarja velike zasluge, ki jih ima vojaštvo v Jugoslaviji za kulturni in gospodarski razvoj južne pokrajine. »Za vojaštvom« — piše — »so po poti iz moravske v vardarsko dolino takoj prišli zdravniki in inženjerji«. Vojaštvo ima velike zasluge za zidanje cest in železnic po vsej Južni Srbiji. Strategični oziri se popolnoma ujemajo z gospodarskimi in kulturnimi potrebami prebivalstva. Vojaštvo je dalo tudi mnogo dobrih upravnih strokovnjakov. Častniki so bili neodvisni od vseh strankarskih ozirov in so zbog tega mogli svobodno vršiti svojo nalogo. »Energični in inteligentni polkovniki« so mnogo pripomogli, da se je dobro reševala agrarna reforma.

Po mnenju Jacquesa Ancela se da celotno delo za kulturni in gospodarski razvoj Južne Srbije razdeliti na dva dela. Prva doba sega od konca svetovne vojne do l. 1923. Druga doba sega od l. 1923 do danes. Prva doba je čas raznih preizkušenj in nesistematskega dela. Zaradi tega napredek ni bil tako velik; pojavili so se celo manjši neuspehi. Od l. 1923 se je začelo delati sistematično in v velikem stilu; napredek je bil od leta do leta večji. Da bi razumeli ogromno delo, ki se je izvršilo in ki se še neprestano opravlja, je moral pisec pokazati črno sliko stanja, v katerem je bila Južna Srbija, dokler ni prišla izpod turške oblasti. Pokrajina je bila redko naseljena, a tudi to prebivalstvo se ni moglo doma preživljati; izseljevalo se je v tujino, ali pa odhajalo začasno v sosedne dežele iskat kruha. Tla so po večini tvorila nezdrava močvirja ali pa suhi pašniki brez vode, po katerih so nomadski pastirji pasli ogromne črede ovac. Kar je bilo plodnega sveta, je pripadal po večini turškim lastnikom. To so bili tako zvani čifluki. Domače prebivalstvo je obdelovalo zemljo na najprimitivnejši način in je moralo še polovico pridelkov dajati begu, razen tega pa plačevati razne državne davke. V zdravstvenem oziru je pokrajina bila zelo zanemarjena in malarija je neizprosno kosila prebivalstvo.

Kolonizacija Južne Srbije se je začela takoj po osvobojenju, vendar prvi uspehi niso bili veliki; suša in bolezen sta onemogočali kolonistom uspeh. Posebno so trpeli prvi kolonisti, ki so prišli iz Slovenije. Prve izkušnje so pokazale potrebo, da se akcija izvede v širokem okviru in kar moči smotrno. Začel se je predvsem boj proti malariji in drugim epidemičnim boleznim, prebivalstvo je bilo treba preskrbeti z vodo, morale so se zgraditi ceste in železnice, nato so prišle na vrsto šole in druge kulturne potrebe. Obširno opisuje avtor ogromno delo, ki se je izvršilo in se še neprenehoma vrši na zdravst. polju. Centrala je Higijenski zavod v Skoplju, ki organizira higijensko službo po manjših mestih, pa tudi po najbolj oddaljenih vaseh. S točnimi številkami nam predstavlja pisatelj žalostno sliko zdravstvenega stanja v Makedoniji pred osvobojenjem, ki se je posebno kazala v veliki umrljivosti prebivalstva. V drugem poglavju navaja statistične podatke in tabele, iz katerih posnemamo, kako ponehava malarija v Južni Srbiji. Razmere se popravljajo od leta do leta in vedno hitreje. Od 1923. leta je napredek šestkrat tako velik, kakor je bil od osvobojenja do tega leta. Ne bo trajalo dolgo in Južna Srbija bo v tem oziru spadala med popolnoma normalne evropske pokrajine; ker pa je število porodov visoko, bo pokrajina v doglednem času popolnoma normalno naseljena. Imela bo zdravo, napredno prebivalstvo.

Druga velika skrb je bila voda. Baš najbolj rodovitni kraji so ali močvirni ali pa popolnoma brez vode, kjer so pastirji mogli samo ob času deževja pasti svoje ovce. Treba je torej bilo osušiti močvirja in napraviti vodovode in vodnjake. V mnogih primerih je bilo to zelo težko in vodnjak so morali kopati 90 m globoko ali še globlje. Tako so se obsežni kraji, ki so bili popolnoma neobdelani, zopet odprli kulturi. Agrarna reforma je razdelila turške čifluke med domače prebivalstvo, ki je poprej obdelovalo zemljo za turške bege, in med koloniste, ki so prišli iz raznih siromašnih in slabo rodovitnih krajev. Pisec je obisal koloniste vas za vasjo; zlasti so mu ugajali Ličani in Dalmatinci, ki so si jako dobro uredili. Ugajalo mu je, da niso delali po šabloni kakor na Grškem. V Jugoslaviji je država samo dajala pomoč, strokovnjaki so bili na razpolago s svojimi nasveti, toda prebivalstvu se je pustila prosta volja, da si uredi samo, kakor zna in more in kot je bilo navajeno v domačem kraju. Radi tega vasi naših kolonistov nimajo šablonskega značaja in skoraj vsaki hiši se takoj pozna, iz katerega kraja je prišel njen gospodar. Tako si je Jugoslavija pribranila mnogo stroškov in kolonisti so se lažje vživeli v nove razmere.

Knjiga g. Ancela je prava apologija jugoslovenskega kulturnega dela v tej zapuščeni pokrajini. Še važnejša pa je v nekem drugem oziru. Ancel se je dotaknil vprašanja, (dasi ga ni podrobneje razvil), kakšen pomen ima Južna Srbija v gospodarskem sistemu cele Jugoslavije in srednje Evrope sploh? Pod turškim režimom je bila to povsem pasivna pokrajina, ki ni mogla preživljati niti svojega redko naseljenega in siromašnega prebivalstva. Sedaj se razvija; dvignila se je že na znatno stopnjo in samo po sebi se stavi vprašanje, kakšno vlogo utegne imeti v našem gospodarskem sistemu? Pisec ni razvijal te slike bodočnosti, toda iz številk in tabel, ki kažejo gospodarski razvoj Južne Srbije, sklepamo, da utegne ta vloga biti zelo velika. Južna Srbija prideluje sadeže, ki jih ni po drugih krajih naše kraljevine. Produkcija se naglo razvija in popravlja. Nekateri pridelki, na primer bombaž in riž, nimajo velike bodočnosti, ker ne bodo mogli konkurirati s tujino, zato pa je mnogo drugih domačih pridelkov, ki se utegnejo razviti do velike višine in dajati lepe dohodke. Poleg tega so kolonisti prinesli s seboj razne pridelke, ki so bili prej v Južni Srbiji neznani in ki sedaj dobro uspevajo. Če se Južna Srbija razvije do primerne višine, bo postala bogat rezervoar industriji drugih krajev naše domovine in sicer tako kot producent surovin kakor kot konsument industrijskih izdelkov.

Radio

Izvleček iz programov

Četrtek, 18. junija.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 18: Koncert salonskega kvinteta. — 19: Srbohrvaščina. — 19.30: Gimnastične vaje. — 20: Časnik in časnikarstvo. — 20.30: Koncert na orgle. — 21.30: Koncert akademskega pevskega zbora. — 22: Prenos z Bleda. — 22.30: Napoved časa in poročila.

Petek, 19. junija.

LJUBLJANA 11.45: Mladinska ura. — 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 18: Koncert salonskega kvinteta. — 19: Smernice sodobnega ljudskega teatra. — 19.30: Francoščina. — 20: Gospodinjska ura. — 20.30: Prenos koncerta iz Beograda. — 22.30: Napoved časa in poročila.

BEOGRAD 11.30: Plošče. — 12.45: Koncert radio-orkestra. — 16: Plošče. — 17: Jugoslovenske pesmi. — 17.30: Narodna melodija na harmoniko. — 18: Lahka glasba. — 20.30: Simfoničen koncert. — 21.30: Poslovilni večer ge. Žaludove. — 22.30: Poročila. — 22.50: Koncert lahke glasbe. — ZAGREB 12.40: Plošče. — 20.30: Prenos koncerta iz Beograda. — 22.40: Prenašanje tujih postaj. — PRAGA 17.15: Plošče. — 19.30: Češke narodne pesmi. — 20.10: Prenos koncerta iz Prage. — 21: Pevski koncert. — 21.30: Koncert na dveh klavirjih. — 22.15: Koncert iz Mor. Ostrave. — BRNO 17: Plošče. — 19.05: Orkestralen koncert. — 20.10: Pesmi hanaških Slovakov. — 21: Plošče. — 21.10: Koncert iz Mor. Ostrave. — VARŠAVA 18: Koncert orkestra mandolin. — 19.20: Plošče. — 20.15: Simfoničen koncert. — 22.30: Lahka in plesna glasba. — DUNAJ 11: Plošče. — 15.20: Popoldanski koncert orkestra. — 20.10: Operetni večer. — 22.40: Jazz-band. — BERLIN 19.15: Baletna pantomina. — 20.30: Sluhoigra. — 22.30: Plesna glasba. — KÖNIGSBERG 16.30: Koncert lahke glasbe. — 19.30: Koncert Wagnerjeve glasbe. — 20.30: Prenos sluhoigre iz Berlina. — 22.30: Godba za ples. — MÜHLACKER 16.30: Orkestralen in pevski koncert. — 19.15: Harmonika in citraški kvartet. — 20.15: Simfoničen koncert. — 21.15: Švedski večer. — 22.35: Plesna glasba. — 0.30: Nočni koncert. — BUDIMPEŠTA 17.30: Madžarske pesmi. — 19.30: Orkestralen koncert. — Prenos godbe na pihala. — RIM 17: Vokalen in instrumentalen koncert. — 21: Mešan glasbeni program.

SOKOL

Pred velikim sokolskim zletom v Tržič

V dneh 4. in 5. julija t. l. se bo vršil zlet sokolske župe Kranj v Tržič. Predpriprave za zlet so v polnem teku. Za telovadišče se planira velik travnik, ki leži poleg Sokolnice in ga je dala za slavnostne dni brezplačno v uporabo vodstvo tržiške predilnice.

Osnoval se je za izvedbo zleta posebni slavnostni odbor, ki združuje več pododsekov, ki imajo izvesti vse predpriprave za zlet. Program zleta je: V soboto 4. julija ob 18. uri se pričnejo tekme posameznikov in posameznic v višjem oddelku na orodju in v lahki atletiki. Ob 20. seja sodnikov, po seji prijateljski sestanek tekmovalcev, sodnikov ter ostalega članstva.

V nedeljo ob 6. uri se pričnejo tekme vrst ter posameznikov in posamezni v vrstah v nižjem oddelku. Ob pol 10. bodo skušnje za popoldanski nastop. Istočasno bo v Sokolnici sestanek starost, podstarost, tajnikov, blagajnikov, prosvetarjev itd.

Popoldne ob 15. uri se bo vršila javna telovadba Sokolstva in vojaštva škofjeloške garnizije s puškami.

Po predpripravah sodeč, bo to najlepša sokolska prireditev, kar jih je kdaj videl Tržič, zato pa naj ga ne bo Gorenjca, ki čuti sokolsko, da bi ta dan ostal doma.

Razpis tekem Slovanskega Sokolstva. Predsedništvo zveze Slovanskega Sokolstva razpisuje za IX. vsesokolski zlet v Pragi naslednje tekme za prvenstvo: štafetni tek članov 4 krat 100 m za prehodno darilo, štafetni tek članic 4 krat 75 m za prehodno darilo, tekmo za prvenstvo slovanskega Sokolstva za člane in članice, ki obsega poleg orodne tudi prosto tekmo, tekmo za prvenstvo v smučanju za člane in članice ter prvo tekmovanje vrst članic. Tekmovalni red je izdalo načelništvo zveze SS. Smučarske tekme se bodo vršile v zimi 1932, ostale pa ob priliki vsesokolskega zleta v Pragi.

Nastopi društev 21. t. m. bodo v Gorenjem Logatcu ter Dobu pri Domžalah, kjer bo obenem zlet vseh društev kamniškega okrožja.

Jugoslovenska sokolska Matica je izdala brošuri »Dr. Miroslav Tyrš« izpod peresa Jana Pelikana ter »Cilj sokolskih teženj«, ki jo je spisal Jan Kren. Prva je izšla v srbohrvaščini, druga v slovenščini. Cena 3 Din. Istočasno so izšle v založbi JSM vse predpisane proste vaje za nastop jugoslovenskega Sokolstva na zletu v Pragi. Ta knjižica bo dobrodošla vsem vaditeljem in vaditeljicam, zlasti ker vsebuje slovenski in srbohravtski tekst vseh prostih vaj. Cena 15 Din.

VINO

lastnega pridelka, priznano najboljše kvalitete, liter 10 Din, v zaprtih steklenicah, dobite v prodajalnah mlekarne Bernhard, Aleksandrova cesta 51 in Koroška cesta 10, Maribor. 8441

PRVOVRSTNI ANGLEŠKI

motocikli

turing in sport

vseh jakosti, od 225, 350, 500, 570 in 1000 ccm.

Vse modele ima na skladišču Gen. zastopstvo za Jugoslavijo:

Opšte trg.-ind. kontoar Beograd

Kralja Ferdinanda ul. štev. 15.

Zahtevajte prospekte! 8132

MLIN

naprodaj

v mestu v najbolj prometnem kraju. Naslov se izve v ogl. odd. Jutra. 8431

OCARINJENJE

vseh uvoznih in izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi RAJKO TURK, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9 (nasproti carinarnice). Revizija pravilnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno. 86

Za čimprejšnji nastop iščemo izprašanega, vseskozi zanesljivega in energičnega

stavbenega mojstra

jugoslovenskega državljana, za veliko tovarno v dravski banovini. — Prosilci za to mesto morajo imeti bogate izkušnje za izvršitev stanovanjskih, tovarniških, kurilnih in vodnih stavb ter jih naprošamo, da svoje ponudbe z navedbo referenc, študij, prepisi spričeval, zahtevkom plače družinskih razmer itd. pošljejo pod »Stavbeni mojster« na Jugoslov. Rudolf Mosse, d. d., Zagreb, Jelačićev trg 5. 8434

„REKORD" Originalni dalmatinski bolhač

iz motornega mlina Franca Halbärtha v Trogiru uničuje zajamčeno vse vrsti golazni in insektov. Dobiva se v vseh trgovinah z živili in materijalnim blagom, v lekarnah in drogerijah. Glavno zastopstvo za Slovenijo v Ljubljani, Jegličeva cesta 1. Zahtevajte izrecno samo znamko REKORD.

Iščemo veščega

oblikovalca šablon

Pismene ponudbe z navedbo plače na: Osječku ljevaonicu željeza d. d. Osijek.

Tudi antiseptično preparirana

„OLLA" GUM..?

je bila, je in bo najboljša.

Dokazano najbolj dovršena.

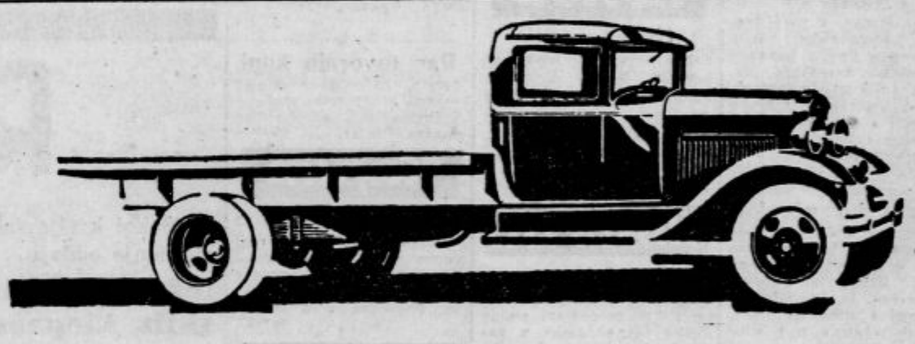

Evo Vam tovorni FORD z dolgo šasijo

Povečujoč uporabnost svojega že itak odličnega običajnega tovornega voza, ki je splošno priznan kot najbolj ekonomično in najbolj vztrajno prevozno sredstvo, izdeluje sedaj FORD tudi tovorni voz z dolgo šasijo. Ta tovorni voz ima vse značilne in druge lastnosti običajnega tovornega voza razen šasije, ki omogoča s svojo za 1 meter povečano dolžino, prevoz tovorov velikega obsega. Vsak pooblaščeni Fordov prodajalec Vam bo z veseljem pokazal to šasijo s potrebnimi pojasnili.

LINCOLN Ford FORDSON

AEROPLANI

Cene malim oglasom:

Ženitve, dopisovanja, naznanila ter oglasi trgovskega, reklamnega ali posredovalnega značaja: vsaka beseda 1.— Din. Pristojbina za šifro 5.— Din. Najmanjši znesek 10.— Din. Ostali oglasi: vsaka beseda 50 para. Pristojbina za šifro 3.— Din. Če naj pove naslov Oglasni oddelek »Jutra«, je plačati še pristojbino 2.— Din. Pristojbine je vposlati obenem z naročilom. Čekovni račun pri Poštni hranilnici v Ljubljani 11.842. — Telefon številka 2492, 3492

Mali oglasi

Za odgovor 2 Din v znamkah

Naslove malih oglasov

dobite takoj po izidu lista v podružnicah „Jutra“ v Mariboru, v Celju, v Novem mestu, v Trbovljah in na Jesenicah, ki sprejemajo tudi naročila na male oglase in inserate.

Službo dobi

Samostojen mizar
ki je vajen tudi dela na mizarskih strojih, dobi takoj službo. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Samostojen mizar«. 26448-1

Elektromonter
ki je obenem dober šofer, dobi takoj službo. Ponudbe je poslati na oglasni odd. »Jutra« pod »Elektromehanik«. 26447-1

Učenca
sprejme veletrgovina M. Spreitzer v Ljubljani. 26369-1

Dober onduler
obenem tudi dober v postrežbi gospodov, dobi stalno mesto v prvovrstnem salonu. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 26858-1

Učenca
s primerno šolsko izobrazbo sprejmem takoj v trgovino mešanega blaga. Hrana in stanovanje v hiši. — Istotam sprejmem tudi

dekle
staro 24—32 let, ki razume kuho. Ivan Ban, trgovec, Brežice. 26795-1

Avtomehanika
kvalificiranega monterja z dobro prakso išče »Dade«, Dubrovačko avtobusno društvo. Mesečna plača 3000 Din. Nastop takoj. 26785-1

Šivilj. pomočnico
pridno, ne pod 25 let staro sprejme takoj damski atelje v Celju. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Celju pod značko »Chic«. 26782-1

Trgovski učenec
iz boljše hiše, z zadostno šolsko izobrazbo, dober računar, se sprejme v večjo tgovino z mešanim blagom na deželi. Ponudbe pod »Vesten učenec« na oglasni oddelek »Jutra«. 26710-1

Učenko
s primerno šolsko izobrazbo sprejme v trgovino mešanega blaga Tomšič, Dunajska cesta 82. 26918-1

Treznega hlapca
za vsa kmetijska dela, ki zna dobro postopati s konjem in kravami, sprejmem takoj proti plači po dogovoru. Predstaviti se je na naslov: Golob, Lesnobrdo, postaja Drenov grič 26921-1

Čez počitnice
iščem v nemščini perfektno gospodično k dvema deklicama. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 26923-1

Postrežnico
za dopoldanske ure iščem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 26907-1

Trg. vajenca
s primerno šolsko predizobrazbo sprejmemo. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 26927-1

Prodajalko
mešane stroke, z vsaj dveletno pomočniško dobo sprejmem. Cenj. ponudbe z navedbo dosedanje plače, s šolskimi in pomočniškimi spričevali ter po možnosti s sliko na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Zdrava in poštena«. 26787-1

Trgovsko učenko
z dovršeno meščansko šolo sprejmem v industrijskem kraju v trgovino mešanega blaga. Hrana in stanovanje prosto. — Ponudbe po možnosti s sliko na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Zdrava in poštena«. 26788-1

Služkinjo
vajeno vseh hišnih del, sprejmem proti dobri plači Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 26931-1

Učenko
poštenih staršev, ki je dovršila najmanj 2 razreda meščanske šole, sprejmem v trgovino mešanega blaga s hrano in stanovanjem v hiši. Prednost imajo z dežele. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 26932-1

2 slikarska in plesk. pomočnika
dobre izurjena sprejme takoj J. Schatter, Guštanj. 26900-1

Kuharico
samostojno, z daljšo prakso, zmožno boljše kuhe za več ljudi, sprejmem takoj ali pozneje v stalno službo v trgovsko hišo v mestu na deželi. — V ponudbi je navesti starost, dobo posameznih služb, kdaj je nastop mogoč in zahtevek plače. Popolno zdravje in telesna brezhibnost pogoj. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Lepa kuhinja«. 26893-1

Pomočnico
za fina francoska dela sprejme v trajno službo modni salon Michalitsch, Štritarjeva 7/III. 26949-1

Stalno postrežnico
od 7. do 4. ure popoldne iščem. Vprašati od 2. ure dalje — Večna pot 3/II. 26961-1

Služkinja
za vsa hišna dela, dobi stalno službo. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 26956-1

Šivilja
belega perila, kakor tudi

2 učenki
takoj sprejme P. Mihelak, Ljubljana, Rimska cesta 5 26963-1

Stalno mesto
razpoložljivo za inteligentno gospodično ali vdovo, ne čez 30 let staro, pri samskem boljšem gospodu. Pogoj je sposobnost gospodinjstva v vsakem oziru in pisarniških del. Lastnoročno pisane ponudbe v nemškem jeziku, s fotografijo pod »Stalno mesto« na podružnico »Jutra« v Mariboru. 26991-1

Frizerko
prvovrstno — zmožno tudi vodne ondulacije, sprejme takoj Lampi Štefan, Celje, Gosposka ulica. 26997-1

Vinonoše
mlada dekleta išče hotel Jekler na Bledu. 26986-1

Učenko
poštenih staršev sprejmem takoj v modni salon. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 26977-1

Trgovski potniki

Agilne potnike
ki si hočejo pridobiti dobro pozicijo pri svetovni tvrdki, iščem. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Steigender Verdienst«. 26871-5

Potnikom
nudimo 7500 Din mesečnih dohodkov za samostojno lahko delo. — Ponudbe z znamko 2 Din za odgovor na naslov: Rembrand, Zagreb, Petrova 83. 26893-5

Zaslužek

Zabava
dobra in poceni. Slager. Izposojevalnica gramofonskih plošč in gramofonov. Ljubljana, Vegova ulica 2. — Odškodnina malenkostna. 215-3

Pouk

Šoferska šola
Gojko Pipenbacher
Ljubljana, Gosposvetska 12.
— Zahtevajte informacije. 25075-4

Čamernikova šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36
(Jugo-Auto) telefon 2236.
Prva oblast. koncesijonirana Prospekt 15 zastonj — pišite ponj! 251

Radio

Radio-aparat
visokofrekvenčen, v prav dobrem stanju, za direkten priključek na izmenični tok, za vse tri vrste valovnih dolžin kupim. Najnižje ponudbe z opisom na ogl. oddelek »Jutra« pod »Radio«. 26615-9

Kolesa

Damsko kolo
dobro ohranjeno poceni prodam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 26904-1

Moško kolo
v dobrem stanju, skoraj novo proda Heremansky, Stari trg 3. 26999-1

Službe išče

500 Din nagrade
dobi kdor preskrbi pošten in pridni gospodični stalno službo blagajničarke v kavarni ali slično. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Takoj 1931«. 26844-2

Natakar
ki govori hrvatsko, nemško in madjarsko, želi namestitev. Gre tudi v provinco. Nastopi lahko takoj Naslov pri podružnici Jutra v Celju. 26783-2

Kuharica
čista in varčna, išče službo pri finančni kontroli ali orožnikih. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 26943-2

Čez počitnice
bi varovala in poučevala otroke pri boljši rodbini — najraje na deželi. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 26916-2

Absolventka
enoletnega trg. tečaja v Trnovem pri Il. Bistrici, vešča slov. in italijanskega jezika v govoru in pisavi, deloma tudi nemškega, išče službo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 26902-2

Slaščičarski pomočnik
star 20 let, samostojen, z dobrim spričevalom, išče službo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 26992-2

Mesto hišnika
iščem v sredini mesta. — Sem brez otrok in vajen vseh hišnih del. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 26958-2

Trgovski pomočnik
Primorec, izurjen v špec.-kolonijalni stroki, želi namestitev v svrho tukajšnje prakse, proti manjšemu plačilu — najraje v Ljubljani. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 26971-2

Deklica
stara 16 let, s 3 meščan. šolami, bi se šla rada učit v trgovino, kjer bi imela stanovanje in hrano v hiši Ponudbe prosi na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Sem pridna in poštena«. 26896-2

Trgovski pomočnik
mlad, vojaščine prost, sedaj zaposlen v veletrgovini s semeni, želi premeniti sedanje mesto. Dopise prosi na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »J. H.« 26732-2

Prodajalka
starejša — vajena mešane stroke, z lastnim obrtnim listom, išče zaposlenje v boljši hiši v mestu ali na Gorenjskem. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Boljše mesto«. 26898-2

Šofer
samostojen, dober vozač, vajen tudi popravil, z večletno prakso, bi šel tudi k tovornemu avtomobilu ali avtobusu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 26952-2

Prodam

Novo barako
primerno za skladišče ali stanovanje, prodam. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Nizka cena«. 26483-6

Volno za modroce
zelo poceni prodaja Šega, Čankarjevo nabrežje št. 5-I. 25718-6

Puhasto perje
čisto, čuhano, kg po 48 Din
druga vrsta po Din 38 kg.
čisto, čohano, kg po 48 Din
in čisti puh kg po 250 Din
razpošilja po poštnem povzetju L. Brozović, Zagreb

Plahto proti solncu
ca 18 m² veliko, skoro novo, z vsemi potrebnimi deli za takojšnje montiranje, prodam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 26737-6

Ugodna priložnost!
Vsled selitve prodam 6 m črnega krep-satina po zelo nizki ceni. Tavčarjeva ul. št. 3/IV, levo. 26945-6

Narodna noša
s krasno avbo naprodaj. Na ogled v izložbi na Sv. Petra cesti št. 24, Ljubljana. 26915-6

Ni kupčije brez kupcev
Zato najsrčneje vabim c. odjemalce, da si ogledajo mojo bogato zalogo krasnih damast-namiznih prtov v garniturah, svilenih nogavic, miniatur Schwarzwald-ur, rokavic iz jelenove kože. Smo v etaži, zato vse veliko ceneje. — Šapira, Miklošičeva c. 14. 26948-6

Otroško posteljico
železno, z blazinami za Din 400 prodam. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 26960-6

Opravo
3 mesece rabljeno, primerno za mizarno ali delikateso, proda Struna, slaščičarna, Šiška, Jernejeva c. 26972-6

Par tovornih konj
dobrih, naprodaj event. z vozom in opremo vred. — Krčevina 152, ali stavbna pisarna Peklar. 26988-6

Kupim

Spodnje perilo
ponošeno, po zmerni ceni kupim od plemenito mislečih dam. Pismene ponudbe na naslov: L. M., Ljubljana, Polakova ulica št. 11. 26239-7

Kapital

Družabnika
želi dobro vpeljana parna žaga in tovarna zabojev v Mariboru, radi razširjenja obrata, po možnosti verziranega v lesni stroki. — Event. prodaja ni izključena. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod šifro »Žaboji«. 26983-16

Posel

Stavbne nasvete
daje tehnični biro »Tehna« Ljubljana, Mestni trg 25/I. 214-20

Stavbno parcelo
700 ali 1400 m² veliko, v bližini nove cerkve v Šiški prodam. Poizve se v Sp. Šiški, Černetova ulica 32/I. 24918-20

Enonadstropno hišo
novozidano, eno štirisobno prodam globoko pod pravo vrednostjo Pod Rožnikom parketirano, 2 manjši stanovanji, elektrika, vodovod kanalizacija, 1400 m² vrta z nad 50 sadnimi drevesi (pri posestvu g. Kolmana). Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 26739-20

Vogalno parcelo
pod Rožnikom ugodno prodam. Elektrika in vodovod tik parcele. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 26665-20

Stavbne parcele
pod Rožnikom ugodno naprodaj. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 26659-20

Usnjarijo
brez konkurence, s posestvom na Dolenjskem proda Zagorski, Maribor, Tattenbachova ulica štev. 20. 26897-20

Motorna vozila

Avtobus
znamke »Ford«, 18 sedežen, dobro ohranjen, ki je prevozil do sedaj 17.000 km, se vsled opustitve avto-prometa ceno proda. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 26442-10

Ford Sedan
skoro nov, z garancijo, ugodno prodam. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Sivorjav«. 26207-10

Elegantna limuzina
šestcilindrska, petsedežna, nemški kvalitetni voz, zadnja tipa, vsebuje vse tehnične pripomočke, po predpisu uvožena, naprodaj ali se zamenja za trgovsko blago. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 25396-10

Motorno kolo
naprodaj v Knezovi ulici št. 28. 26939-10

Več avtobusov
dobro ohranjenih ugodno prodam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 26957-10

Kupim avto
dobro ohranjen, v brezhibnem stanju, 4—6sedežen, s kovčegom. Cenj. ponudbe pod šifro »Novejša tipa« na oglasni oddelek »Jutra« 26985-10

Vrednote

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah
Černe — juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 3. 77

Pohištvo

Lepo spalno opravo
rožnat jesen, moderno jedilnico (oreh. korenina) ter kuhinjsko opravo proda Jože Zagar, mizar, Dravlje 26843-12

Oblačila

Ugodna prilika
za nakup moške obleke. Komur ni za modo in široke blače, lahko dobi res dobro obleko za mal denar, ker sem se odločil oddati take obleke za polovično ceno. A. Kunc, Ljubljana, Gosposka ulica 7. 25976-13

Stare obleke
v dobrem stanju naprodaj Interesenti naj se javijo med 1. in 2. uro na Aleksandrovi cesti 10/III, levo 26725-13

Lokali

Lokal
za trgovino in stanovanjem oddam na Jesenicah. Naslov v oglasnem oddel. »Jutra«. 26055-19

Lepo in suho klet
blizu kolodvora oddam s 1. julijem. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 26911-19

Parno pekarno
prodam v Zagrebu na prometnem mestu na Ilici z trgovino poceni vsled odpotovanja iz Zagreba. — Vprašati: Vjekoslav Ludaš, Zagreb, Ilica 100. 26480-19

Vinotoč
na prometni točki v Ljubljani ugodno prodam. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Promet dober«. 26817-19

Velik trg. lokal
z izložbo in 2 skladiščema ugodno oddam v Florijanski ulici št. 19. 26942-19

Suho skladišče
9 × 7 m oddam v Linhartovi ulici 28. 26934-19

2 lepi pisarni
v I. nadstropju na Miklošičevi cesti oddam s 1. julijem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 26910-19

2 sobi za pisarno
s souporabo telefona oddam v centru. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 26926-19

Lokal
blizu glavnega kolodvora, ca 7 × 6 m, z dvemi izložbenimi okni oddam s 15. oktobrom 1931. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 26937-19

Lokal
z inventarjem ali brez oddam na prometni točki Ljubljane. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 26967-19

Gostilna
blizu postaje zunaj mesta naprodaj. V mestu pa vinotoč - delikatesa z večjim prometom. Ponudbe na naslov: Crepinšek Ivan, Celje 26993-19

Majhno delavnico
11 m² veliko, na dvorišču na Mestnem trgu oddam s 1. julijem samo točnemu plačniku. Dopise na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Snažna obrt«. 26974-19

V najem

Restavracijo
dobro idočo, najmodernejše opremljeno (reprezentanca), v večjem mestu Slovenije pod ugodnimi plačilnimi pogoji in proti odkupu inventarja oddam v najem. — Pri restavraciji se nahaja tudi velika točilnica. Ponudbe na poštni predal 9, Ormož. 26510-17

Pridelki

Malinovec
iz aromatičnih gorskih malin, vkuhan s čistim sladkorjem, prodaja stara lekarna »Pri orlu« v Celju. 195-33

Namiznega vina
zelo dobrega, 10° jakosti, iz vinograda Mandičevac, 150 hl, v sodih kupca postavne kolodvor Djakovo (Slavonija) po Din 2.50 liter proda Eva Geiger, Djakovo 26454-33

Vino
ljutomersko staro namizno belo in rudeče ponuja od Din 3.25 liter naprej Alojz Krainz, vinogradnik, Ljutomer. 26275-33

Med
prvovrsten, trčan, cvetlični kupujem. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Med«. 26713-33

Malinovec
fini, pravi, pristni, ugodno dobite pri Lovru Sebenik, kuhanje sadnih sokov — Ljubljana. 26940-33

Les

S 150.000 Din
pristopi inteligenten trgovec k dobremu in solidnemu podjetju. Sodelovanje pogoj Ponudbe prosi na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Trgovec ali tovarnar«. 26792-15

Smrekovo lubje
Smrekovo skorjo
zdrobljeno ali celo kupim. Ponudbe na podruž. Jutra v Mariboru pod »Takojšnje plačilo 89«. 26969-15

Stanovanja

Trisob. stanovanje
s pritiklinami, lepo, sončno oddam s 1. avgustom. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 26309-23

Stanovanje
2 sob, kuhinje, kopalnice, terase in pritiklin oddam s 1. avgustom majhni družini Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 26801-21

Stanovanje
4 sob, z dvema vhodoma, v centru mesta oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 26922-21

Stanovanje
2 sob in pritiklin, v mestu išče za takoj mirna štiričlanska družina. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Predsoba«. 26908-21

Stanovanje
2 sob, kuhinje in shrambe oddam s 1. avgustom v Zg. Šiški 205, poleg gasilnega doma. 26944-21

Stanovanje
2 sob, kuhinje in drvarnice, v pritličju blizu glavnega kolodvora oddam takoj stranki dveh ali treh odraslih oseb. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 26936-21

Stanovanje
2 sob, kopalnice itd. išče mirna in dobra, finejša stranka, bolj v centru mesta. Cenjene ponudbe prosim na oglasni oddelek »Jutra« pod »Čeden stan«. 26886-21

Solnčno stanovanje
5 velikih sob, velike predsobe, kopalnice in vseh pritiklin, v strogem centru oddam s 1. avgustom. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »1. avgust«. 26924-21

Čedno stanovanje
sobe, kuhinje in pritiklin, v vili pod Rožnikom oddam 1 ali 2 osebama za 450 Din mesečno. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 26941-21

Lepo stanovanje
2 sob, kuhinje in verande takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 26946-21

Enosob. stanovanje
za avgust išče mirna stranka 2 oseb. Ponudbe pod »806« na oglasni oddelek »Jutra«. 26962-21

Stanovanje iščem
v bližini stolnice. — Ponudbe na trgovino Arko, Semenišče. 26969-21

Zobozdravniki
dentisti, zdravniki, advokati
V centru mesta oddam

večje stanovanje
v I. nadstropju, obstoječe iz 3 ali več sob in pritiklin. Stanovanje je zelo primerno za zdravnika ali advokata. Cenjene ponudbe pod značko »Svetlo stanovanje 2000« na oglas. oddelek »Jutra«. 26966-21

Stanovanje
2 sob, kuhinje in shrambe, z elektriko oddam s 1. julijem v Rožni dolini — cesta VIII/31. 26975-21

Dvosob. stanovanje
išče novoporočeni par s 1. julijem. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 26978-21

Stanovanje
3 sob, majhnega kabineta in kopalnice, 5 minut od cestne železnice oddam za 1200 Din v Mostah, Krekova št. 9/I. 26973-21

Stanovanje
3-, 4- in 6-sobno, z vsemi pritiklinami, kopalnico in komfortom oddam za avgust, oziroma november. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Udobno 1803« 26998-21

Stanovanje
obstoječe iz 3 in 4 sob, v sredini mesta oddam za avgust. Pojasnila daje L. Kambič, Poljanska cesta 18 med 2. in 3. uro. 26976-21

Stanovanje
sobe in kuhinje, v suterenu nove vile za Bežigradom oddam s 1. julijem. — Ponudbe pod »Suteren« na oglasni oddelek »Jutra«. 26967-21

Sobe

Sobo
prazno ali opremljeno, s posebnim vhodom, kopalnico in telefonom — poleg opere oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 26524-23

Opremljeno sobo
po možnosti s posebnim vhodom in skromno souporabo kuhinje, išče mirna oblitelj (3 odrasle osebe) za čas od 15. julija do 15. avgusta najraje v Rožni dolini ali na Mirju. Ponudbe pod »Dunajčani« na oglasni oddelek »Jutra«. 26401-23

Sostanovalko ali 2 gospodični
sprejmem v centru mesta v čedno opremljeno sobo s posebnim vhodom in električno razsvetljavo. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 26075-23

Opremljeno sobo
čisto, čedno in zračno, blizu kolodvora in Tabora oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 26774-23

Opremljeno sobo
solnčno, s posebnim vhodom in električno oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 26906-23

Sobo v novi hiši
najraje v šentjakobskem ali trnovskem okraju išče uradnik. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Sobica«. 26887-23

Mirno sobo
zračno in svetlo, opremljeno, z elektriko in posebnim vhodom oddam v sredini mesta. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 26901-23

Opremljeno sobo
snažno in solnčno, najraje za Bežigradom išče za takoj inženjer. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »88«. 26926-23

Veliko sobo
krasno, s postrežbo, razsvetljave in uporabo kopalnice oddam za 400 Din v vili. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 26917-23

Opremljeno sobo
takoj oddam 1 ali 2 osebama. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 26913-23

Gospodično
sprejmem na hrano in stanovanje v centru mesta. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 26909-23

Opremljeno sobo
oddam 2 gospodoma v Florijanski ulici 21/I, desno. 26984-23

Sobo
novoopremljeno, zračno, v bližini Evrope oddam boljšemu gospodu, event. dvema. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 26950-23

Odjemalcem izven Zagreba

Samo kdor v miru izbira, kupi dobro!

Ako morate hiteti od prodajalne do prodajalne, da si ogledate blago, tedaj se morda v naglici in stiski odločite za nekaj, za kar vam bo pozneje žal.

ZATO IZBIRAJTE BLAGO DOMA!

Tu imate časa, da si ogledate vzorce, komad za komadom, glede vrednosti, nikdo vas ne more pregovoriti za nakup česa, kar ni po vašem okusu.

Zahtevajte zato našo kolekcijo: svile, svil in tkanin za pranje,

in vi dobite to kolekcijo v par dneh, seveda brezplačno in neobvezno. Tedaj sedite, izberite ono, kar najbolj odgovarja vaši postavi, vašemu okusu!

Ker dobivamo mi blago naravnost iz tovarne in ga prodajamo naravnost vam, odpadejo zato razne provizije, vi torej kupite pri nas boljšo kvaliteto za manj denarja.

Največja trgovska in izvozna tvrdka

Kastner & Öhler
Zagreb.

Ako še nimate našega glavnega kataloga, zahtevajte ga. V nekoliko dneh ga imate v rokah brezplačno!

Mirno, stalno osebo
sprejmem v čedno opremljeno sobo z elektriko in posebnim vhodom, v centru mesta. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 26812-23

Opremljeno sobo
veliko in zračno, z 2 posteljama, posebnim vhodom, elektriko in parketom oddam s 1. julijem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 26930-23

Miren fant
želi stalno in ne drago bivališče pri dobrih ljudeh kje v mestu, najraje takšne, da bi najemnino odslužil na kakršenkoli način. Blagohotne ponudbe prosi na oglasni oddelek »Jutra« pod »Begunec«. 26799-23

Opremljeno sobo
s strogo separiranim vhodom in vsem komfortom, na Miklošičevi cesti takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 26903-23

2 vezani sobi
opremljeni za eno osebo, oddam v I. nadstropju v bližini sodišča. — Ogledati med 10. in 17. uro. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 26925-23

Opremljeno sobo
cenejše iščem od 6. do 31. julija — najraje z zajtrkom. Ponudbe z navedbo cene in oddaljenosti od srednje tehnične šole v Ljubljani, pošljite na naslov: Košutnik, Sv. Pavel pri Preboldu. 26894-23

Sostanovalca
mirnega sprejmem v lepo sobo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 26951-23

Prazno sobo
s poseb. vhodom in električno razsvetljavo išče gospodična za takoj ali s 1. julijem. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek »Jutra« pod »Zračno« 26955-23

V lepo, veliko sobo
na najlepši točki mesta sprejmem na hrano in stanovanje zakonski par brez otrok, dva gospoda ali dve gospodični. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 26965-23

Čez počitnice
oddam v vili ob Tivolskem gozdu 2 opremljeni sobi skupno ali posamezno, s kopalnico in telefonom. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 26970-23

Opremljeno sobo
oddam takoj. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 26981-23

Glasbila

Nov pianino
(Mahagoni) poceni proda Zima, Wolfova ulica 10/I. 26968-26

Pianini!
Svetovno znane nemške pianine »Alfred Hauschulz« Berlin - Neukölln dobite od Din 12.000 dalje — tudi na obroke — izključne le pri generalnemu zastopniku R. Warbinek, Ljubljana, Gregorčičeva 5. 26180-26

Prodaje

Javna prisil. dražba avtomobila
Štirisedežen, zaprt osebni avto »Ford«, najnovejše tipe, skoro nov se proda v soboto 20. junija ob 14. uri v garaži Jugoavto — Dunajska cesta štev. 36. 26982-32

Živali

Dobermane
mlade, črne in rjave, šistokrvne, z rodovnikom, prodam. Starši na mednarodnih razstavah večkrat premirani. Ivan Grilc, gojitelj Dobermanov, Ljubljana 26947-27

Zdravstvo

Pri boleznih prehlada
revmatičnih in živčnih bolečinah učinkujejo »Togal-tablete« naglo in sigurno. Togal odvaja sečno kislino in deluje radi tega naravnost na koren zla. Dobiva se v vseh lekarnah. 6600-40

Stroji

Za sladoled
skoraj nov stroj in konzervator za 500 Din proda Struna, Ljubljana VII. 26889-29

Električni motor
3½ HP za 250/380 voltov po zelo ugodni ceni proda Urbančič, Hrenova ulica 19 25954-29

Mizarstvom in žagam
nudim priložnost cenejše nabave strojev. — Plačilne ugodnosti! Dopise na podružnico »Jutra« v Mariboru pod »Ugodna prilika 90«. 26990-29

Obrt

Pokraj. razglednice
po Vaši sliki ali negativu, v pristni fotografiji izgotovi do 20.000 dnevno tvornica kart Lojze Smuc, Ljubljana VII, Aleševčeva št. 26. Zahtevajte ponudbe in ceniki 242

Koso za 18 Din
dobiš samo v trgovini z železnino Fr. Stupica v Ljubljani, Gosposvetska c. št. 1. 26813-30

Moderne zofe
v raznih oblikah, kakor vsa najfinejša tapetniška dela prvovrstno po solidnih cenah izvršuje po naročilu Rudolf Sever, Marijin trg 2. 221-30

Letovišče

Dekliški počitniški dom
v. Kastaly in Unterach a. Attersee (Salzkammergut) z jezikovnim poukom in vsakovrstnim sportom
Veliko lastno posestvo z vrtom, lastnim kopališčem, čolni itd. direktno na jezeru. Prospekte, najboljše ref. pošilja »Töchterpensionat« Carola v. Kastaly — Wien VIII, Langegasse 65. 194-38

Sobo za letovliščarje
kompletno opremljeno, z 2 posteljama, oddam v Škofji Loki na Gorenjskem. — Vprašanja na naslov: Janko Hafner, Škofja Loka, Sv. Jakoba trg štev. 11. 26919-38

Ob Krki
na Dolenjskem iščem letovišče pri dobri živilji — kjer bi se lahko izpopolnila v šivanju — ne kot vajenka. Cenj. ponudbe s ceno za hrano in stanovanje na ogl. oddelek Jutra pod »Kopanje v Krki«. 26899-38

Dopisi

Ženitve in poroke
posreduje najbolj vestno in diskretno koncesijonirani Zavod za sklepanje zakonov »Rezor«, Zagreb, pošta 3. Informacije in prospekte pošilja proti vposlani poštni znamki za 10 Din 213-24

Življenska resnost
Prosim, dvignite pismo. 26905-24

Celje 1931
Zadržan, ne morem priti piki, pri Mariji Šefic, Ljubljana, Kodeljevo, Slomškova ulica 9. 26959-24

Razno

Iskreno zahvalo društvu »Soča«
za tako obilen poset najjine gostilne hvaležno izrekata in se priporočata M. T. Gorjanc, Tomačevo. 26935-37

Zavarovanje
proti toči, požaru, vlomu in tatvini ter življenske Vam nudim pod zelo ugodnimi pogoji. Sprejmem zastopnike v vseh krajih. — Pišite na naslov: Jože Graček, Ljubljana, Mariborska ulica 21. 26929-37

Striženje psov
po nizkih cenah obavlja Oswald, Glince, cesta VI/4 (za gostilno Newyork). 26979-37

Novosti — Novosti
Najnovejši, služinska patentna, železna solo praktična složljiva postelja s tapeciranim madracom — praktična za vsako bližo hotelo, za potujuče osebe in nočne službe. Stane Din 390.— Razpošiljam poštnom in železniškom po povzetju.

Lesena služinska patentna postelja složljiva praktična za turiste, vojake in za ferijalne kolonije. Stane Din 250.—

Ležestol praktičen za ležanje in sedenje. Stane Din 150.—

Po tem imam čisto čohano perje kg po Din 48.— čisto belo gosje kg po Din 130.— in čisti puh kg po Din 250.—

L. BROZOVIČ, ZAGREB
Ilica 82. III.

RIMSKE TOPLICE
radioaktivno termalno kopališče. Dvajsetdnevno bivanje pred ali po sezoni — soba, prehrana, kopanje, zdravnik in zdravliščna taksa 1200 Din. V glavni sezoni penzijon 80 Din. — Edino termalno odprto kopališče (Freischwimmbad) v Jugoslaviji s solnčnimi in peščenimi kopeljmi. Prospekti brezplačno. 181

Razpis.

Sokol kraljevine Jugoslavije v Toplicah pri Novem mestu razpisuje oddajo

težaških, zidarskih, železobetonskih, tesarskih, kleparskih in krovskih del za novogradnjo sokolskega doma v Toplicah

Ponudbe, pravilno kolkovane, je vložiti v zapečatenem zavoju najkasneje do 12. ure 1. julija pri podpisanem odboru.

Vsi potrebni podatki, pojasnila in ofertni pripomočki se dobe pri Sokolskem društvu v Toplicah proti povrnitvi stroškov.

Odbor za gradnjo sokolskega doma v Toplicah pri Novem mestu,

dne 16. junija 1931. 8438

Razpis.

Županstvo občine Zagorje ob Savi razpisuje mesto

diplomiranega veterinarja

s sedežem v Zagorju ob Savi.

Pogoji so predpisani z odredbo kralj. banske uprave z dne 13. decembra 1930, štev. III No 18.408, Sl. list štev. 286/45 z dne 27. decembra 1930.

Reflektanti z nekaj let prakse imajo prednost.

Prejemki:

1. mesečna plača vključno z banovin. subvencijo Din 2000.
2. Za stanarino se prizna mesečno Din 300.
3. Prosto bolniško in starostno zavarovanje.

Nastop službe čimprej.

Prošnje, sestavljene v smislu zgornje naredbe kralj. banske uprave ad II. je vložiti na podpisano županstvo do 15. julija t. l.

Županstvo Zagorje ob Savi,

dne 16. junija 1931. 8439

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.